



Predgovor

Želite li u potpunosti zadovoljiti sva svoja čula svakako valja pročitati pjesme iz ove zbirke. I svaki put kad ih ponovno čitate otkrivajte njihovu ljepotu i kvalitetu te one svakako ulaze u dušu čitatelja.

Ponekad nam u životu prošlost postane važnija od sadašnjosti. A u ovoj zbirci autor se tako nježno, nostalgично prisjeća prošlosti i vješto utapa ljubav prema ženi u živopisnu prirodu.

*volim li te
to je kao da pitaju
volim li cvjetnu livadu
u kojoj žubori
izvor bistre vode*

Čitajući ove stihove i sami vrlo lako odlutate u pjesnikov svijet ne mareći za sadašnjost.

Ovo su refleksivne pjesme, pomalo turobnog raspoloženja, u kojima se svjesno krše pravopisna pravila. Sve je pisano malim slovom te tako misli nesmetano teku...

Pisane su slobodnim stihom, nesputane rimom i detaljnim opisima, počinju i završavaju tamo gdje i pjesnikova misao. U nekim pjesmama koriste se izrazi iz turskog i arapskog jezika koji pjesmama daju određenu dozu mističnosti i duhovnosti.

*... slušam što more zbori
ne zaboravi me
i selam selam
السلام عليكم*

Pjesme su tematski raznolike ali ih spaja jak emocionalni naglasak autora u doživljaju svijeta oko sebe, a ljubav snažna i trajna glavni je lajt motiv ove zbirke.

Pjesnički izričaj ovog autora je vrlo poseban, osebujan i iznad svega prepoznatljiv ali je i narodno pjesništvo u nekim pjesmama imalo utjecaja:

*imao sam od žada jabuku
u hladnu se vodu
sunovrati
hvatam vodu u sjajnu
tepsiju
sve zvijezde u nju popadaše
i u mutnoj vodi potamniše
pa ostade nebo nekićeno
ispade mi zlatna amajlija
što kapaju suze od čemera
to će moje srce
prepuknuti*

Vrlo je osjećajna i dirljiva ova pjesnička zbirka, svjedok jednog vremena koje je nepovratno prošlo i svega onog i lijepog i ružnog što se u njemu događalo....

Gabrijela Mahmutović

Moje su mile pjesme spuštene za tri reda, neka se znade da poete ne umiju iskoristiti baš sve što im život nudi, obrnuti u svoju korist, ne. Tri prva reda na svakom listu prepuštam sa halalom onima kojima su potrebni, mada prazni.

*„da sam
da sam beduin
a ti moja palma
duboki bunari bi
zapjevali pjesme
vodu bih donosio
vrtovima tvojim
nek' piju leptiri
našu ljubav s česme
našu ljubav s česme“*

*onima koji su jučer nesebično voljeli,
onima koji danas vole ,
onima koji će sutra voljeti,
posvećujem ove moje skromne stihove,,*

Pero

Ja ne tražim

Ja odviše ne tražim od ljudi

Samo da me puste

Da dosanjam zore;

Dao bih livade

I visoke gore

Za jedan osmijeh i uzdah iz grudi.

Ja odviše ne tražim od života

Uspomene davne,

I ove pjesme snene;

Na dar mi ostale

Od ljubavi njene,

Dvije smijavice i vječna ljepota.

Uzdarje

Čemu nemir

Kad u njedrima toplim

Sva ljepota ti svijeta spi

U tvojim očima zazivam smiraj

I drevne uspomene trag

A u mojima već dugo si

Mila ti

Najljepše prirode dar

Prkosi zaboravu malo sunce

Ili samo jedan njegov

Zračak

Sanjari Melek moj

Ili možda

Sami stanuje Bog

Odavno

Svjetlost se ne trne

Vječna prkosi vatra sred grudi

U njima toplina vlada

I Selam

Selam ti

Iza dalekijeh gora

Poći ću tamo

Da opet nađem našu jesen

Daleko

Daleko od ljudi

Ljubomorani

Uhvatiti s obje ruke nebo

I strpati ga u njedra

Tebi ga ponuditi

Za uzdarje

Mila moja

U gnijezdu

Sve mislim

Prerano je za moj odlazak sa ovoga svijeta

I odmah vidim koliko sam pašče

Koliko mladosti ode putevima dalekim

Pa kako onda sebe žaliti...

Mislim ipak da je sad prekasno za moj odlazak

Što ću s tobom

Što

Razlijeva se toplina po gnijezdu

Osjećam te

Nikad nisi ni otišla iz njega

Sve mislim

Kako ću ostaviti tebe

Što će duša koja je tu

Mislim

Kad odem već

Na moje vječno zimovanje...

Možda će se skriti u cvjetnu livadu

Koju sam najviše volio

Blizu mene vječno biti

Spavamo ja i livada

Zamamno

Mila

Bilo bi divno da si mi tu...

Ali avaj

*Ako bude zima
Kad odem daljinom
Ja snjegove doduše volim
Što oni veći
Ja sretniji
Već sanjam ispod snijega zimovanje
Ali tvoja duša
Kud će bez mene
Mećava će je razviti
Studen očemeriti
Ko' će je ušuškati
Zanjihati nježno na prsima
podojiti nježnošću i dobrotom
Sjećaš li se naših velikih snjegova
Anđele...*

*Sve mislim
Prerano je za moj odlazak s ovoga svijeta
I odmah vidim koliko sam pašče
Venu cvjetovi
Venu Meleci
Venu galaksije
Ma žao mi ipak
Žao
Kuda će tvoja duša iz moga razvaljena gnijezda
Ako okrenu oni naši snjegovi.*

Sužanj

Sklopi ko' bisemu knjigu

Duboke misli ljepoto

Zapjevaj tiho

Tiho

Kćeri nježnosti

I topline

Ne kuni mene što slavim

Sunce što iza gore ode

Dok čekam da provedu zvijezde

Mlad mjesec poput turske gelin-e

Sklopi ko' bisemu knjigu

Duboke misli ljepoto

Iza pjene od nevinosti

Vatre leluja plam

Tajna svjetlosti se njiše

Dok mami usana šapat

Ne skrivaj lice

Od mene

Ponudi zjene sučelice

Sklopi ko' bisemu knjigu

Duboke misli ljepoto

Lancima zvecni tišinom

Dok mjesec čari sije

Ponesi ratni plijen

U svoje gnijezdo nemilice

Koplja i zastave bojne

I sve gradove

I luke

Ponesi moje terezije

I oba oka

Za spas

Grešna se uspavanka

Za tobom

U suzi nanovo topi

O sudbino

***kuda ždrali pronesoše
jesen kasnu
na krilima
vite ptice
odapete strije gaču
prije mraka
nebesima lance vuku
sve to bliže
dalekome moru sinjem
sve to dalje
od mog oka
izmakoše
sunca zračak
one ptice...***

***kuda ždrali dugonogi
odnesoše šaputanja
i sjaj oka
što se iskri u blizini
mojih zjena
ptice vite
kuda mi to odnesoše
što je moje
dalekome tamnom moru
sve to dalje od mog oka
odnesoše
sreće dašak
i osmijehe***

one ptice...

kuda ždrali pronesoše

milovanje

pa mi ruka

ledan kamen

u grudima tiho valja

šište strijele odapete

u sumraku

ko' da srce

traže moje

ne idite ptice vite

sudbina je otkopčana

isturene grudi mole

spustite se sa visina

gnijezdu mome

bijele ptice...

Jesenjinu

***Mladi se mjesec
Smiješi s visina
Prosipa nježnost
Na vrbik stari;
Zaljuljala se u kaplji rose
Rusija Majka na paučini
Nad starom rijekom
Pa štuku mami.***

***Pričini joj se kad iskra bljesnu
Žutooka
Na slapu ikri
Pa se iz vira na blago baci;
Pričini joj se u pomrčini
Igraju polke
Kožački duhovi,
U gustoj šaši.***

***Tiho se dolinom rijeka mreška
A preko neba
Igraju ati,
Lisica iz stepe doziva mlade
Na šljuku debelu
U paprati.***

***Sneginjo;
Kako se noćas biserne suze
Na nisku nižu,***

Ko' poljem svati.

Sneginjo;

Kako se čežnja privija srcu,

A neposlušna se kosa

Pod brezom zlati.

Neznanaka

Na gol-golcijatome Korzu zjape zeleni jeftini plastični stolovi ispred lošeg zelenog kafića. Puno ih je praznih, skoro svi osim onoga za kojim sjedi ona.

Posao me natjerao po britkoj buri okrenuti sav zabundan niz dugačko Korzo. Zvonili su pod nogama grafitni blokovi. Ovi isti blokovi kad su tu popločavani rekli su desničari da su radioaktivni,

da nas je gradonačelnik Obersnel sačuvaj me bože,

ozračio,

da će cijeli grad oboljeti od leukemije.

Toj laži,

toj laži kao i svakoj drugoj bijahu kratke noge.

Narod se usprkosio,

neka su radioaktivni,

naši su,

hoćemo na njima da grijemo stopala,

eto ti sad...

Na ozračenim grafitnim blokovima široke meraje koju zovemo Korzo, službeno i neslužbeno, po škuroj buri i olovnoj oblačini, tu tik ispod zvonika Svetog Vida, sjedila je tankovijasta ženica;

po prepadnuta,

po visoka,

po mršava ljudska duša...

Već koju minutu ona se zaboravila,

miješa li miješa plastičnom žličicom lošu kavu.

Miješaj,

miješaj kokice,

a koja te nevolja donese tu,

ne daš mi na miru proći niti merajom anđelolika...

U tri koraka mrtvoga kuta je shvaćam od pete do glave,

zaboljela me njena iskrenost,

*eh,
i ljudska slabost i potreba,
ma bolje bi ti bilo da jutros potraži ledenu ledenicu nego muškarca,
bolje bi te ugrijali njeni kristali.*

*Ali nevolja moja ne sluša moje savjete,
čeka,
mjerka,
u plastičnoj se dubokoj stolici od hladnoće trese,
ali jednako gleda ispod oka,
zatim ravno na Korzo,
zapadu,
kud sve te muške zvjerkice prolaze.*

*Ovaj je predebeo,
ugojeni hrušt jede pancetu,
ovaj je tanak,
sigurno ga zovu čačkalica,
što će mi takav.
Ovaj crnomanjasti joj se dopada,
ali vidi samo bucmaste žute zvrkle što mu je topla njedra privila duši,
ne odvaja se od njega ni trena,
da si Bog.*

*Sav se ukočih,
zamal' u dva i pol koraka,
sa stopalom još u zraku,
zamal' se ne šlagirah od straha,
njene prodorne oči skenirale su moje lice.*

*Ovo je nešto premršavo,
bolećivo,
po staro,
stariji je od mene brat bratu desetak godina,
a ja mogu ovakva kakva sam naći od mene mlađe meso barem,*

*brat bratu deset godina,
brajko moj dragi,
ti si mi dakle u minusu skoro brat bratu dvadesetak godina,
šic...*

*Zamače moja silueta niz Korzo bježeći u gradsku vrevu i nemilost ljudsku ,
ali njen prijeteći pogled još sam dugo osjećao na zatiljku.*

*Ljudi prolaze,
ljudi odlaze,
vuku sve svoje sa sobom,
samo nju,
samo nju nikad ne povuče niko,
ma barem za rukav da joj upali onu cigaretu što joj zaleđena visi u kutu usana
da joj pomiriše kosu,
svi se šlepaju,
razroki i mazohisti,
umišljeni apostoli i humanisti,
samo moju promrznutu neznanku,
nikad nitko barem malo pošlepati neće.*

Nije čežnja

nije to poezija

to je samo duša prilegla ispod jorgovana

nije ljubav

to su nemiri zbog leptira rashodanih kuda treba i kud ne

nije tuga

to je tvoj lik koji se zaljuljao u mojim bunarima

nije pjesma

to sam taman pošao da zaplačem pa sve okrenu naopačke

nije suza

to je jutarnja rosa poškropila po šafranima

nije nebo

to su cigani pogubili đerdane po svodu

nije čežnja

to je voda u koljenima što klecaju u nemoći

Hrvatska princeza

***možda slavenska ili ilirska princeza
perzijska
tko to zna čija
al' pouzdano je hrvatska prelijepa kontesa
u trenu goropadnica
nesavladiva ljubavnica duše
u drugom već leptirić
nježni
što trun pomoći ište
kad sa malešnog povjetarca
krila skloniti mora
kontesa ispruži u sutonu ruke
pomirisa na horizontu
more
oči niz put sijevnuše
što te nema
pa u proljetnom predvečerju
drvo na ognjište baci
grunu val o goru
osušē se iskre nebom
zatitra plam u zavjetrini duše
i sva se nada plete
da će iskra jedna
uskočiti
u te oči svete***

Na kolodvoru

***obriši suzu
što ti je izvirila u kutu oka
i poljubi me
rastanci su sastavni dio poezije
rekla si davno
probudi se
zaspala si u mom zagrljaju
a gledaju ljudi
skandal
skandal
ovo dvoje
poljubi me
za sretan put
kako nađe sad da zaspiš
u ovom trenu
i stegni me jače
mi to se rastajemo
da dođu jutro
da nas nema
da dođe patnja ljubo mora
blažena tuga da nađe dom
u mojoj duši***

Volio bih

***volio bih
da bar jednom
u sjenci mirisnog
jorgovana
na tvoje oči
cjelov spustim
u smiraj dana***

***volio bih
da sreća bljesne
u tvojim očima
mila moja
i da mi duša
tiho pređe
u njedra tvoja.***

Selam alejkum

***daleko si mi mila
ljubav moja te treba
vijenac čežnje pletem
od uzdisaja
snaga u proljetnoj noći
kopni
tijelo vene
more ti poljubaca šaljem
i selam alejkum***

***daleko si mi mila
tužne su noći samoće
lagano duša trepti
kao list sa gore
željan očiju tvojih
i poljubaca nježnih
slušam što more zbori
ne zaboravi me
i selam selam***

السلام عليكم

San sreće

**našao sam od zlata jabuku
na oplaz je voda nanijela
rijeka nosi na valu tepsiju
iz tepsije zvijezde poletješe
pa po nebu đerdan učiniše
okiti se nebo i zemljica
zablistala biser amajlija
udariše suze radosnice
kad izađe sa istoka sunce
zapjevaše polja i doline
rodiše se rijeke i planine
a dolete jato sokolova
pa po nebu sevap učiniše
bog će dati pa će dobro biti
što našao od zlata jabuku
to se ljubav u njedrima rađa
što zvijezde đerdan učiniše
to sam novu pjesmu
nakitio
što zablista biser amajlija
a izađe iza gore sunce
to će mene draga
zagrliti
i u moje oči pogledati
da me brani od teška uroka
da me ljubi dokle grije
sunce
što sokoli sevap učiniše
to će ljubav mržnju
zarobiti
i u crnu zemlju
sahraniti**

San tuge

*imao sam od žada jabuku
u hladnu se vodu
sunovrati
hvatam vodu u sjajnu
tepsiju
sve zvijezde u nju popadaše
i u mutnoj vodi potamniše
pa ostade nebo nekičeno
ispade mi zlatna amajlija
presušile suze radosnice
pa iz oka suzi
čemerika
sunce žarko sa istoka krenu
pa prelijeće preko neba plavog
a za njime ptice gavranovi
za crnu ga goru
protjeraše
a izađe zvijezda Danica
pa se sama preko neba
šeće*

*što jabuka pala u rijeku
to me sreća u ljubavi
neće
što su zvijezde s neba popadale
u tepsiji sjajnoj potamnile
to će pusti ostati
stihovi
što izgubih zlatnu
hamajliju
to ćeš mi se za drugog
udati
što kapaju suze od čemera
to će moje srce
prepuknuti*

*što je prešlo preko neba
sunce
a gone ga kleti gavranovi
to me mila iz trave zazivlje
da je smijenim na vječitoj
straži
što izašla zvijezda Danica
pa se sama preko neba
šeće
to je njena od duše
biljega*

Straža

*moja je draga
prkosna
na vječnoj straži
u Bosni
molim te družo preklinjem
nemoj mi Drinu
broditi
nemoj livade cvjetne
pohoditi
nit nogom po cvijeću mirisnom
hoditi
mojoj ćeš ljubavi
pogled zakloniti
lice u travi sveto
pogaziti
moju ćeš Bosnu opet
rasplakati*

Lijepa Anadolka

***pronosiš proljetni miris
i ogru na prsima lijepa Anadolko
na glavi te čalma
čelenka i alem prsten
od uroka
i drugih zala
brane***

***eh da je meni
makar čalma biti
igru čarnu ispred očiju bih ti pleo
il' ogra
ciganski bubnjevi bi tukli
u prsima***

***opijen ljepotom
tvojom
na poljima šafrana
u suton proljetni
činima mojim
da te branim
od uroka***

To mišljah

***bolan uzdišem
svaka me napustila
sreća
svaka nada
svi ljudi
bogovi njeni
i moje mile domovine
to mišljah***

***i dok se iz grudi
u zemlju polako rastače
tuga
moje se oči nanovo pale
sitan se smiješak
licem plete
u igri plamička i sjenke
otvaraju se
rajska vrata
anđeoskom biću***

Planinski cvijet

***nema više nade
sve se ruši
riječ me više od radosti
neće
nije više ni potrebno
cvijeće
na ovome sumornome svijetu***

***ni u tvome malom
stakleniku
neće više ruža da
procvjeta
kad se moji biseri
pometu
kad nestane planinskoga cvijeta***

Neka mržnja mre

***hajde da zvijezde
brojimo daleke
hajde kad kraju ide sve
hajde da ljubimo
cvijeće rosno
biljke te***

***hajde da grlimo
pčelice male
zašto ne
hajde da suncu
pružimo ruke
pa kraj nam ide
zar ne***

***hajde da danas
ljubimo ljude
pa i zle
hodam i sanjam tvoje oči
baš te
dođi i pokloni mi
noći svoje
noći sve
ja ću te nositi
u mome oku
nek' mržnja mre***

Bog zemljotresa

***bilo nas je stotinu i osamdeset
cvjetova
svjetova
božjih darova
sinova
ne
pakao ne može proći dalje
kroz kosti naše
osmjehe naše
oči naše
kad jednom izađe sunce
od Japana
sjetite se nas
te zrake
mi smo
toplina
mi smo
kiša smo
oplačite nas tada u vašim svjetovima
dajemo vam dopuštenje***

Makarenko

*Pod starom trešnjom puca zora
probudi sunce maleno biće
ono se proteže u svojoj sobi
pozdravlja ljetni dan što sviće.*

*Sofija majka ime mu dala
Makarenko neka se zove
sklekove radi cvrčak mali
i stalno smišlja vježbe nove.*

*Svoj ležaj prostire brzo vani
da se na prvom suncu suši
s latica cvjetnih pije rosu
sladani nektar kuša i njuši.*

*U kuću brzo unosi ležaj
da se na suncu ne presuši
prileći treba sve ga boli
ote se mali uzdah na duši.*

*U trešnji stari kos je Marko
i druga čeljad od iste loze
dozrele trešnje gutaju slasne
Nikodem mačak izvodi poze.*

*Kad sumrak pade na trešnju staru
veseli cvrčci pjesme poje
na malom kamičku ispred kuće
zasvira cvrčak gusle svoje.*

*Kad je Makarenko zasvirao pjesmu svi su cvrčci utihnuli.
Marko i obitelj u trešnji prestali su izvoditi svoje podoknice,
konji na paši podigli su glave, jelen u šumi gledao je nijemo svoju novu
četvrtu ženku Eufemiju, lisičići u brlogu su utihnuli i prestali sisati mlijeko,
ljudi na terasi ušutjeli i osluškivali. Tada je Makarenko prestao svirati i zavladao*

*je tišina u svemiru. Zvijezde su žmirkale, a mladi mjesec se naginjao čas na jednu, čas na drugu stranu.
Ne bi odgovora, pa sitna suza pade na nove cipelice.*

*U kuću ulazi, lijeka nema
obrazi tužni, a srce boli
klecaju koljena tijelo klone
umire život kad cvrčak voli.*

*Na vratima se pojavi ona
otrese s ticala noćnu rosu
osmijeh mali s milog lica
po skromnoj izbi biserje prosu.*

*Jamajka lijepa zablista bajno
haljina noćna čarobnih boja
ote se uzdah bljesnuše oči
dobro mi došla ljubavi moja.*

*Oči se ne mogu nagledati
a dušu plijeni čežnje plamen
miriše soba, miriše ona
na čelu sja kraljevski znamen.*

*Dok mjesec prosipa prašinu zlatnu
oni se grle i suze teku
spušta se topli uzdah sreće
na cvjetni tepih postelju meku.*

*Utonuli u sreći i spokoju duše
sanjaju rijeku i rosna polja
dok trešnja cvjeta i mjesec sja
neću te pustiti ljubavi moja.*

Kad zamirišu bagremi

*o proljeću
kad u tvojoj ulici
zamirišu bagremi
sjeti se mene
i pogledaj bar na tren
prema nebu
jato ptica prolijeće
jedna se odvaja
to se moja duša
tebi vraća
s puta daleka*

Samoća

mrak je napolju
a kiša lije
o pa zar srce
kuca toliko
sam li sam
soba je sa mnom
a ruke prazne
gle
nema nitko

Luči se njišu

***krijem te draga
u očima mojim
u njima se luči njišu
o sutonima
i brane te od zla svakog
ti samo sretna pjevaj ko' slavuj u zjenicama mojim
i spokojna budi
obnoć se
u malešnoj suzi
niz lice spusti
do usana
ne nije to
nije to na usne sreća nagnula
to je samo
kišna kap utekla
suze nisu postojale
u dalekoj su gori
procvjetale
šarene livade***

Snježni suton

***voljena moja voljena
oni nas opet
diraju svi
i mjesec izdajnik bi da ti otkrije
oči i lice
nemirna
oni bi da te umire imaju svi
od mene odvoje
voljena moja voljena***

***tvojih očiju sjaj
tvojih očiju
u mraku beskrajnom titrajem
još me zove
a proljeće je
tako daleko
i noći ove
ja mu se nadam voljena
ja mu se nadam
sve manje***

***čas mi se čini posegoh
za rijekom što huči nosi
što svoje virove bajne
savija pjenu
i diže
čas opet potočić mali
znam da si neizbježni
što srce napaja
u suton snježni moje
u suton snježni***

***u noći ovoj hladnoj
svjetla umiru redom
sam kroz tminu te zovem***

*dok mraz mi
dušu steže
al' srce još luđe bije
kad tvoje
uzdisaje
vjetrić mi donosi
nježne mila
donosi nježne*

Svemirskoj dragoj

***volio bih da bar
na tren može
moj svijet
u naručje svijetu tvome
da hodam sretan
i stihove čitam tvoje
po bulevaru tom svemirskome***

***iz torbe da izvadim
čekić zemaljski
i kucnem
po zidu***

***beskonačnome
i vidim da više ništa nema
da konac dođe prkosu tvome***

Planinski sokol

***u kavezu zarobljen planinski sokol
nebesa sanja
u grudima hrabrim nosi
zov iskonskih borbi
s orlovima
po hladnim klancima
i cvjetnim pašnjacima
kad vidi sunce
da tone na zapad
prisjeti se planine
pa pisne bolno ko' guja u vatri kad plane
sjeti se svoga gospodara
koji ga iz šume vabi
tragajući za izgubljenim uspomenama
što ne može
da ih nađe
što ne može
da ih ne traži
a ti mu oprosti tada ljubav izgubljenu
oprosti mu je
ne traži ga više
u toj suzi njemu je dobro
ne traži ga
pa zbogom onda
i selam
selam...***

Ljubavno kamenje

*prepunilo mi se srce tvoje ljubavi
pa teče široko
i teče dugačko
pa mi duša u sumracima zatreperi
i sve tvoju traži
zove je k sebi
u grudima velika snaga okreće
ljubavno oblo plavo kamenje
i ljubavne čini neopisive ljepote i sjaja
pa te oči moje traže
i vide da nema te
pa te usne moje zovu
i vide da nema te
ali duša oku ne vjeruje
da te nema
ni srce oku ne vjeruje
da te nema
pa se duša i srce udružile u tajni savez
da očima ne vjeruju
i usnama da ne vjeruju
da te nema
pa te ljube u sumracima svakim
skriveno od oka
baš ko' da si tu
na mojim grudima
a oči se onda i usne obeshrabrile
što misle da te nema
pobijeđene dušom i srcem
zatvoreni u očaju čame
moji gubitnici*

Ime ruže

Gondže moja ljubavi

dadoh ti ime ruže

noćas mirišeš na proljeće

i kaplješ mednom rosom u mome zagrljaju

urekni mi nježnim okom bar sitnu ranu za oproštaj

da te se imam po čemu sjećati

i napoj mi dušu žednu

tamo gdje svaki otpor kopni

tamo mi uzdiši željna ljubavi

započni igru ludu

u plavom sutonu plesti

moja gondže

gondže ružo

usnama svojim mi ljubav naputi u tišini

otkrij svoje vrelo mojim gladnim očima

u smiraj dana neka potekne nektar kad dveri raspukneš svete

da se u raju božanskome nasladim zadnji put moga cvjeta

opijen mojom ružom i pjesmom duše

bogu ovu zahvalu pišem

što mene sirotana stvori

da te ljubim tako jako

moja gondže

za zvijezdu plavu koja sjaji s neba

ovu pjesmu nježnu i nejaku stvorih

u ime ljubavi

sad ti evo pjesmu u pjesmu zapisujem :

gondže ružo mirišeš mi

mirišeš mi

u sutonu uzdišeš mi

opijaš me pogledima sevdisanjem

a ja tebe milovanjem

zavede me pupoljcima

a ja tebe poljupcima

u tvom gnijezdu

kad dodirnem

njedra tvoja

ti mi pjevaš ružo moja.

أحبك نسج في أحلامي

Lelina kći

*granu li sunce gorom
ili se nasmiješi na mene Ana Lelina
sa slike na kamenu stare
kakvu to divnu kći imaše davno
stari Lelo
prva kuća do šterne u selu
što bješe
i zašto nestadoše
i kuda nestadoše
Ana i Lelo
šterna
i kuća stara*

*svud je kamen goli oko dvora tvoga Ana posuo
iz zida ti bazga pronikla
gnijezde se u njemu ptice jamarice
na kamenom pragu cvijet mali ostavljam za tebe Ana
baš ondje kuda si mi ti hodala davno
davno ljepoto moja
ne zaboravljam te ja Ana danas tako lako
i ne ostavljam te
ne dam te nikome
Lelina kćeri mila*

*a još pričaju ljudi koliko ti vrijedna bješe
pa zar ti na magarcu drva da goniš ljepoto moja
nevoljo moja ljuta
kako si bolno lijepa
koliko je lijepo lice
i pogled tvoj gospodski
što me ranjava danas u selu prostom
planinskom malešnom
što ga još samo ja razrušenog i nestalog ljubim
i dolazim mu u svome bolu*

*a što to bješe s tobom Ana
i kuda nestade
zar samo tako umrije tolika ljepota
zar samo istrunu
ne vjerujem
ne vjerujem
u kojoj li si galaksiji sad
reci mi
javi mi se
ja ti poljupce šaljem stalno
i stihove pišem
i ljubim ja danas tebe
i volim neizmjereno
lijepa Ana Lelina*

Srebreničke gimnazije

**danas ste nevini
položili svoje lice
u travu i cvijeće rosno
danas ste u Alahove dvorce
pošli u dugačkim kolonama svezanih ruku
žeđu i glađu napaćeni
čitav jedan bezgrešan narod
nestade u Srebrenici
zatrše ga sluge sotonske**

**bili su početak jedne civilizacije
bili su stotinu gimnazija
četiristo razreda
pet tisuća punih školskih klupa
deset tisuća božjih redara u njima
teška se suza u majčinom oku
za sinom nejakim
od oka izvalila ljuta
ne zalijevaj mi groba suzom
majčice
pomoli se za dušu moju svetu Svevišnjemu
Bogu mome**

**danas su nevini rano moja
pošli Alahu svome u pohode
u kolonama dugačkim
dugačkim i širokim
širokim i krivudavim
umriješe
na pjesnikov rođendan
o koliko bi ponosa u duši njegovoj
i srcu bilo
da pođe i on s vama
da vam posvijetli put
i da korača prvi u koloni**

*i pjesmom svojom tužnom
da vas tješiti pokuša
danas je zemlja Bosna
za njima pustila suze
i pustiti će ih
dok traje Bosna
a trajat će Bosna
dok traje svijeta
a trajati će svijet
dok traje Srebrenice
a kad nestane Srebrenice
nestati će i svijeta*

*ruke pred lice
za njihovu dušu molimo se Bogu
kako umijemo
mi što nas sunčeva zraka
još grije gorom
na bijelom licu nevinom vlada smiraj
za duše daleke danas
pružam ruke
laka neka je zemlja bosanska
njihovom tijelu što odmara vječni
san u njoj
čist i svijetao neka je bezgrešni put
za njihove plave zvijezde suputnice
što duše im u raj prate
Alahu svevišnjemu što je
na najvećoj visini prisutan*

Pismo sestri Dženiti

***mnogo dana minu
a ja se s tobom ne poigrah
moja sestro Dženita
tvoj te veliki stariji brat iznevjeri
onaj što sve može
onaj što sve hoće i mora
a zelene tvoje oči moljahu me puno puta
za samo malo igre na putu
među kućama
starim
i kuće malešno
obećano
ne stigoh nikad ukrasti za tebe
pa ga ko' ostali ljudi
donijeti u kaputu umotana
tebi ga darovati
ali doći će dan
kad će moja duša opet zapjevati
kad ćemo se samo nas dvoje igrati
na putu
između starih kuća
a oko tvojih se nogu vrti
malešni buc masti tornjak
što ga za tebe ukradoh hrabro
iz legla opasnih starih šnajdera živodera***

Ruža

*solo gitara je noćas ružu zaplakala
u d- molu staru uspomenu
a srce tući sasvim zaboravilo
mlad mjesec poeziju šaputao njenu
ruka je note malešne izmiješala
u san me nježno uljuljala
oko mi igrom ljubavnom izvarala
janje moje
ljubav moja mala*

*usnuo sam daleki san
tiha čežnja se ko' bršljan plela
zovu me uspomene daleke sebi
na livadama se u ljubav klela
solo gitara zapjevala
pjesmu nježnu zaplakala
janje moje
ljubav moja mala*

noćas je leptir na grešne usne

ljubavni nektar donio medni

u stihu puče trgnuta žica

zaječa bolno čelik ledni

bljesnuše na mjesečini oči razbuđene

začarane pjesmom ruže njene

ovdje je noćas ona bila

janje moje

ljubav moja mila

Marama crvena

kupit ću ti crvenu maramu u kosu

laganu slađanu svilenu

što paše uz oči zelene

što paše uz usne medene

što paše uz moje stihove

uz kose arnautske mirisne

kupit ću ti plave čizmice

dražesne

da mi gacaš po potočićima

i barama malešnim

da mi ne skvasiš nožice

svoje prekrasne

kupit ću ti datule

datule arapske

jastuke persijske

jabuke stambolske

da mi pjevaš u slasnom ljubavnom zanosu

i djevojačkom ponosu

kupit ću ti bademe

bademe iz beduinske oaze

da me slađe ljubiš

osmijehu ti djevojačkom

s lica neću pobjeći dati

u sutonu blaženome

Moja drugarica

***došla je trkom ko' džennetska hurija
ušla na vrata i pozdravila ih u svojoj ljepoti
pa svi veselo poskočiše po sobi
anđel je došao nama anđel
i već u zagrljaj njen čvrsti hrle
pa joj lice ljube i šminku odmah popravljaju rukom
joj što si nam lijepa krasotice naša
nježna nježna
u svojoj ceremoniji nevinoj
kao malešno štene
ona se sa svojim drugaricama njuši
i bišće
buhe ko' da loviti po njima poče
pod njenim krilima se stišću i žamore
i šapuće im male tajne
zadirkuje ih moja prekrasna drugarica
govorite brzo koga ste sanjale noćas
u snu šta vam on reče recite odmah
ne mogu ja to više čekati
i kako je izgledalo***

a vatra plamti od ushićenosti na svetačkom licu njenom

detalje hoću

ne preskačite toliko detalje

priču hoću

pjesme njegove hoću večeras da teknu mojim srcem

i zvjezdice se sitne roje

u njenim prekrasnim očima

kada se društvo razišlo

anđela osta sama

nit jedan ne dođe večeras njoj

voljeni dragi ne dođe iz svojih svjetova

došao bi da može

nit druga starog ne bješe iz daljine

za utjehu duše

pa sitna skrivena suza lagano kliznu

niz anđeosko lice

Zove duša

pogledima na ljubav me mamiš

suza kaplje na stihove za te

vijenac pletem od planinskog cvijeta

da okitim uspomene na te

suza kaplje na stihove moje

zove duša daljinom opija

svoju pjesmu anđelima nudiš

cvijet si rijetki u planini snenoj

oku sreću u samoći budiš

svoju pjesmu anđelima nudiš

Pismo prijatelju

kad dođe dan

da nas više ne bude ovdje

kad te jednom budu čitali u gimnazijama

sjeti se tada nas sa portala

kaži im da smo mi tu bili

jedna brigada

školovanih ali i samoniklih pjesnika

da svi mi skupa napisasmo dobru poeziju

da se uhvate u kolo svi naši stihovi

lijepo bi to kolo bilo

kolo ljubavi i sreće ljudske

navijali smo uvijek za pravdu

sreću i ljubav

uvijek za ljudsku dobrotu

svi smo mi živjeli za poeziju

a nitko od nas od poezije nije živio

da je to pjesnička karma od iskona

to naše nevino siromaštvo mislim

kaži im prijatelju

*kad dođe dan
da nas više ne bude ovdje
kad te jednom budu čitali u gimnazijama
kad mi odemo u daljine
reci im da ih pozdravljamo
iz tih naših daljina
da smo njihovi i za njih
da mi nemamo naše oči
ali mi imamo naše snove i zagrljaje
i našu nadu
duša naša da još luta livadama širokim
sa cvijeta na cvijet
pjevujući ljubavne pjesme
malo je jedan cvijet za našu ljubav
malo je jedan život za našu poeziju
malo je jedan svijet za naše oči
za nas je to malo
neka naša mladost otvori knjige
i napiše lijepe stihove
neka nam ih čita u proljetnim sumracima
onda ćemo sretni zaplakati
mi ih možemo čuti
mi ih možemo čuti*

Ne strijeljaj

nosio je zlatan metak

dugu pušku

oštar nož o pojasu

na moju nježnu dragu

ne strijeljaj

nemoj njeno srce raniti

nemoj je u daljine otjerati

da sanja dolove

da sanja gajeve

da sanja momačke uzdahe

duša će se tvoja osušiti

od njenog bola

zbog tvoje duge puške

zbog tvoga zlatna metka

zbog tvoga oštra noža

ne strijeljaj moju nježnu dragu

nemoj mi je u daljine otjerati

U bogumilskom gnijezdu

njegove je usne dozivaju po pustim klancima šapatom

ona ga ne može čuti

oslijepjenih očiju uzalud je traži po cvjetnim livadama

nestala je sa njih malešna suza

bere divlje božure najljepše u gori za svoju ljubav

ruke napipale i grle granu bora

vratila se mirisna planinka

on se oprašta s njome u crvenom sumraku

a još je nije ni susreo

širi ruke prema bogu i moli za milost

za oprost grijeha moli

okreće lice prema suncu u molitvi za ljubav

a srce mu prepunjeno ljubavi

tumara nagršena lica i čeka kraj silni da se dogodi

to nije grijeh

nije grijeh

šapuću u vjetar ožednjele usne

Ćuk

*širokim nebom nad gorom se
zvjezdice roje
cijelu božju noć žmirkaju
nikud ne hode
ta trunka malešna što blješti
biser ne bi bila
da noćca tamna nebo joj
plavo ne skrije*

*gledaju suzne oči
daljinom pustom
iz grudi uzdah se ote
ko' lahor gorski
ni ljubav moja ne bi
ljubav bila
da bol joj jastuk vezen
u san ne nosi*

*noćas mi nebeska polja
nježno dotiču dušu
mlad mjesec bolero tiho
svira u travi
a tango livadom cvjetnom
plešu sjene
zovem te šapatom draga
a ćuk se javi*

U zagrljaju

snijeg je pokrio sve

padale su sitne guste pahulje s neba

na rijeku

na grad

na ljude

padale su sitne pahulje

po tvojoj kosi

po tvome licu

po tvojim očima su padale

sitne pahulje čarobne

lijepile se na tvoje guste trepavice

padale na tvoje smijavice

svjetiljka je bacala blijedo svjetlo s visine

na tvoje lice

bacala je svjetlo na tvoje usne

na medene usne i nježne oči

najnježnije koje postojaše ikada

na oči što se sklopiše od sreće i voljenja velikoga

koje ti ja davah tada

što se sklopiše od ljubavi

koju ti ja davah tada

u srce

u grudi

u tvoj lijepi kaput i šal tvoj šareni

zaspala si u trenu

na sred božje ulice

u velikoj gužvi ti mi zaspas draga

prolaze ljudi

a tebe nije briga

na moje rame si spustila glavu

vidjeh tada jasno da spavaš

osvijetljena bljedom svjetlošću visoke svjetiljke

ko' omamljeni rijedak zimski leptir

il' anđel što stiže s neba nošen pahuljama malešnim

to ti meni bješe tada voljena moja

neću te buditi kad slatko spavaš

rekoh tada

u trenu slijedećem zaspah i ja uz tebe

na tvome ramenu

na tvome šalu

zaspah tada zapleten u tvoju kosu

neko me blaženstvo uvuče u taj san

zaspah u tvome naručju

počeh sanjati tebe

sanjah kako ti po šalu padaju malešne pahuljice

sanjah kako ti zaspah u momu zagrljaju pod lampom blijedom

to sve sanjah

Nepomuk

na mostu ostala

sitna pjesma za te

sjenke se njišu

ko' da procesija hodi

gdje nježne oči svetog nepomuka

stoljećima traže kraljicu na vodi

zalud vječna straža na karlovom mostu

zalud brza rijeka

zalud zvijezde ledne

zalud na vltavu mjesec biser sipa

jedini su melem

njene usne medne

Kad ona otvori oči

kad ja otvorim oči

ona ih zatvori

kad ja svoje zatvorim

ona oba otvori

kad ja njoj pišem pjesmu

ona sanja svoju

kad ja za nju sanjam pjesmu

ona svoju piše

kakav je to vremenski pomak

i ima li on srca

volio bih da postoje dva sunca

jedno da grije mene

drugo moju dragu

u isto vrijeme da izađu

u isto vrijeme oba da zađu

a na gori mojoj i njenoj

pojave se istovremeno dva mjeseca

jedan tješi mene

drugi moju dragu

Daljinama

tvoje duše me šapat

mila tješi

i moga srca nježne

strune dira

tvojih mi očiju sjaj

čežnju plete

pa usne šapuću tiho

pjesmu za te

u sumrak ja te mila

daljinama zovem

na mjesec oba se oka

u te klela

zvjezdanom polju suzno

lice nudim

s orlove stijene u vjetar maramu

ispuštam za te

al' vjetar maramu tvoju

u oblak skriva

i neće zvijezda da sleti

na lice tuge

i neće mjesec primiti za te

molitvu svetu

daljina pusta noćas

suze pita

Kupite plavo cvijeće

crveno jutro tek osvanulo

draga moja u malešnoj cvjećarni

prodaje crveno cvijeće

cvijeće

kupite crveno cvijeće

moje drage

žuto podne pozdravlja svevišnjega jekom zvona na tornjevima velegrada

a sa munara mujezin poziva

sretni ljudi pogledaše u satove

sretne ptice prhnuše krug iskonski

sretna draga

žute prodaje cvjetove

u malešnoj cvjećarni

cvijeće

kupite žuto cvijeće

što mami

izloženo na grudima

moje voljene

plavi suton je došao

plavi kraljevi usnuli

plavi safiri bljeskaju joj ispod šamije

moja draga se smiješi

plave cvjetove vadi iz svojih pletenica

dijeli sretnim prolaznicima poljupce

plave cvjetove kupite

plava zvijezda neka vam svijetli

što cvijeće

kupiste plavo cvijeće

moje jedine

Topla zima

***dok me tvoja duša liječi
san se pleće
na uzglavlje rosno cvijeće
božur gorski
grije tvoja nježna ruka
na grudima
tvoje usne mede rosu
poljupcima***

***da se tvoje
nježno tijelo
mome svijetlu
noćas bi mi zapjevala
pjesmu sreće
nosila bi dar proljeća
u očima
bila bi mi topla zima
na džamima***

Malo njuš njuš

Ja bih malo

ljub ljub ljub

bih ja malo tebe

al' daleko si

aj aj aj draga

daleko si mi ti,

pa ja stalno

kme kme kme

sanjam snove

eh da je malo tamo gdje

spav spav spav

sanjaš mi.

Ma makar posle

njuš njuš njuš

nestalo mene

i otišlo sve u

to to to

čeg plaše se svi,

makar posle

kap kap kap

suze gorke lile

samo jednom da

smok cmok cmok

budemo mi.

Tragovi

na licu mu se nisu osušili tragovi

niti suza niti poljubaca

niti su njegove oči

ravnice zelene mogle zaboraviti

još mu u snove ulazi široka rijeka

i njene oči nježne

što mole u jutarnjoj izmaglici

boli stara uspomena

srce dršće kad pogled padne na nebo zvjezdano

kad vjetar stane ime njeno zazivati gorom

mašući granama za oproštaj

i dok ptice u gaju nježnim glasom oglašavaju jutro

rane ga bude stare

pogled posljednji niz goru baca

a oči još ne gube nadu

dok život čeka red

da se dogodi vječno nestajanje

on prihvaća što mu je suđeno od neba zemlje i vode

pa neka potamni u daljini

svaka iskra

svaka suza

svaki uzdah

na licu mu se nisu osušili tragovi

niti suza niti poljubaca

Rađanje pjesme

dok sreća na lice izborano

smiraj lije

u duši tiho se za te

pjesma plete

kad tuga istim putem goni

suze dvije

pjesma se nježna

u srcu rađa

za tebe cvijete

a zimska noć kad mećava vije

suзу mi mami

i proljetno jutro rosom umiveno

selo i grad

rudar i ratar

gospodar

i sluga sveo

dobri su noćas svi

ali dušu grije samo

pjesme ljubavne čar

i svaki puta pjesma se rađa

kao nikad prije

i svaki puta ljubavi vrelo

reve za spas

i svaki puta duša sanja

snove nove

ali samo usne uvijek istu molitvu

mole za nas

Lišće pada

lišće pada

gole grane zebu

vjetar mete ljepotu po gaju

ždrali lete

nebom snove nose

biserne se niske prosipaju

bara mrzne

u bezdan se dani obrnuše

u dnu duše

ljute vrane gnijezdo razgradiše

tebe nema

zelene te oči nikad više

vidjet neće.

Cvijeta nije

cvijeta nema

cvijeta nije

pusti duši u daljini

ispod tanke spavaćice

spavač tvoje snove plače

u beznađu pjesme druge

ali kao prije

jesenske suze u planini

osamama teku

tuge nabujale nemoj

njemu pjesmom jutro

da se nada razbuditi

za drugog je okićena

uzaludno

za njega nije

rodila se tvoja

pjesma sreće

U sutonu

ne mrsi joj vjetre kosu

ne šapući uspomene

neka mi zlato u tišini

snove sanja

ne podiži krune male

po dalekim livadama

moglo bi je rastužiti

kad bi nebom zaplakalo maslačkovo

nježno cvijeće

kad joj oči u sutonu sunce prate

što za goru

osamljeno vječno pada

da li joj lice osmijeh krasi

kao kroz vijeke sunce zoru

nada li se ljubav moja

ili joj suza padalica

polagano smijavice kvasi nježne

kao kad rijeka krene moru

Kad nema nas

***plavi cvjetići su moji uplakani
na livadama iz magle dozivali
a duša gnijezdo suzom opjevala
ne nosi sreća tvoje ime draga***

ne nosi sreća tvoje ime draga

u pjesmi

u rijeci

na nebu

u rosi

ne slave oči sutone na učki

ne mole usne lijepu pjesmu tvoju

ne mole usne lijepu pjesmu tvoju

ne mole jutro

nit radost

nit spas

ne leti sokol krugove visoko

kad nema tebe

kad nema nas

Rastanak

svakom bolnom srcu

mehlem toči

mjerom duše uzdah sanja

plete vješto cvjetnu

korpu sreće

pjesmom zvijezdu njemu

oku nudi

samo moje

biće nema ruke njene

na obrazu

pamtit čime neću više

dugo moći

nevjernice

nema nade

žitu vjetar mladom daljinama

vale pravi pred očima

oblak čari stvara

povaljano igru ludu veze

kao da hoće od ljepote

da zaboli

samo njena vrelom

gorskim suza licem vješta

još mi hodi putem

starim sići znade padalica

pusti snovi žito mlado

leluja se čežnja pusta

mehlem usta

ljubav hoće umrijeti

vjetar goni daljinama

oblak sreće nisu moja jutra više

ista

odsanjani dani gaze strojev korak

sama poljem

duša suzu

sitnu stalno prosi

Žuta

alčak gleda

i smiješi se na me

oko vrata hamajlija zlatna

neda oku gledat od jordama

obvice opčinile srce

triput kucne-sedam puta šuti

darovalo lice smijavice

na livadu kosa mirisala

sakriše se ruže i zumbuli

a zasija ruho na djevojci

ljepše nego sunce sa istoka

triput oči u nju pogledaše

sedam puta trepavice skriše

da mi oči od uroka spase

il' je vila-il' je prije bila

zapjevalo anđelija zlato

uranila do bistrice rijeke

vodu pije bijelo lice mije

savila se grana od behara

oboljelo srce od sevdaha...

Probudi me

*probudi me usnulog ljepoto
pridigni me
oči mi otvori
kad ti srce poželi pašnjake
pisak orla i frulu pastirsku
kad zaplače duša djevojačka
od samoće i ljubavi puste
da ti nosim cmilje i narcise
da ti tješim oči uplakane
da ti spletem snove u harfove
neka zvijezda u oku zablista
neka suza niz lice zasuš
nek' se miču smijavice nježne*

Snubljenje

*daj lice lijepo mi donesi
u kameni san
i smiri se
da naša srca oslušnemo
bludna
i nemoj suzom uplakati
ispruženi dlan
i tiho
tiho budi
srećo uzaludna
daj lice mi lijepo donesi
u kameni san*

*nek' sitne zvjezdice zaplešu
u očima tvojim
ogrni radost
za dušu
raskopčaj udaljene
zore
ne plači
ponudi šerbe
vrtovima žednim
daj mahni
nek' sitne zvjezdice zaplešu
u očima tvojim*

Sretan ti dan Ljepotica,, ili Umjesto harfova

***za ljubav
cijele bih božje noći njegovao
raspjevane bajke
i slao ti ih rijekom
umjesto harfova
nudio bih samo
mirisna proljeća osmjehu
dalekom***

***da usniš bar jednom
na dlanovima mojim
niz lice dugo bi se
kotrljala sreća
zvjezdice bi sjale na uvojcima
nježnim
a korpe od pruća
opletene za te
krišom bih donosio pod prozore
tvoje***

***pa nek' duša sanja
u raj
od cvijeća
pa nek' česma ljubav pretače
usnama
pa nek' ljudi rano trče
po vrtovima svojim
skandal
noćas skandal
nestalo je cvijeća
jer svi bi šafrani procvjetali samo
pod prozorima tvojim***

Topla kiša padala

***bješe li proljeća dašak ili si topla kiša bila
bješe li zvijezda moćna
što sreću lije u molitvama
neizbježnim
ili si samo kratak san
osmijeh na usnama mednim mila
suza što pjesmu piše
na tvojim obrazima
nježnim
bješe li proljeća dašak ili si topla kiša bila***

Pobjegulja

*Bosonoga princeza na duši trag ostavila,
još rosa nije bila pala po plavim cvjetićima
kad se zagasila Danica,
ili,
ostadoh sam u sutonu martovskoga sunca zelenoga,
malko prije nego stiže Polaris Borealis,
loš vakat za ostavljene.*

*Posljednja nada mojoj duši
odnijela radost u zavežljaju,
iza plota starog put je odvede u tome jutru ili u sutonu dana,
ovisi kako gledaš,
ali niko još ne znade bješe li to sumrak ili zora rana.*

*Ma,
ne odlazi mi tako daleko bez šala
mila moja.
Jutra su sve hladnija,
Golfska struja sve brža,
oči oborih tlu.
Posljednja sam pobjegulja
tuđe siročje
u tuđoj visokoj gori,
tuđe jele ljubim.
Nisu više moji dani ružičasti.*

*Nosila je lijepu jagodicu, putem
za drugoga pjesme čuvala ko' borovnice medne u savijenoj krbulji ,
koračala moja sreća mala,
uzdisala kad se odricala poludivljeg pastira.
Ah,
plavokosa prijateljice mila*

*opet je dovedi mojim očima,
pusta su jutra pod Učkom gorom osvanula.
More razbija vale,
o hridi tuče Kvarnerske.
Pa zar stvarno ostadoh sam.
Potamnila si srećo čobanova.
Anđel ode, ostade Kumova slama.*

Ašikovanje

*kao ukleta princeza
malešna se ptica pupavac šeće pred mojim koracima
putem hoda kao da je čovjek
zastajkuje
pogleduje
pa nešto mjeri
naširoko hoda kao nevjesta dobro udomljena
ljepota joj se gega pri svakom koraku
krila šarena koji put raširi da ne padne
opijena jutrom valjda bijaše ova ljepotica
hoda brzo i sitno malim nožicama planinskom stazom
lijepu krunicu na glavi zadigla suncu u čast
kao da malo huknu kad mene ugleda
huk huk huk
tako progovori koji put
ne plaši se nimalo
samo se pomače u stranu da je ne pogaze moja stopala
ali ne stade ni trena ova gorska krasotica
već me zaobiđe u ne tako velikom luku
vidi
sad krenu na drugu stranu
vraća se nazad
od silnog me jordama i ne pogleda kad pored mene minu
moja malešna princeza
dođi ,dođi
budi moja šarena krasotice
da te malo podragam
al' neće pupavac milovanja
niti tepanja
ode prema starom boru
tražiti i prosipati ljepotu gorom
ah*

*ostadoše te željne moje oči
pupavac lijep li si
nježan
nježan kao moja draga
nedostižan
nedostižan kao moja draga*

Mostobran

*ne daju mi oka otvoriti
nebeske zrake bajne
što blješte s istoka
igru pletu
na sanjarevoj rijeci
kao da val se zlati
ili sve pjeva
ili klasje se rodno njiše
niz djedovu potkunjicu
ili to voda tiho
hrli valom
u naručje danas meni*

*s druge strane
istog mosta
ista rijeka
na zapad se žuri vječni
opčinjena napušta me
procesija tiho hodi
šapućući fenjer pali
pa se mreška
u koritu od iskona
ponorima tamnim stići
prije noći
u noć stići
u daljine puste kani
prije kraja ovog dana
kapljica će svaka mrijeti
od ljubavi izatkana*

Volim li te...

***volim li te
to je kao da pitaju
volim li cvjetnu livadu
u kojoj žubori
izvor bistre vode***

***poželim li te
a da li poželim sunce
kad hladnoća
vlaga i vjetar
pritišću moje šume***

***imam li te
a imam li moje misli
moju dušu
moje oči
moje pjesme ljubavne***

***jesam li te zaboravio
to je kao
da me pitaš
je li se moje srce
zaboravilo igrati***

U Fontani

**kazuj daleka uspomeno
plače li ljubav moja
usnula u proljetnoj noći
ko' bašča jorgovana
pamti li još pjesmu našu
malešna čajana
ona koju smo zvali fontana
na kutu
ispod bagremova cvijeta
gdje teče široka rijeka**

**tiho se u mirisnoj noći
zaklinjali u ljubav vječnu
pod šalom ruke se tješe
a srca
dršću nježna
dok pleše igru života
opijena fontana
pala bi s našeg lica
koji put
malešna suza neizbježna**

**stara ciganko mila
pogledaj što kažu karte
dok stolić naš mali
u kutu grlimo nježno
ali znaj da oka ljepšeg nema
od oka voljene moje
nit usne slađe uzdahnuše
u predvečerje snježno**

Ima li je...

***povija li lahor gorom
plavo cvijeće
il' jorgovan grane njiše
grozdovima otežale
dal' proljetna kiša zumbul
prvi moči
ili sunce toplom zrakom
lice mije
il' su srne tankonoge
livadama pojurile
il' zvjezdano nebo radost
tužnom oku noćas lije***

***nije lahor
to se njene čari pletu
nije behar
to miriše duša nježna
nije kiša
nije zumbul
poranio
nit' su srne tankonoge
livadama pojurile
nije sunce
niti mjesec
po tišini posrebrio
nije nebo
nit' su zvijezde visinama
tužno oko zavodile
to daleke smijavice ljubav toče
usne medne nazdravljaju
duša pije
od jeseni do proljeća
ista pjesma srce grije
u sutonu cvijet vene
mjesec znade kako mi je
po zvjezdanom nebu stalno
oči traže ima li je***

*sve su zvijezde
sve su zvijezde al' nje nije*

U mahali

***u očima jednu
pjesmu nježnu skrivaš
pogledaj me jednom
dok srce igru znade
raspjevanoj duši
noćas gnijezdo spleti
u mahali staroj
u sutonu dana***

***pod nebom kićenim
opet srce ljudi
u oku plava se
omaglica leže
nebeskom rijekom noćas
padalica sudi
dok ti se niz lice
medna rosa lije
eh da bar ti mogu
zoru darovati
čekajući jutro
pod bagremom starim***

Taj mahal

**na visokim stijenama bijelim stojim
tu gradim taj mahal
u spomen njoj
svjetlo u sutonu bljesne
tišina prekrije sve
pokora moja si tiha
sva ljubav
i moj dom
puno sam puta ruke
pružio stijeni
moleći oprost
u bolu svom
što suzu ne vidjeh
nježne ljubavi moje
nit' vapaj duše
nit' bol**

**i opet
kad samoća nemir i tugu
u srce unese sjetno
ja tamo ću poći
i opet
pružit ću ruke prema svjetlu
izreći stihove za tebe
dok nije noć
a malešna će ptica jednom
sa jele vite
sletjeti u gnijezdo
ptiću svom
a malešna će stopa jednom
pogaziti travu
putem
po tragu mom**

Lijepa Ma

***noćas samotne oči dugo traže
malešnu omaglicu
po nebeskom baldahinu
gdje iskonski znak tigra i srne
skriven u njoj vječno prkosi vremenu
stanite ilahije nježne
dok spava lijepa Ma
nina
nina nana
upalile se lanterne na visokim portalima
planite luči za izgubljene
neka pisnu zurle i udare talambasi
zvjezdane rubine u njedra skrivam
a nebo kitim sitnim bosiljkom
izniklim iz suze slijepih ljubavnika
pa neka zaplaču u bolu daleki ratnici
kad moje zvijezde ukradene zapjevaju
samo njoj
samo za nju
suznom te pjesmom noćas zovem
al' tebe nema
bar jedan put
na jastuku mome odmori krila
melek moj
melek moj mili***

Samotnjak

gledale oči riječne vale

vali se pjene

ne daju bliže

gledale oči

gorski cvijet

a cvijet krunicu listom skriva

a moja suza uzalud lije

i cvijeće nježno za ljubav molim

nisi gost mio

nisi moj svijet

gledale oči zelen bor lijepi

a bor se bori

zelenom bojom

i neda prići rukama mojim

i neće uzdah nit stiha moga

i neće da ga samotnjak grli

očima prijeti

iglom i smolom

gledale oči voljenu dragu

al' brani ljubav voljena moja

al' draga srce pod kamen skriva

i neda oku u njedra svoja

al' draga lice prekrila žarom

i neće duša poslušati pjesmu

i neće oko da plane žarom

Bosanka

*hajde što nebo ječi
i lije kiša po šadrvanu
i što su bijele niske skrile glavice
pod nježne al katmere
al' zašto ona po lokvicama u travi gazi
nogama bosim
dok tiho nebesku sevdalinku pjeva
na putu
opčinjenom insanu
i zašto širi ruke
pa kiši daje lice
i sve*

*otresala je kose mokre
kao da je rekla
ne
sva se ljepota s neba slila
na alkan čelo
na oči snene
i gazila je mokra diva
ko' vojska korak
po đulistanu
zavodila u igri nježnoj
zumbule malešne*

Prognanik

*tiho je prva jesenska vatra dogarala na ognjištu
ona je sjedila uz vatru i gledala kroz prozor
otišao je bez pozdrava u daleki zavičaj
bol je vladala gornjom dušom
u grlu
donjom dušom
u grudima
ustala je i pogledom ispratila putnika namjernika koji minu nešto brže nego što obično ljudi mimo njen
prozor hode
nije on
on hoda drugačije
on hoda ispijenih obraza noseći svoju bol na licu i srcu
njegovoj boli nema jednake
tanka izgladnjela spodoba željna ljudi je lunjala usamljena kao pas sokacima
povezan mantil kostiju i bola je škripao
duša zamrla u grudima
okamenila se
zaboravila je gledati očima iz gnijezda kroz njegove zjene
ležala je i ona na umoru
hranu danima nije okusio
njegova usta od bola nisu mogla žvakati
putnici namjernici su ga gledali sa strahom u očima
možda je on nečastiva sila koja levitira u mantilu
mrtvac hodajući što luta maglovitim njivama
dobro bi bilo da ode u velike daljine rekli su
potjerali došljaka
rasturili su njegovo gnijezdo
zadali mu bol
preveliku za jedno razboljeno biće
otkad je čula da ga je nestalo i u njene grudi se uselio nemir
i bol velika
koju niko nije mogao da razumi*

*nema ga više
a jedino ga je ona voljela
a on je već mjesecima pio mrtvu vodu
nije mogao znati
ništa od boli nije mogao više ni osjetiti
otišao je jedne noći u daljine i odnio svoju bol
taj putnik namjernik što minu
mogao je biti on
a nije
nije*

Svitanje

*za ljubav polažem
u nebo nade
kad nebo zove
ljubav se budi
pobjegnu sjenke
u klanac stari
a mjesec skriva
za goru lice
ko' da ga goni
kočijaš ludi*

*za ljubav polažem
u snove nade
kad ljubav sanja
nebo se budi
za ljubav polažem
livade cvjetne
za ljubav polažem
oči sjetne
srce je hoće
a duša bludi*

*za dragu polažem
sunčevu zraku
kad zraka sije
nada se budi
za dragu polažem
stihove svoje
i cvjetni vijenac
na nježne grudi
neka mi sreća
u krilu svane*

*neka mi prostre
zagrljaj ludi*

Dan tetrijebova

*tražiš danas ko' dijete svoju pjesmu prebirući očima po papiru
moja zakletvo
a baš danas je nedjelja
dan kad ne rade pjesme
odmoriti moraju danas i one cvijete moj mirisni
jele zelene
ne rade nedjeljom
vjeverice brbljive
ne rade
zatvorili su dućane danas čak i tetrijebovi što samo na ono misle čitave dane božje
i grle krilima opijene ženke visoko na vrhovima jela njišući ih na planinskom vjetru
šuma danas ne radi
niti u jutrima
niti u sutonima uspomeno mila
ne pjeva danas ni hafiz istočnjačku rimu tvome oku
pije vino s turskim ljepoticama u kafani kod starog maura
čāše lomi od zlatnih listića iskovane
slušajući sazliju povijenog u plećima hafiz plače biserne stihove iz oka zelenog
šumo
šumo visoka
napiši joj barem jedan osmijeh umjesto pjesme
napiši joj barem jedan uzdah malešni
da nas se ima po čemu sjećati ljubav moja
kad uspomene daleke prestanu grijati dušu
a baš nedjeljom sirotinjski poeta grli visoku stijenu
u gori koju je sebi iskovao od suze i mjesečeva praha
hram nade i kajanja
družicu svoju najvjerniju
onu koja umije čekati stoljećima
i koja mu je jedina vjerna
da li je to stijena što nebu stremi
ili je to nedostižna draga nježna*

*ili je zadnja nada
utješila oko
šumo
šumo suzom zalivena
kolijevko za prognane i neželjene
u tebi se danas izgubila najdraža pjesma
pjesma za pjesnikovu ljubav
prosuli se svi stihovi po travi zelenoj
plavim cvjetićima se zajapurilo lice kad su pročitali izgubljenu pjesmu
za tebe
i poljupce napisane u njoj
za tebe
i milovanja u njoj
za tebe
sakrili su u cvjetna njedra svoje tajno blago i ne puštaju ga
pa nedjelja je
dan za oproštaj
on je voli
on je voli
šaputali su cvjetići tihu molitvu livadom*

Čekanje

*zanijemi usno
ne pjesmu sad
dok suzu oko
ne posuši
i koja treba
da bude glad
pa da se snovi
ne legu u duši
i da mi lice
savlada jad*

U pećini

***sve je pusto
tuga drijema
i na nebu
i na rijeci
i u oku nade nema
u njedrima provalije
elegije dušom teku
pored vatre tebe nije
kako pijesak dalje curi
sve je manje srcu nade
i u duši
i na licu
za tobom se tuga lije
ko' kad oblak pašnjak skriva
jeca pjesma u samoći
ko' kad vjetar žito njiše
ko' kad nebo zvijezde skrije
moja vatra već se trne
kamen znade kako mi je
neće ruka u sutonu
tvome licu krilo biti
neće sreća u svitanju
potocima žuboriti***

Pastir

*u doba velikog potopa
strašan pogrom me bacio s jedne gore na drugu
stigoh evo pod staru šumu što je lijepi plavi val stoljećima pljuska
nastaniše se tu moje pjesme
draga
kad te se požele moje oči
tad na osami okrenem pleća velebitu
bura hladna neka tuče prekaljena stvora
ja samo njedra zanjišem nježno
i ljuljam te
u toploj zavjetrini ja kriomice ljubim tebe
draga
noćas ću svaku pjesmu pokloniti tebi
one male će ko' perle biserne
okititi tvoje zglobove
one ljepše ljubiti će u snu tvoj bijeli vrat
one duže su zlatna ogra
što ti dira vrela zanjihana bedra
draga
ja sam rođen da ti budem brižan vrtlar
koji bez pogovora njeguje tvoje vrtove
pustinjak sam daleki
što samo tvojom šumom ljiljane zalijevati nježne znade
kiša sam što samo tvoju livadu u sutonu natapati kani
a obnoć pastir
što frulu tvojim proljećima svira
draga*

Bogumila princeza od Bosne

snene oči sa šiljteta

čežnju nude

mednom rosom zamedile

usne nježne...

podignula obrvice

pa se čudi

kako sunce nebom hodi

a po sobi igru stvara...

kako smije

da je budi...

kako bulbul pjesmu nježnu

da umije

ptica mala u cik zore zapjevati

ilahije...

ispod hare od šest pola

plava svila po džanfezli dimijama

i ljiljani izatkani...

pod kolanom od biserja nježnost kriju

i čuvaju jatagani...

bljesnu lice kao sunce sa istoka

u svitanju majskog dana

kad se kosa razasula

plače peča i feredža

pjeva diva

pa bulbula opčinila

topli snovi u grudima

radost liju...

kako smiju...

kako smiju...

vatra li je

ona li je...

ašik noći

ašik dani...

ašik dragi na pameti...

ašik nebo pa široko...

mjesec li je

zvijezda li je...

zaigraše smijavice

ko' da toče

pjesmu nježnu

obadvije...

Iguman

*prošetala lijepa ikonoja
vjerna ljuba mladog igumana
umila se i bogu molila
u tom zora lice pomolila
ljepša bješe mlada ikonija
nego zora i jutro na gori
pa se penje na zvonike gornje
da pozdravi iza gore sunce
al' se pramen zapodjenu tame
pa udari u presvetu crkvu
sva se crkva od bola potrese
a crkvena zvona zazvoniše
a zaplaka arhandjel mihael
stiže tama na zvonike gornje
u veliko zvono udaraše
to ne bili pramenovi tame
već uklete ptice grabljivice
dohvatiše lijepu ikoniju
digoše je prema nebu plavom
koliko je brzo odnesoš
ne uspjela oka otvoriti
a kamoli zvati igumana*

*sanak sanja mladi igumane
tamna čela a oka suznoga
bijela halja bez lica se šeće
u manastir kugu unijela
rosna trava plegla krvava
na zvoniku vihore barjaci
crne boje i na koplju crnu
a crne ih ptice oblijeću
malo ptice od barjaka prhnu*

*al' se opet barjacima vrnu
razbudi se mladi igumane
udari se rukom po koljenu
koliko se lako udario
na prstima pukoše vitice
ispod vrata lanac prekinuo
krst ispade na crnu zemljicu
pa zaplaka kao čedo malo
dosjeti se mladi igumane
pa poskoči na zvonike gornje
ikonija moja vjerna ljubo
bez tebe mi potamnilo sunce
a zemljica omiljela crna*

*na visokim zvonovima uzdignutih ruku
moli iguman stari
suza se u sjenci kapuljače leže
već tri stoljeća minuše
kako je nestala čuvarica njegovog hrama
kako je otišla s karavanom tuge
ljubavnica prelijepa
prijateljica njegove duše
čuvarica tajne staroga zvona
ona što jedina nježne konope povući znade
da krene jeka teška
ispod suknene grube halje još za nju nježno mjesto skriva
vatru nad vatrama
sudbu nad sudbama
pjesmu nad pjesmama
stoljećima se u duši ljubav leže
on je doziva sa visine
pjeva joj molitve sa oltara
ona me čuje
ona me čuje u drugim svjetovima dalekim
šapuću usne*

Dervišica

Ah,

aman

zanjihana Anadolko prelijepa,

zadrijemala i opijena,

potaman si za biser

Sadijevog Đulistana;

uvije ti,

uvije ti,

ili rubin si rasplamsani

za Hafizovog Divana.

Ama,

sigurno te Svevišnji stvorio nije

za pastirovoga jarana,

i njedra ovčarska ko' danas milovati znade,

i hoće,

cv'jete mili,

moj cv'jete.

Ama,

dal' je teže dervišu bez tekije

ili tekiji bez derviša biti

mila mila

sigurno te Svevišnji stvorio nije

za tužnoga Tagorovog Gradinara;

Bosanca bez Bosne,

za suzu bez obraza,

siromašnog podanika

minulog bratstva sa Bentbaše huligana.

Ah,

aman

zanjihana Anadolko prelijepa,

zadrijemana i opijena,

to što ja nemam tebe

ne znači da ne kušam u sutonima smirenim;

sve tajne nevolje ljute,

sve vrste žalosti teške

i sva treperenja boli duboke.

To što ja nemam tebe zanjihana Anadolko;

ne znači da nisi i dalje moje vino

da nisi moja dobro ušuškana metafora,

ne znači da nisi i dalje moja krčma

skrivena javorovim listom,

i moje tajno blago

vječna moja tekija i imaret.

Pismo brigadirki

***aj karmela
moj nježni cvijete
u svijetu daleku
tvog oka željan
uzdah ti šaljem
i suznu pjesmu poneku***

***i ne kuni me
aj karmela
i moju dušu nježnu
kada ti jednom
ne stignu pjesme
u hladnu zimu snježnu***

***baš kao što sunce
na zapad tone
i cvijeće livadom vene
tako je eto
u hladnoj noći
došao red i na mene***

***u nebo pogledaj
brigadirko mila
kad ždrali prema jugu hode
vrti krug zadnji
željna duša
iznad zaleđene vode***

prekinut lanac

*klikće visinom
pozdravlja rumenu zoru
tebe voljena
i sve drugove
i ne prežaljenu goru*

Anterija

prešla si svojom anterijom

jednom preko lica

zlatnim mačem

zlatna slova

u zlatnu pijesku izvezla

čežnju

al 'vihor se diže

raznese zlatan pijesak

i zlatna slova po duši

prešla si svojim očima

jednom preko moga pogleda

sjenka ljepote se zanjihala u njima

ljubavi moja neprolazna

jedini mehlem i mihrab

za ranjena stvora

cvijet si po čijem tabijatu kajde noćima knadim

prešla si svojom anterijom

jednom preko lica

cvijete

cvijete

Mjesečina

*mlad se mjesec opijeni
po nebeskim čardacima prošetao ponosito
pa zvjezdice srebrom mami
da li hoće
da li mogu
zaigrati kolo vito
udarili talambasi
i daire po bedrima
i bubnjevi tuku teški
u nebeskim hramovima
svijetli mlada mjesečina
ko' na čelu moje drage
dukat žuti
kad zaigra uvojcima
preko lica ševak sijevnu
sklopiše se nježne oči
oj mjeseče
ne prosipaj sa visine
prah srebreni ove noći
ne otkrivaj čelo njeno
ako suza skvasi lice
svo ću nebo poharati
a zvjezdice dragoj mojoj
u njedra ću prije zore
pohvatati padalice*

Grieh je

*nit' ćuka zov
nit' noćne sjenke huk
nit' cvrčak pjesmu nježnu
noćas da ponudi u travi
sve spava
u krošnjama je zavladao muk
ko' da živa stvora nije
samo još oči vatrom gore
i uspomene*

*grieh je
spustiti zemlji noćas oči
čekati tvoj korak
u snu i na javi
grieh je dodir tvoje ruke bio
i usana zov
i pjesme u nebo grieh je noćas šaputati
dok se zvijezde roje
grešne su livade daleke
grešne su rijeke
i sve nade moje
i misli na tebe
i na čari tvoje
smrtni su grijesi
u snu
i na javi*

Ne plači narcise

*jutros je skliznula suza mala
ko' da je rosa pokapala
gdje narcis sanja samotnu zoru
u travu je tiho doplakala
među malešne cvrčkove stazice
oputice
mrave i uhaladže grebalice
dugonoge sitne paukove sestrice
putnike i brojne pčelinje posteljice
bumbarove nevjestice
među zgranute viline kosice
i brzonoge drekavice
dugouhe plave zvjerkice
stonoge i anđeoske cvjećarice
među alčak curice
nestašnice
i među zvjezdice spavalice što noćas od silne ljubavi
uljuljane u ljepotu livade zaboraviše otići nebom iznad zelenike
ko' ostale zvijezde što njime odoše
što god da je doplakalo
ma nije htjelo
niti je znalo
ne plači narcise
cvijete moj nježni*

*gdje čekaš zore narcise nježni
gdje čame noćas oči urokljive
gdje veneš gorski cvjetiću
ima li puta
ima li puta do čežnje tvoje
ima li tuge ko' ove moje
ah*

*daleko je tvoja dolina
od mojih nemira i mojih dodira
daleko su jutros moje pjesmice
od tvoje lijepo smijavice
i šarene spavačice
tako te
tako te daljinom od mene skriše
nikako više
ne mogu
ne mogu oči pronaći moje
livade tvoje*

Tragedija nosi ime Jeleč

(I. motiv; anatema)

**mezar u visokoj gori
skrivaju vuci
orlovi prelijeću iznad lica zagledanog u nebeski baldahin
na dva nišana uklesani golubovi
djevojačke pletenice
i mladi mjesec što tone na zapad
draga
čije te oko strijeljalo livadom
u dan
taj dan što osvanu
i cijev zašto taj dan planu
zazivlju usne anatemu na goru koja iznjedri rudu
na peć što je rastali
nakovanj što iskova strijelu
zazivlju usne anatemu na kolijevku koja je zibala njega
na drvo javorovo iz kojega je istesana
i na ruku što te ubi gorom
cvijete nježni...**

(II. motiv; utjeha)

**umjesto molitve
gledam zvijezde daleke
sve prolazi
samo su one od postanja gore
nemjerljiva ljepota pjeva nebom
ostavljena ko' zna kada
ko' zna od koga
i ko' zna kome
otkud samo toliki biseri
i zašto oči tako mame grozdovi daleki**

*malešna se zvijezda koji put odvoji od jata
pođe dolje
čekam je spreman
da mi padne u zagrljaj
raširim oči i ruke
da ne ispadneš kad stigneš
ali na pola puta se zagasiš
izgoriš mi pred očima
a meni ostane samo suza
cvijete nježni...*

(III. motiv; sjećanje)

*svaki put
kad kiša počne padati
sjetim se tvoga plača
pogubila sve ovce
i sliježeš ramenima
ozbiljnog lica pitaš mene
gdje su one sad
i što rade
kada ću ih pronaći
pitaš
ko' da sam ja prorok
cvijete nježni...*

(IV. motiv; tugovanje)

*danas te tražim u izvorima gorskim
na kojima si se ogledala i spletala pletenice
tebe nema
samo tvoja duša nevina doziva
neponovljiva ljepoto
u izvor palo nebo zvjezdano
i mjesec mladi što u vodi zlato lije
strah me tolike ljepote
i tolike tuge moje
strah me zaklopiti oči
da mi u treptaju ne umakneš
potokom ljepotice
u gori lane nježnim glasom majku doziva
onda se sjetim tvoje pjesme*

(V. motiv; njena poezija)

*...vidi majko niz drinu behara
zar bi mene u planinu dala...*

*...ja malešna tko će me uzeti
ne mogu mu vode donijeti...*

*...selo moje okićeno gorom
vitom jelom i zelenim borom...*

*...gledala sam s husada planine
ide dragi preko miljevine...*

*...svani zoro
svani zoro plava
ne daj mome draganu da spava...*

*...radomišljo moj debeli hlade
što po tebi jelečanke rade...*

(VI. motiv; susret)

*u oku se nastanila sjena
mre cvijet
kud apokalipsa hrli
kresnula potiho čakmak o kresivo
zarad svoga posla
stoji čvrsto
ušančila stopala na stazi
gleda me
na zlatnu kalpaku i čelenci vihore joj moji dječaćki grbovi i snovi
na grbu krst
što me majka moja rodila
na grbu suza
što je bosna moja zaplakala
na grbu polumjesec
što mu ljubav moju nudim
o pa zar si ti bez mojega blagoslova i biljega
zatrla snove
i uzdanice moje*

*prokletinjo
a ona gleda napetih tetiva
apokalipsa
u zjenici joj se klata moja postojbina
poharana
na badžu joj pokuljao oganj
i svaka nada u njemu nebu ode
ostade samo krik
bol navalila
na malešnu domovinu*

*blaženi koji platiti moraju
reče mi
klepnu vizir na njenom kalpaku
kresnu joj iskra u oku
zarad posla*

*VII. motiv; cvijete nježni
(pismo u ravnici)*

*tebi mila uspomeno
poklanjam ovu pjesmu ljubavi
i nade
zazivljam sunčano jutro
na tvoju ravnici
i na tvoje milo lice
zazivljam radost u tvoje oči
milujem tanane trepavice
dahom moje duše
i molim boga za tvoju sreću
i zdravlje
da ti osmjeh na licu kolo igra
a vatra u očima gori
bez prestanka
u srcu radosti tračak
neka ti tinja vječno
u duši sreća da savija
malešno gnijezdo
noćima i danima
molim se za tebe ljubavi
milujem ti kosu
i divim se nježnosti tvoga tijela*

*i radosti koje ono meni daje
i mojoj duši plahovitoj
koja treperi nježno
kao list na povjetarcu
kada spomenu tvoje ime
cvijete moj nježni*

Što te nema

*svi su nekuda trčali
a ja trčati nisam mogao
jer sam tiho volio nju
kud' je bila dolina
kud' je bila oblina
kud' je bila milina
i kosa
kud' je bila gorsko jezero
i posavska zlatna žita
i osmijeh divni kud' je bila
jedinствен
dah i uzdah
i volio sam je kad je znala blago zaječati
na sred božjeg puta
dok prolaznici prolaze
ona je tada od ljubavi tiho ječala
silne
i pokazivala mi prstom nebo
pa onda zemlju
valjda mi govorila nešto
što se motalo samo po njenoj glavi
a to nešto
ni danas ne shvaćam što bješe*

*volio sam je kud' je bila iskonska rijeka
što se zove vardar
da
ona mi je bila vardar na čijoj su obali mnogi namočili plamene sablje brid
i kud' je triglav bila
ljubav moja
moja planina mila
i bosna ponosna mi je bila ona kad god me zazvala da dođem da je ljubim*

*djevojka zanosna
šećer osmijeh
šećer uzdisaji
i volio sam je kud' je sirotanović vodio brigadu
tamo gdje je najviše skrivala ženstvenost nježnu
a nisam znao
da netko zao postoji
uz mene stoji
tko je ne voli
tko je boli
tko nosi boli njenoj duši djevojačkoj*

*a volim ja nju i danas
srce mi zaigra kad je se sjetim
koliko je puta samo pomilovah
koliko joj puta napisah pjesmu ljubavnu
koliko je samo puta poljubih...*

*...njen miris i danas mi vjetri donose
daleko preko velebita
od nje mi još sunce izlazi
njoj svaka moja nada zalazi
od nje mi još oko zasuzi
a usne još šapuću njeno ime
gdje si
gdje si što te nema*

Na stubištu

*tuklo je srce u grudima kao u ptičice malešne
tuk, tuk
i sve se nadala
hoće, hoće
bit će
dat će, dat
okretala se oko sebe da vidi što na drugim licima piše
hoće li stvarno dati
hoće li biti
pa žensko je
žensko i žensko se razumije dobro
i sporazumije dobro
vrana vrani oči ne vadi
pa će onda u tom smislu dati
hoće
mora dati
mora biti*

*srce je tuklo ubrzano
tuk tuk
kao u grlice
kad je ona izašla odmah je rekla
ne
nisam dala
ne dam ti ne
ne dam ti reče po drugi put
ne može svijet funkcionirati uz toliko davanje
i primanje
a ja ti baš eto iz principa nisam dala*

oči su se oborile zemlji

*lice se zaplamenilo
usne njene medne se osušile od bola
noge su utrnule
ruke stisnule papire
ne
nije dala
nema nade
teški dani i teški sati čekaju je sad
samu i nejaku*

*nedaleko je stajao on
gorčina je lizala lice i srce
po starom tragu tekle su njegove nevidljive suze
gledao je i jednu i drugu
jedna
ova jača
nije dala
druga slabašna
nejaka je
nije dobila
pogledao je prema udaljenim vrhovima velebita
i još dalje prema istoku
u vrijeme daleko
u dane kad druga nije dobila
kad nije dao on
svoj život za nju*

Riječi ljubavne

*koji je cvijet
cvijet cvjetova
njiše se noćni lotos otvoren na vodi
a koja je pjesma
pjesma pjesama
molitvu nebu
kad šapuću tvoje usne
koje je sunce
sunce sunaca
lice tvoje draga
kad ga ponudiš u sutonu plavom željama mojim
a koji je svijet
svijet svjetova
tvoja ženstvenost nježna kad otvara latice mirisne
koje su oči
oči očiju
zvijezde nebeske
ispod kojih raspjevane duše hodiš
koje su usne
usne medne
tvoje su usne medne
kad izgovaraš riječi nježne svome slugi
a koja je duša
duša dušina
to je velika tajna
moga srca*

Igra

*mala planinska rijeka hući
daljinom odnosi igru i moć
u vale potapa nebo plavo
u mrkoj gori nastaje muk
umiru zelene jele na vodi
u bezdan tone ljubav
u bezdan tone nada sva
orlovu stijenu prekrila tama
usnuli rakovi spuštaju kliješta
dok pada noć*

*al' nad strahovom sjeverna zvijezda
rodi se iz maglice i prva planu
za njom se osu zvjezdano nebo
i moja gora zamaha radost
u srebrenome prahu
okrenu sreća
bljesnuše jele opet na vodi
i mjesec zapliva žut
zapjeva mila rijeka pjesmu
ponese bisernu pjenu
u ljubavnome žaru*

Sabaha

*de kazuj
bješe li ti sabaha ime
il' si ona što rosu prvu
stopalima bosim
jutros pogazi po srcu mome
kazuj jesi li samo anđel
melek moj sveti
il' ti je ime zora rana
il' ti je ime moja mila ljubav
il' zakletva jedna jedina si
koja smiraja jutros ne da duši mojoj
jesi li sreća
ili tuga što napaja oči
omaglicom nježnom
u sabah
baš svaki*

*kiti li biserna naušnica tvoju ljepotu
ili to ti kitiš bisernu naušnicu mila moja
ili je samo suza biserna pošla niz moju smijavicu
dok žuri morima dalekim
za tobom u svitanja rana
i što će marama plava u kosi
i biser tvoj što će u pjesmi
osim da skrije istinu
od urokljiva oka*

Polomljeni harfovi

***eto baš malo treba
da sretne oči budu
prijateljice mila
da osmijehom vladaš
što i meleku uzdahe mami
dok hodiš kraj široke rijeke
a ptice meni da pjesme nježne
zapjevaju gorom
dok moja stopala gaze samoću***

***eto baš malo treba
da sunce prije zalaska za goru
poljubi ispruženo lice
i da u sutonu dana poslušna moja duša sjetnu pjesmu s istoka
od pjesnika starog
kako se nevinna razloma na stijenama bijelim
sve dok ne nađe smiraj njena jeka
u grudima mojim***

***prije nego sklopim oči
pomolim se
da u san moj dođeš pokorna
i kazuješ mi pjesme ljubavne duboko u noć
baš kao lijepa šeherezada kralju šahrijaru
baš kao u svim noćima što mi radiš mila
u tišini sobe ispisujem harfove prelomljene i skrivene od zla oka
iskovati ću ti u svakoj pjesmi neprekinutu nit srebrene nježnosti
da vječno traje
dok vani nebo plamti iskonsko
puca širinom
i visinom
i dok zvijezde daleke trepću u strahu čekajući na tvoju pjesmu***

*ljepšu i od njih samih
malešne ću padalice uplitati u tvoju kosu
da biser blista
i šire se zjene
od tvoje pjesme
od tvoje ljepote
cvijete nježni
malo mi treba da sretne moje oči budu*

Snježna princeza

***livadu skriva samoća
a gavran zaziva snijeg
pramen se magle vuče
jutarnja slana pala
bije se doline i brijeg
niz goru vjetar vije
venu niz polje trave
i drhti zeba mala***

***na snopu suhoga kukurijeka
dva se pozdravljaju mrava
po obrazima se dugo
miluju ticala nježna
i ne zaboravi mene
uz plač je uzdisala
ljepotica tananog struka
gorska princeza snježna***

***ne zaboravi mene
opet će doći cvijeće
opet će granuti sunce
bljesnuti ljiljan u travi
opet će orao stari
kružiti krugove sreće
pjevati će ljubavne pjesme
snježnoj princezi mravi***

Dođi na veliki planet

***dođi na veliki planet
čekaju te četiri sunca
da ti oko otvoriti ne daju
od ljubavi velike
i sreće velike
dva plava sunca oko tebe kruže
ti kružiš oko dva zlatna ljepotice
četiri sunca a jedan dan
četiri sunca a jedan mjesec
jedan mjesec a četiri neba
jedan most a četiri rijeke
četiri su dodira a jedan uzdah
četiri poljupca a jedan pogled
četiri pjesme a jedna tuga
zjenicom ti se četiri vatre pale***

***kad jutrom prvo sunce grane
svi uzdišu
to se zove dan uzdisaja
ili dan omaglice nježne
drugo sunce je sunce osmijeha
zovu ga dan smijavica
ili dan ne zaborava
kad grane treće sunce
osvane treći dan u istom jutru
to je dan čežnje
njega zovu dan davnih pogleda***

i nezaboravljenih uspomena

četvrti dan kad svane svi pupoljci otvore nježne latice

to je dan cvijeća

dan u kome lete pčele

i duše nevine

Ne pitaj me

***ne pitaj me draga
zašto pjesme pišem
kad sunce klone
na visove daleke
kopne moje nade
da će zore rane
opet da umiju
smijavice sjetne***

***ne pitaj zašto gazim
livadama rosnim
što po njima traže
oči oslijepljene
i zašto noću nebo
zvjezdano me diže
u daleke visine
pa mi duša pjeva
jače nego zvona
sa zvonika starog***

***ne pitaj mene koje usne
pamtim
upitaj leptira
koji cvijet voli
kad jednako svaka
latica me boli
kroz snove se budim
a sanjam na javi***

*svaku nježnost pamtim
svaki pogled živim*

*ne pitaj me zašto
napaja me pjesma
ko' drvena česma
sa stavnjačkih vrela
a rijeka mila
što niz goru huči
tješi me daleka
kad se sumrak krade
pogledu samotnom*

Mila moja

*ti si moja pjesma
ti si moja radost
i moja istina si sva
kad se ti nasmiješiš
ljepota ti zapjeva licem
najljepšu pjesmu
a oči planu kao lanterne dvije
moja mila draga*

*daj
primi me za slugu
odbjeglog sanjara
ili barem za lučonošu
u odajama tvojim
pa ću svakim danom
drevnim prolazima
slati pjesme nježne
niz široku rijeku
tvojoj duši draga*

*obnoć ću služiti
uz svete dveri tvoje
čekati da lotosi
otvore latice
pa ću primicati cijele božje noći
osmijehe na lice
začuđene zvijezde će
padati po krovu*

*mlad mjesec u oko
medne čari skriti
a uzdah na usne će tiho izmamiti
tvoju poeziju
moja nježna draga*

Na izvoru

*kaži suzo devera ti tvoga
šalje li te duša iz njedara
te uzdišeš niz bijelo lice
ili te šalju dva samotna oka
te dva traga jezde usporedo
ili niz lice kišni oblak valja
te se čelo smrknulo kao gora
ili je rijeka ćuprije odnijela
te se ne znaš suzo ustaviti
ili se kiša nebeska izlila
te ne gledaš kud ćeš pokapati
pa mi skvasi ruke i rukave
pa mi skvasi moje pjesme tužne*

*a sa lica suza progovara
ne šalje me duša iz njedara
nit me šalju dva samotna oka
niti niz lice kišni oblak valja
niti je rijeka ćuprije odnijela
niti se kiša nebeska izlila
već se sjetih zelene livade
na livadi voda izvivala
kraj izvora čobanica spava
u izvor se gora zagledala
a veliko nebo zapjevalo
a po nebu zaigralo sunce
zaljubi se sunce u čobanče
pa se sunce u izvor potopi*

*ne da sunce u izvor gledati
a kamoli stado napojiti
ti povika iz grla bijela
stani goro
stani nebo plavo
stani malo livado zelena
da uhvatim u izvoru sunce
da ga lomim na dvije polovine
da okitim njene pletenice
da napojim svoje bijelo stado*

Princeza duše

***ne podiži svoj gospodski pogled nebu
spusti vjeđe
srno nježna
još po zemlji hodim
još te tražim
i stihove duša još izmoliti znade
svaki božji dan
i svaku noć***

***grešne su moje misli
i sve moje nade
tijelo vene
za mila oka dva
naći ćeš me
tumaram između svjetova
samujem svoja jutra
na livadama cvjetnim***

Sirius

*kada spomenu tvoje ime
moje se usne nasmiješe
moje oči bljesnu kao prva zvijezda
s neba visokog
moje usne tebe zovu
tebe trebam
tebi prevodim ajete davne
gledam sirius
sjajnji i od samoga sunca
gledam boga naroda nomadskog
koliko su voljeli to sjajno božanstvo od iskona
i klanjali mu se dok je ponosno treperilo na pustinjskom nebu iznad oaze
božanstveno i visoko kao nevjesta okićena
u njemu tebe vidim
tvojoj se dobroti klanjam
i ljepoti
sirius noćas hoće duša moja
cvijete mili*

*sve moje dane kite nježni stihovi
a noći redom samotne uzdahe slave
nebo zvjezdano molim
a zemlju mjerim stopalima drhtavim
koliko je već stopala prošlo
od tvoga pogleda
do tvoga osmijeha
i koliko će još uzdaha umrijeti od moje nade
do tvoje čežnje cvijete nježni*

Moj cvijet

*moj cvijet sad
kiti livade daleke
moj cvijet kiša topla poji
u svitanjima dana
a zanjihana duša
sunce jedno drugo sanja
mlad mjesec
i druge zore neke*

*moj cvijet
smijavice mile nosi
široko nebo pjeva
dok po obzorima on pleše ispod duge
mami me mila oka žar
i zvijezde u kosi
kao leptir kad sleti na luč
mašem u noći tuge*

Tako nježno

*dal' sunce zapadu sve dane moje nosi
il' noćni leptir na cvijet pada tako nježno
tako nježno
dal' moja mila sitna koraka hodi
il' trava livadom niče tako tiho
tako tiho
zaželjele se oči tihe ljepote
zaželjela se duša tiha uzdaha
tiha uzdaha*

*dal' rosa tiše pada
il' usna tiše zbori
il' oko tiše suzi
ili mi mila nježnije hodi
daljinom pustom
koraka tihog livadom cvjetnom
usana mednih
prelazi gore da mene ljubi
da mene ljubi
tako nježno*

*dal' sunce zapadu sve dane moje nosi
il' noćni leptir na cvijet pada tako nježno
tako nježno
oči ne žale
što je ne vide
usne ne žale
što je ne ljube*

*niti mi dani
niti mi noći
nit nebo zvjezdano moći ima
pjesme je moje više ne mame
nije ni srce
nisu ni oči
samo mi duša
samo mi duša njenu zove
iz gnijezda svoga zavija tužno
i ne da oku da se sklopi
i ne da usni da zanijemi
i ne da srcu da stane tući tako tiho
tako tiho*

Na tratini

*evo tri groša
sad barem toliko ljubav naša vrijedi
ciganko mila
daj zapleši što vatrenije
i objubi me što tužnije
dok bubnjevi tuku
i daire zveče
a kastanjete grickaju dušu
a nebo prati horom zvjezdanim
a zemlja plače suzom iskonskom*

*ma daj privuci me
ja srama nemam
prigrni taj baldahin
razgrni dušu
karte mi razbaci gatalice
ciganko mila
evo tri dukata
barem toliko istina tvoja vrijedi
pod prokislom čergom
pod tužnim zagrljajem
klanjam se izmoljenom uzdahu
što ona radi
što ona zbori
vene li ljepota u smiraju dana
da' usna medi
ili sutoni tihi zaborav
daruju duši nježnoj*

Muallim

*niz dolinu noćca brodi
niz dušu se sjeta plete
da sam ptica
da sam cvijet
da sam uzdah
da sam dijete*

*niz grudi se tuga lije
niz lice se suza valja
da sam pjesma
da sam leptir
da ti šuškam
kraj uzglavlja*

*da sam sveti mač prorokov
da zavitlam niz ravnine
da sam ivan zlatousti
da sam kalež iz davnine*

*da me pašeš
da me kušaš
da nazdraviš i ispiješ
da me tješiš na golgoti
ispod križa da mi bdiješ*

*noćas moja duša slavi
noćas oči nebu lete
blješti biser puca vrijeme
selam
selam nježni cvijete*

Mjesečeva livadica

***Mjesečeva livadica pored rijeke
zanjihala trave cvjetne
maglicama lice skriva;
o proljeću izvezena narcisima
šafranima i bosiljem
šamijama prekrivena,
u košulju čežnju steže
u košulju čežnju steže...***

***Lopočima rijeku kiti
raskopčala čari medne
opčinila nebo cvijetom;
u mjesec se zaljubila
pa mu sitna pisma piše
pa mu pjeva pjesme sjene,
pročula se ljubav svijetom
pročula se ljubav svijetom...***

***Stigli prosci sa svih strana
da je vode preko rijeke
gdje vječito sunce sija;
donijeli joj tanke svile
pa joj zlatne ogre nude
i bisere i rubine,
ne bi li im ljubav bila
ne bi li im ljubav bila...***

***Zaplakala Mjesečeva livadica
zanjihala trave cvjetne
maglicama lice skriva;***

*u kosi joj mjesec žuti
u očima zvijezda plava
pala rosa po niskama,
a po čelu mjesečina
a po čelu mjesečina...*

Daljinama

***kad zapjevaš svoju pjesmu
daljinom
moja se duša smiješi
pa svaki djelić tijela
pjeva s tobom
sunce s neba po gori napravi igru
moje jele se njišu
vesele
kad ti ljubavi zaplačeš
daljinom
moje se oči napune
suzama
duša se počne tiho moliti Bogu
pa te svojom dobrotom
branim od svake tuge***

***kad se nasmiješiš
u daljini
nasmiješe se moje oči
moje srce u grudima zaigra
sva se šuma nasmiješi
moja
moji ljiljani zamirišu
poezijom ljubavi
kad me poljubiš
moje oči blješte
kao zvijezde daleke
moji se bunari zanjišu***

*prepunjeni srećom
šapat tvoje duše opije mi tijelo
i travu zelenu
pa cvijeće šumsko procvjeta
otvori latice nježne*

Nebeski sakupljač

*Od kada njena čerga daljinom ode
odnese snove,
i sreća što je otišla u ranu zoru
nasmiješila mi se nije;
da pasu lice njeno drugi
i usne medne,
a meni ostadoše jesenje magle
i sjenka lelujava iznad vode
zastavu vije.*

*Kad je po nebu traže moje oči
tad ona spava duboki san,
a kad se ona sjeti mene
daljinom moje čerge hode;
mene nema,
ne,
nikako da se duše nađu,
kao uklete karavane prolaze duga ljeta,
vuku se putovima jesenje magle
i sjenke lelujave iznad vode.*

*Kad bijah dječak
na putu mi ciganka reče,
dženet postoji daleko negdje gore
i ona da me u njemu iščekuje,
i da će mi na nebu dati sve;
čim zvijezde opletu vijenac visinom
ja sjetim se ciganke stare,*

*nebeski sakupljač pruža ruke,
u njedra trpa zvijezde daleke
i nebo,
i njenu ljubav,
i daleke svjetove lelujave neke.*

Singarella

**Kad bi mogle ruke nježne
da pokriju šalom oči
da ne gledam bijele danke;
uzdisaji,
uzdisaji,
da se sele u sutone davne neke,
gdje me nema
gdje ne dišu grudi žarom,
Singarella,
gdje ne njišu sretni dani
na koljenu uspavanke...**

**Kad bi moglo sunce žarko
da napusti nebo plavo
kad bi nježnost besu dala;
daljinama,
daljinama,
da me vodi kad noć dođe,
il' do pakla
il' do raja,
Singarella,
da ne tražim koga nema,
da ne ljubim koga nije.**

**Da ne igra zvijezda plava
visinama igru našu,
da mi ruke naopačke vječno svežu;
jezuiti,**

*jezuiti,
u falake da me meću
na lomaču da me vode
da stihove nježne spale,
Singarella,
da zanjeme iz daljine,
opčinjene ptice male.*

Običan dan

*Na taj sasvim običan dan
Nebom je jedan mlažnjak ludi zaparao bjelinu
Pas u daljini zalajao;
Na taj sasvim običan dan sav sam sluđen
Ljudi ,
Ljudi,
Na takav dan
Tvoje oči,
Tvoje nježne oči gledaju me kroz đerđef mila.*

*Dal' sam to samo malo lud
Il' te to volim tako jako
Da mi je samo znati
Da mi je znati mila;
I srce zašto bridi
Na takav jedan dan,
Ruka od čežnje za milovanjem pomalo vene
Sa svakom pjesmom,
Od tvojih nježnih očiju rastati se grešno tijelo ovo
Više ne kani,
Zalud mi vrijeme priprjetilo
Zalud daljina.*

*To nije dušom tuga lila
Samo treptaj malešni se desio kradom
I nije oko
Nije suzno bilo
Na taj dan kad je s nebesa padala topla kiša na ljude;*

*Nebo je zapjevalo
A zemlja stara
Krišom uzdisala,
Zbog tvoga pogleda valjda se sludih
Nježnog,
Zbog nježnog mila.*

*Ne drhti u gnijezdu moja dušo
Reci joj:
Volim te,
Volim jako!
Il' tako nešto kaži
De sad tako reci izdajnice;
Ali duša ne umije usta otvoriti ushićena kukavica grešna,
Crveni se kao predvečerje na Učki Gori,
I ljubi kao da ne misli nikad mrijet,
Srami se neprolazno
Što gledaju me tako blizu
tvoje oči mene,
Gledaju me tvoje oči kroz đerđef sitan mila.*

*A čemu uzdah taj tihi da se desi
Kad je već sreća danas zavalila nadu mojim dvorovima tuge
Na dan kad je ona stigla iz daljine;
Mila gošća i kiša
Gospodarica svih mojih vjetrenjača i sami vjetar
U jednom sasvim običnom danu.
Kako je zaparao mlažnjak visinom
Ali ga od bijela oblaka ne vidjeh,
Kako je zalaja pas daljinom
Ali ga od tople kiše ne vidjeh
Ili je to možda bio samo sitan uzdah od miline,
Što je pod Učkom Gorom danas zavrtjela krila
Ljubav moja.*

Dženi rijeko

Dženi pjesmo

Kad se ono moje biće

Zagledalo u tvoje oči

A tvoje oči ga općiniše,

Dženi

Dženi;

Kad se ono moji snovi

U tvoje virove zaljubiše...

Dženi cvijete

Ja opraštam ti ljubav nježnu

Neka ti je prosta bila,

Dženi

Dženi;

Dženi mjesečino,

Zaboravile usne tvoje ime izgovoriti,

Cvijete...

Dženi rijeko

Kad se ono moje biće

Zagledalo u tvoje oči

A tvoje oči ga općiniše,

Dženi

Dženi;

Kad se ono jata ptica

U naše oči

Nastaniše...

Dženi srećo

*Kad se ono tvoje zore
U moju dušu useliše,
Dženi
Dženi;
Kad se ono moje želje
U tvojim njedrima
Razbudiše...*

Glasnica

***Kroz vrijeme poslana glasnica
Pala mi na grudi;
Duge kose splela
Utješiti kani moje grešno biće.***

***Još joj iz džepova sipaju zlatna zrnca pustinjskog pijeska;
Jedno zrno
Jedna suza,
Jedno zrno
Jedna sudba.***

***Grije dušu pijesak sveti
Pijesak iz vremena kad su njegove dine još bile bunari;
Gutljaji vode hladni
A molitve se skrivale u očima.***

***Zlatna zrnca pijeska
U dušu nanesoše staro vrijeme,
Vrijeme kad patnja bješe velika;
Noć duga,
Osveta strašna,
Smrt brza.***

***Da barem jednu noć mogu u logoru s njome život proslaviti;
Da se vatre nagrijem
Da se glazbe naslušam
Da se vina napijem
Da se lica naljubim.***

*Da barem jednom mogu kleknuti koljenima na zlatan pijesak,
Sakriti u dlanove usne i tiho zazvati njeno ime;
Da joj na svemu zahvalim,
Da se ljuto pokajem.*

Melečka ćuprija

(Mjesečeve duge)

Opčinjena duša mirisnog jasmína

Rastakala tugu u zvjezdanoj noći

Negdje na osami

Njena topla ruka

Zaprosila nježnost u njedrima drugim...

Cijele noći ključar mjesečinu krade

Ušuškava zrake u baule male

Umjesto marame

Oko njenog struka

Mjesečeve duge čežnju izatkale...

(Mora)

U tamnoj noći osamljen spavač

Proklinje snove

A zore nema nit spasa ima

Od more snene;

Stojiš na mostu maramom plavom

Stežeš oči,

U tamni ponor stihove bacaš

I uspomene...

I ja te zovem

I ja ti mašem

I suze lijem

Ne bi li maramu skinula s lica

Da prođe mora;

*A ti ne čuješ
I preko ćuprije ode s drugim,
A meni ostade marama
I nada da će te
Vratiti zora...*

*(Melečka ćuprija)
Stegni zelene oči
U plavu maramu,
Povedi mene slijepca kamenom ćuprijom
Napipaj tiho visinom preko ponora,
Ne daj me;
Tamo na nas čekaju drugi svjetovi,
Tamo na nas čekaju daleke livade...*

*Za našu ljubav malo je poezija
Za našu ljubav malo je duša,
Malo je tuga,
Za našu ljubav malo su uzdisaji,
Malo je jedan život da se sve to dogodi;
Tamo na nas čekaju drugi svjetovi,
Tamo na nas čekaju daleke livade...*

Pijesak

Grije dušu pijesak sveti

Pijesak iz vremena kad su njegove dine još bile bunari;

Gutljaji vode hladni

A molitve se skrivale u očima.

Zlatna zrnca pijeska

U dušu nanesoše staro vrijeme,

Vrijeme kad patnja bješe velika;

Noć duga,

Osveta strašna,

Smrt brza.

Da barem jednu noć mogu u logoru s njome život proslaviti;

Da se vatre nagrijem

Da se glazbe naslušam

Da se vina napijem

Da se lica naljubim.

Da barem jednom mogu kleknuti koljenima na zlatan pijesak,

Sakriti u dlanove usne i tiho zazvati njeno ime;

Da joj na svemu zahvalim,

Da se ljuto pokajem.

Slijepac

Tamo gdje preko prijevoja

Nestaje put

Još mami radosti tračak

I danak bijeli

I cvijetak žut

Tamo ja idem

Eh tamo

Gdje skroman vodi me skut

I ptica zov

I sunca zračak

I zvona poj

Tamo gdje bijeli vodi me štap

Tamo ću poći

I korak tihi

I lica zar

Tamo me mami miris šafrana

I njena put

Tamo ja stižem

Eh tamo

Gdje sumnje hrle prije koraka

Gdje brada čelu zvijezdu vodi

Gdje ruka napipa prstima sreću

Tamo gdje preko prijevoja

Nestaje put

Sljedbenici

*Još oči iščekuju glasnika sa obzora,
još ljubav diše.
Ušuškana po njedrima prebire
sretne dane,
zaigra nakratko najmiliju igru kad sunce
zapadu tone,
kad lanci ptica jugu polete
a sjevernjača na nebo izađe ponosita.
Još oči živnu kad se razlije široka mutna rijeka
poplavi naš mali sprud.*

*Usne te potkrijući zazivaju
da te ne pronađu drugi ljudi,
tek ime da ti ne zaboravim.
Dok vlada muk
oči te u svakome cvijetu vide,
zaplačem u svakom otkosu trave,
zamašem i ja kad grane vjetru mašu.
Na svaku kapljicu kiše podignu se ispod vjeđa oči
pretražuju nebo stražari na kulama,
još ti služe tvoji najvjerniji sljedbenici.*

*Ulicama prolaze ljudi bez glasa
čitavom dolinom mojom tišina zavlada;
igra bez smijeha,
trka bez koraka,
sreća bez lica.
Dok ove zjene plamte živjet će ljubav,*

*a kada zgasnu posljednje zore,
kad sunce zađe i tama zavlada mojom dolinom
neće više biti moje pjesme,
samo muk.*

Ramazanska rapsodija

*Sunce je naginjalo zapadu
pokloniše mu se rascvjetana polja suncokreta
vrteći malešnim krunicama,
snopita pšenica na povjetarcu kao poljubljena nevjesta
zanjihala se u struku,
široka je rijeka vjekovima istim koritom tekla prema istoku
a tvoja ljubav tiho malešnim potokom
evo tu,
tekla mi prema srcu ...*

*Oči su se susrele s očima
bljesnuše na livadama mladosti
u božanstvenoj pastirskoj igri eberečke:
Eberečke!
Ebertučke!
Eber koga ćeš?
Eber tebe!
Kratko bi se ponjušila dva svijeta
zatim ih je oblizala vatra
dolje po listovima
prije samoga sudara s lancem života
a u zjenicama bi zatitrala radost,
ah
zar kaniš raskinuti baš moje ruke
opijen igrom
ne mogu ni oka otvoriti
a kamoli te stisnuti čvrsto.*

Neko radosno povika trčeci niz mahalalu:

Ezan!

Ezan!

Upalili se kandilji!

*Po preponama je blažena čežnja grešno biće milovala,
tad...*

Zapjevaj mi na pragu naše kućice

*što je ostala sama u rumenilu ramazanskoga sutona
da žaluje na dalekim i zaboravljenim obalama,
zagrlj me u osvitu plodnosne jeseni
privuci me sebi kad zaspi mala mahala,
šapući zabrinutome licu riječi ljubavne...*

Opijeni jesenskim čarima

*pustismo naše duše da gnijezda zamijene,
ne htjedoše se više vratiti u staro.*

Zašto i bi?

Pa uselile su u novo,

u ljepše,

razigrale se,

skakuću u grudima kao malešni jaganjci po tek okopnjeloj ledini...

Sad oni ne spavaju

gledaju se opčinjeni mjesečevom dugom na čelu,

ne goste se medenim datulama,

ne,

sad oni hodaju po krovovima proširenih zjenica

traže se tapkajući u sljepoći;

duhovi to prolaze merajom o sutonima

ili Meleci tiho kroz malešne musale,

koračaju...

Poljubi me tu gdje sreća pjeva himnu tvojoj ljepoti,

tu,

*tu bar malo po kutovima usana,
poljubi me po malešnim smijavicama,
po licu,
po kosi;
a ja ću ljubiti tvoje bijele ruke
i rukave tvoje anđeoske tunike
izvezene na malešne kamile
što povezane bisernim ularima jedna za drugu
u dugačkoj pustinjskoj karavani lagano hode
duž samoga oboda svijeta
brižljivo ljuljajući među mekanim grbama anadolsku svilu,
i protjerane ljubavnike ...*

*Na licu je radost življenja slavila prinovu
u grudima je ljudska slabost snagu nadjačala,
od sreće oči zapjevale,
od ljubavi se stvarnost zamaglila,
sad ništa ne može raditi drugo
samo voljeti može nju,
on...*

*A stenjala je od ljubavi silne anđeoska princeza
pokoji put.
Bilo je to više tiho dozivanje,
kao osamljen ranjenik poslije bitke
jecala bi u nemoći;
iz trave ga tiho dozivala da je još ljubi,
pored široke rijeke mirisala mu na bagremove,
njegova razoružana ljubav...*

*Pričekaj me još malo u predgrađima
nježna ljubavi moja,
nebo gori
zvijezde se u krug pohvatale,
one malešne sa onim povećima*

one plavkaste sa crvenima

one tužne sa veselima.

Pričekaj me još malo ispod začuđenih ptičjih konačišta

ispod obećanih mjesečevih pojilišta

privuci me sebi kad zaspi mala mahala

prinesi medni iftar mojim usnama žednim,

zasušiše od sehura čekajući tebe...

Pastirski motivi...

Dođi s velikim stadom

***ljubav si moja
izgubiti te ne mogu
sve dok misli ti još
u meni žive
i lijepo lice
u safsati velikoj bijah
sve dane i noći
srcu si mom plela
kućicu od pruća
na grudi moje raširila suncobrane
kišobrane
grudobrane
moja si musala
izgubiti te
ne mogu
u cvjetnoj bašči ti pletem
divane nove
i čekam da s planine
siđeš
s velikim stadom svojim
pogaziš ćilim sveti
napojiš dušu
paseš livade ove***

Potruga

*mlad mjesec pao
u polje
zvijezde tiho otišle
dugo su zurle
svirale
i tukli teški bubnjevi
srce je noćas suzilo
opet se tebe
zaželjelo*

*moje te oči
tražile
više nego njegove
srce te opet
iskalo
ljepše nego njegovo
a duša jecala
tiše nego
njegova*

Noćas smo dijelili nebo

*noćas smo dijelili
nebo
tebi plave zvijezde dadoh
sebi crvene
noćas smo dijelili
livade
tebi s plavim cvjetovima
a meni makovi
noćas smo dijelili
vode
ti jezera uze gorska
meni rijeke hirovite ostadoše
noćas smo dijelili pjesme
sve ti pjesme dadoh
zadržah samo jednu zapisanu u tvome oku
noćas smo nas dvoje
dijelili ljubav
pa ti ja svu moju ljubav dadoh
a meni ostade suza
sad se u samotnom jutru
u polju usnulih makova
pored hirovite rijeke
ispod crvenih zvijezda
bez tvoje ljubavi
igram s jednom pjesmom
i jednom suzom*

Divlji ljiljan

***jednog ćeš se dana
sjetiti mene
kad neko spomene moju planinu
jednom će srce
i duša tvoja
usnuti daljinu
iz te daljine
neki će čovjek
pisati stihove sjetne
u pjesmi svojoj
ljiljane planinske će slati
s livade cvjetne
a kad pročitaš
pjesmu ljubavnu
što stiže iz daljina
vidjet ćeš da pjesma
nije ista
nit pjesnik
nit ljiljan
niti planina***

Srno moja

***sanjala te ljubav druga
iz daljina
nosila ti mali cvijetak plave
boje
šaptala ti pjesmu nježnu
ljubila te
spavala ti na grudima
voljela te
pjevala ti uspavanku iz davnina
molila se bogu šume
da te voli
dozivala tvoje ime
daljinama
livadama dolinama
srno moja***

Šamija

*učini mi se od mladog mjeseca
tvoja lijepa šamija
izvezena zlatnim nitima
protkana suzom
tvoje oči
kao da mi znake daju
kad zvijezde zgasnuše daleke
učini mi se od mladog mjeseca
tvoja malešna šamija
draga, draga*

*učini mi se
zoveš me na cvjetnim livadama
mašeš zlatnom šamijom
povijaš se na vjetru
širiš ruke
pokazuješ na orlovu stijenu
zoveš me u naše utočište
učini mi se od mladog mjeseca
tvoja malešna šamija
draga, draga*

Na pojilu

***tebe nema oko srca
tihan čežnja gnijezdo svila
nije jutro osvanulo
to je tuga
poranila***

***na izvoru bistra voda
pjesmu nježnu žuborila
piju srne i košute
ali ne pije moja
mila***

***tko te voli njega nemaš
sakrila mu jela lice
klikće sokol na visini
pozdravlja te
ljepotice***

Rapsodija u plavom jutru

***jutro je prostrlo ćilim
od rosnog cvijeta
dokle pogled doseže gorom
plavo je sve
prohladna se spustila omaglica
na srce
na oči
probrane stihove i mirisno cvijeće
trpam u topla njedra
tebi da ih ponese
tebi, tebi***

***ne vidiš
ne, ne
ne vidiš ti
oči skrio gorama
srce stegnuo koprenom od zaborava
nije to kiša
ne nije
to je srce prosuzilo od ljepote
probrane stihove i mirisno cvijeće
trpam u topla njedra
tebi da ih ponese
tebi, tebi***

malešna što blješti

*biser ne bi bila
da noćca tamna nebo joj
plavo ne skrije*

*gledaju suzne oči
daljinom pustom
iz grudi uzdah se ote
kao lahor gorski
ni ljubav moja ne bi
ljubav bila
da bol joj jastuk vezen
u san ne nosi*

*noćas mi nebeska polja
nježno dotiču dušu
mlad mjesec bolero tiho
svira u travi
a tango livadom cvjetnom
plešu sjene
zovem te šapatom draga
a ćuk se javi*

Pastirica

*tvoja mirisna kosa
moja je zakletva
radost su neizmjerna tvoje oči boje noći
oči što sijevaju kao munja s gore
dok pečeni krumpir vadiš iz vatre jesenske
pušeš na mene pepeo s njega
izazivaš me ljepotice
a prva hladna magla s maglicima
uz goru našu krenu
zvižduk oštar s usana mednih prolamaš gorom
kad stado svoje vabiš kroz maglu na stubicama
kao da će smak svijeta
sve ječi i zvoni u nepreglednoj bjelini
čuje se u tri države
stado te tvoje veliko posluša svaki put
i dođe ti isti tren trkom
te oko tebe načini čarobni krug ljubavi i nježnosti
a ti miluješ mekano runo na svakoj ovčici
o kako se ja često sjetim tebe
kad ljudi spomenu riječ ljubav
ah sjetiš li se ti koji put mene
sad kad smo svi sretni i siti
sad kad više ne pušemo u krumpir izvađen iz žara
sad kad nema velikog stada na pašnjaku
i sad kad ni pašnjaka nema zelenoga
kad sav zaraste u trn i gladišiku
a tužan je dan*

*kad nema djevojačkog mirisa u njegovom sutonu
dan u čijem jutru nema tvoje lijepe pjesme*

*ja malešna tko će me uzeti
ne mogu mu vode donijeti*

*nema više tvoga uzdaha ni zvižduka
nema pletenica niti upletena pletiva u njima
i kud nestadoše tvoje dugačke igle za pletenje pulovera sa kojima si me šibala kad zaslužiš
još te vidim na pragu malešne kolibice kako srčeš udrobljeni kruh u toplu vareniku
mila planinko moja
još me tvoje siromaštvo boli
steže mi dušu
još na nepcima osjećam slast mlijeka koje curi niz tvoje smijavice
mljackaš ga kao štene toplu bradavicu
još bi te srce voljeti znalo uspomeno mila
ali kuda ti samo nestade bez traga s planine
nestade tvoga velikog stada
nema više tora niti tornjaka
pusta je i oronula tvoja kolibica
svuda tišina vlada
samo se dvije duše godinama zovu i traže visovima
nadlijeću iznad pustog pašnjaka krugove tuge
ostadoše zarobljene i osamljene na livadama zelenim
duše naše nevine*

Pastirski rastanak

*tu noć grom je spalio šumsku kolibu
ledena je jesenska kiša lila
jela je visoka prvi put prokisnula do dna
stado se veliko zagubilo u gustoj magli i trčeći u strahu blejalo gorom
družina pastira u mokrim kabanicama nijemo je kisnula u malešnoj dolini
mokri i ozebli šute
molećive oči uprte u putnika
dolina oproštaja
dolina uzdisaja u zavjetrini planine
goro
goro zelene*

*na hrpi pod jelom zelenom im leže šarene torbe naprtnjače
puni čankovi i nepojedene pogačice
po koja pletara mlijeka
jabuke i polu pečeni kukuruzi
trne se loše naložena vatra i dimom grize oči
jovanče opet gata dimu na stare bogumilske načine
maše rukama i skakuće s noge na nogu oko vatre u ozeblom jutru
pjeva kao iskonski vrač da odvрати dim na drugu stranu
ooooj slušaj me mumine
čuj me i počuj me
tamo dime karadime
tamo su ti vrata
i šarena jaja
za gorom
za vodom*

*za zelenom dubravom
nemoj mene dime klati
ja ću tebi vuka zvati
nemoj ići u dolinu
nego bježi uz planinu
ako nećeš poslušati
ja ću vatru popi....*

*opet ništa
dim i dalje grize a veliki pramen magle zazvan vraćanjem dojuri niz planinu gonjen vihorom
kao čopor bijelih divljih konja strelovitom brzinom hvata i guta visove jedan za drugim
nestaje sve u bjelini i mokrini propuklih nebesa iz kojih dolje voda hladna lije
magla pokupi pastire i vatru
magla pokupi jelu zelenu
nestade u magli jovanče
goro
goro zelena*

*trava rosna polegla pašnjakom na putnikovoj stazi
nagrđi rano umivene bosc noge
skvašene grube suknene šalvare otežale grebu mu butine
cvijeće nestalo i sklonilo latice nježne
prepalo se umiranja pa tiho plače ispod listova kukurijeka
žmuri da ne gleda leden božji dan
goro
goro zelena*

*šumom prelijeću skvašene teške ptice
u nebo odletješe kao ispaljene mrtve strijele
vabe bolnim piskom kroz maglu jedna drugu prepadnute blizinom vertikalnih orlovih stijena
odoše se izgubljene sazivati gorom
goro
goro zelena*

samo nju magla ne odnese već ostade prkosna i ozebla u rosnoj travi

*stajala je kao gorska vila u bjelini dana
u zelenoj zjenici se oslikava zadnji crven plamičak vatre koja tiho gasne udavljena maglom
dvije debele crne pletenice zaturila niz nejaka leđa
lijepo smijavice se prvi put uozbiljile i ne miču radost
pod dolamicom ubrzano tuče srce
uzdah se veliki ote i zadiže joj ženstvenost nježnu
podigne zadnji put ruke prema putniku
niz bijelo lice tople suze se pomiješale s kapima ledene kiše
tužne oči gledaju milo lice
goro
goro zelena*

Nemoj Zelengoro

*nemoj goro uzdisati
ne zadrhti u treptaju munje plave
ne plaši se noćne tmine
niti magle što se spušta
niz prokike
neće noćas vihor strašni razmahane
polomiti javorove
nit brijestove plemenite
neće rijeka nabujala ponijeti
niz planinu uplakane
jele male*

*nemoj goro suze liti u sutonu
ja te ljubim dok grom bije po preluću
moje usne za te mole
pa ti pjevam uspavanke
pa te njišem na grudima
da mi sanjaš plave danke
u oku ću noćas
skriti zalutale golubove
u njedra ću potrpati
šume tvoje i livade
ljepotice izvezene
šafranima i bosiljem
božurima i ljiljanom
i suzama djevojačkim
dok spavaju pod jelama srne tvoje*

a tetrijebi u krošnjama vabe ženke

jelen riče

vuk zavija niz osoje

ja te njišem spavaj goro

spava, j spavaj

milo moje

Jelečka poema

***Ah Samija puste li potke noćas na razbojima
mladosti, predu čežnja i tuga koprenu željnim
očima, titra tanana struna na srcu.
Bila i ostala cvijet
nježni, divila se suncu što tone za Husad
visoki, među šafranima i zumbulima na prve ljubičice ispod Stavnja mirisala.***

***Kao što dan i Danica hodaju nebom,
hodala si i ti livadom samotna princezo,
ilahije si tužne u sutonu pjevušila sramežljivoj duši.***

***Tvoja je šamija blještala biserna na visoku
pendžeru, a usne mirisale na očeve
jabuke, iz očiju čas kresne vatra iskonska čas valom zažubore jezera
gorska, ljubav obećana duboka kao bunari ljubila te
krišom, ah, privijala u sutonu dana pod jorgovanom mjesečeve draži
medne, na djevojačka njedra Samija.***

***Paučina gusta prekrila tkalački stan u Jelečkoj
Ćilimari, uspomena djevojačka u suhoći kamenoga krova
usnula san među pustim
razbojima, kolijevka što si u njoj prvu pjesmu zagugutala kao golubica
malešna , pusta je ostala kašika kojom si hranu
jela, blagoslovljen neka je mlin što je zrno samlio i voda Krupica što mu kamen ljuti goni.***

Malo hrane za siromašnu Samiju,

*malo radosti za napaćena nejaka ramena,
malo nježnosti za nježnu ljubav.*

*Noćas pjesma vatru u očima pali,
uzdah duše tješi raspletene pletenice.
U sutonu jedan pogled krišom baci prema Stavnjačkim
liticama , još gorom duša njegovu luta
samotna, gleda te sa visokih stijena kako u daljini hodiš
planinom, kao rukavica da si
malešna, koraka sitnoga u snijegu prtinu prva hrabro gaziš.*

*Ljubav nevinija nije uzdisala po Jelečkim mahalama,
niti oko bistrije bljesnulo sumrakom na Govzi rijeci hladnoj,
niti je mladost ponudila na dlanu ljepši ćilim za zvjezdana nebesa.*

*Opijen mjesec s Radomišlje na male pastirske kolibice
Čari lije,
nemaju obrve Rabijine tako veliku tajnu
tajnovitu,
niti joj trepavice oči ljepše
ljube,
ne grije sunce dušu prahom
ljubavnim,
kao ljubav što grije njena,
kao tanak snop žita se na povjetarcu zlati
nježna Samija.*

*Kud ode tako nepovratno i konačno vremenom,
što i njega ne zazva u to svoje nestajanje,
što i njega ne povede sa sobom livadama i daljinama,
on sve bi dao da te vrati,
da opet ima koga voljeti na ovome svijetu.
Ah, avaj,
ubija u grudima vatre žar,
dolazi ti,*

*zove ga daljinom oka tvoga čar ,
nadaj mu se u sutonu dalekom.
Ah Samija, puste li sreće naše.*

*Dal' je mjesec il' na pendžeru ona čeka,
dal' je sunce il' joj lice osmjesima ljubav slavi,
dal' je rosa il' to suze noćas ruže umivaju.*

Oproštaj

*dugo se opraštali u zoru
na livadama dalekim
on njoj
vijenac od ivančica u kosu
ona njemu
šafrane darovala
on njoj u ispružene ruke
janje za utjehu duše
ona njemu
ispod sanjivih trepavica
dva smaragda za ne zaborav
na svježe povaljanu travu*

*u gnijezdu se oči sladom
osmjehuju očima
skriva se biserna rosa
u pupoljke šafranove posramljena
prve zrake s istoka
ljube okićenu kosu
s jelovih grana pjevaju
slavuji malešni
u daljini pastirska zvona
slave novi dan
pčele se laticama penju
pozdravljaju planinski cvijet*

Pastirski tango

***ma daj poskoči
kad frula pisne gorom
a tornjak stari zavija na mjesec i biserje
neka zaleprša na vjetru
kosa i izvezene džečermice
neka pukne puška kratka
i čobansko srce kriomice
pa što ako gledaju svi
rasplesana ljepotice
vrijedi li nebo
vrijedi li mjesec
vrijede li zvijezde
i stado veliko da li vrijedi
koliko tvoja stopala bosa
i dvije pletenice***

***ma daj zavrti nježnost gorom
dok tango vode pastiri a tuku bubnjevi teški
šarena suknja pod zvijezdama
poeme nježne zapisuje
sve noćas pleše
zumbuli i jele visoke
luči se trnu
a ljubav krugove slaže
u oči urokljive
ne plači začarana plesačice
ja ću ti noćas na pašnjaku
u zeleno obojiti trepavice***

Nebeski ovčar

*spava u duši pjesma
za oproštaj s tobom
neće vani srno nježna
koja su slova dovoljno lijepa za tvoje oči
cvijete mirisni
kako se sa zvijezdama
oprostiti sjevernim
a kako sa sunčanim
danom
kako radosti reći zbogom
zar ću morati opet zagrliti tugu
zar ću do kraja sam daljinama
pratiti dugu
spava u duši pjesma
za oproštaj s tobom
neće vani
srno nježna*

Pozdrav Zelengori

*prvo se dva orla nebom važu
i jedna nada
koprena plavičasta pritiska lednu vodu
dok zraka na jezero ne padne zlatna prva
da ću te uvijek ljubiti
i ti da ćeš mene
anđele
usne zbore
promrzle noge bose lagano gaze rosu
a tvoje lice mi zaklanja
dragoš sedlo i pola svijeta
a tvoje mirisne grudi diraju nježno
nevine uzdisaje na duši
opijeni
ka nebu dižemo ruke širokom samoćom
za prvi pozdrav gori
za zakletvu na vjernost
stado pašnjakom nosa naša
crkvena zvona
iz njih kroz travu tuče ljubav
pjevaju srca
ruke se kriomice grle
u cvijeću
i slave odu radosti
a oči pjesmom jutro kite
a grudi dršču
tiho tiho
od ljubavi silne*

Arapski motivi...

Saharo vrtu ljubavi

***vatreni pijesak sa horizonta
u oči uplakane nagnu grijehe
pomete božjeg stvora
već ga svaka nada napustila
kad dušu mu žednu napoji
u posljednjem sutonu
tvoja pjesma
daleka ljepotice***

***ti što ga u tisuću i jednoj noći
snenim rimama na ljubav pozivaš
ti što ga kosom mirisnom pod svojim šatorom
u slatko sužanjstvo vežeš
i ti što ga zapletenoga u feredžu
izgrli
općini ga
maurko prelijepa
poezija i dobrota tvoja
griju mu noćas srce
saharo vrtu ljubavi
tvoje je lice
njegov mjesec
njegovo nebo kićeno
rapsodija pustinjskim cvijetom
procvjetala***

***opijaju noćas
tvoje raskopčane grudi***

*mirisom džennetskim
nektar božanski
sa tvojih ga usana mami
kao pčelu malešnu
božur gorski*

Kod starog maura

***u krčmi kod starog maura gorko ispih šerbe
kad tebe sinoć krenuh mahalom tražiti moja Asine
pa moje suzne oči tad navlažiše saz starome sazliji
što rajske note prosipati stade u velikom hanu
punom krsti i nekrsti
ja se njemu primakoh tada bliže da žice sa saza njegove zatitraju mekše tanane
dušu da razgale moju
pa reče maur tada meni stari
ne kvasi mi saza suzom vlašče zaljubljeno
žice će njegove sjajne zaglunuti
dukate žute vadi štetu mi namiriti moraš noćas nevjerniče
a sijevnuše mu oči pomahnitale na mene
moja je suza sveta rekoh tada sazliji
raduj se što saz tvoj nakvasi onaj čije suze po pjesmama padaju u sutonima
i prokleta da je drvo koje pade i izdahnu u gori za tvoj saz gluhi
zar ne vidiš bolan da tvoga saza niko razumiti ne može
nego se ljudi pretvaraju da srce im je ugrijao tvoj raštamani nesaz
a sve jednako čekaju da staneš sa svirkom pa da se izgube u mehanu donju
gdje turčin stari svira zurle i teški bubnjevi biju noćas u krugu iskonskome
a turkinja uz zurle njiše bokovima širokim i vrelim ko sahara
to ja njemu rekoh Asine voljena tada sve***

***poskoči razjareni maur na noge lagane
ispod pojasa handžara teškoga trže kao guju ljutu na mene
a oči mu pobješnjele sijevati stadoše
na usta mu pjena udarila bijela
pomahnitao kao da bješe tada maur crni
vitla handžarom teškim na mene Asine moja***

*i sve bi kraju mome brzo stiglo
da lijepa ciganka plava u trenu tome hanom ne kroči bliže
pa ruke jednako brzo ispruži bijele prema mauru i mahnu nebu njima u prazno
a handžar ljuti iz maurovih ruku se istrže i sijevnu u visine tada ponešen njenim sihrima
i jednako se u proštijena šišeta šimširova i hanske teške grede džilitnu
pa u njima zadrhta i zaplaka čelikovu sonetu smrti kao harpija ljutita
al' dalje od mojih bijelih grudi zapjeva njegov handžar plameni
draga moja Asine*

*kako ti je ime ljepotice rekoh joj
džerimo odvrati odmah ciganka plava
što život mi u trenu minulome podari
kao da rod mi je tako ona bijaše srcu draga
sjedni malo ljepotice
šerbeta amo donesi mehandžijo ledom rashlađena
tamjanom okađena
dukati žuti stadoše po hastalu zveckati moji
a džerimo se raskrivila pa se proteže i zijeva ustima malešnim po hanu
oči joj pod šamijom bisernom sijevaju kao dva rubina pa zvrkle tamo amo
vreću šarenu sa svetim stvarima otvori pred mojim očima džerimo
jordamiti stade istiha fitmija lijepa
pa karte gatalice na hastalu teškom pred očima mojim ređati poče
jednu vadi dvije skriva
a sve u mene pogleduje pa opet u moje dukate žute pa u karte
dvije vadi jednu skriva
pa opet na mene sihri bacati poče rubinima svojim ispod srebrene šamije ciganka lijepa
e ljepotane mili sad ću ti reći koga tražiš i za kim ti srce vene
i kako je zove majka njena kad na pazar datule slađane nositi treba
e ne laži ciganko lijepa kako ćeš ti znati moju voljenu rekoh joj tada
Asine tvoju dragu zovu zavapi tada džerimo
a čitav han zanijemi u trenu tome
kad se tvoje ime spomenu ljepotice moja nježna
šerbe mi se neispijeno u njedra od čuda sasu do kapi zadnje
pa kao je ovo stvorenje plavo što šerbe kuša kao kuče ušecerenu datulu
što dukate moje vadi mi iz njedara i trpa u njedra svoja razgolićena*

*što očima ispod šamije na moje oči zelene sihri baca
što maura starog s handžarom teškim savlada u trenu
pa sad on sjedi kao stidljiva nevjesta što bi rado komad gurabije griznula bila
ali stidi se jer je nevjesta
i ko' je ova ljepotica što dukate sa hastala teškoga pokupi kao pustinjska oluja ramazanska
to je džerimo prelijepa ciganka plava
što život mi podari koji tren ranije
a tvoje ime milo znade mi reći za utjehu duše
halal joj žuti dukati bili od mene
halalosum kabulosum rekoh ciganki
bar mi malo alčak srce obradova ranjeno
kad spomenu ime tvoje lijepo kao zvijezde nad saharom da bljesnuše
zgasnuše pa opet bljesnuše
Asine moja daleka*

Rabi'ah al-Adawiyya,, s posvetom

***ti što snuješ vjekovima
da ti sunce lice mije
još od dana
od kad tama oku tvome vijenac plete
kad bi možda
u smiraju jednog dana
kao nekad davno prije
kad su tvoje smijavice
radost lile
kad su usne na izvoru
pile vodu
kad bi možda
ti ustala iz travice
ispružila svoje ruke
nebu dvije***

***pa da pričaš
kako tuče toplo srce u grudima
bijelo lice sreću nudi
a uzdišu čežnju grudi
dva mjeseca nebom hode
plavu zvijezdu na oltar prate
mali cvrčak istu pjesmu po sto puta poljem pjeva
a krijesnice na cvjetove nježne penju
tuga vene a ljubav se sretna smije
pa da pričaš sve do zore
kako ti je
bilo prije***

Lijepa Bilkis

*U sutonu brbljiva ptica pupavac pjesmu plete
u sitnu bosioku,
a kad Salamon ču kajdu o lijepoj Bilkis,
skoči silni kralj na noge,
zveknu oklop i oružje,
pa tko je ovdje kralj a tko podanik zar se ne znade?
Neka mi ta zanosna kraljica od Sabe, zaljubljenica Boga Sunca
povede ples ljubavi i života dvorima mojim,
i neka mi srce odmara u ratničkim grudima nevjernicu dok gledam kako uvija lijepo tijelo,
i kako mi klanja iz plesa u molitvu,
i dal' njen pupak peče kao živa vatra u igri toj ludoj
kušati hoće oči moje.
Ne klekne li nevjernica
Muhamedovi zeleni Barjaci prekriti će crvenu pustinju pred zidinama Sabe,
a sunce će potamniti od naših strijela,
Izvezi zlatnim slovima pismonošo pa konja u sapi
prije mraka poteci njoj.*

*Preljepa Bilkis kraljica od Sabe
jutarnju igru bosonoga veze,
a dveri Boga Sunca teške uz škripu se otvoriše
da propušte Muhamedove glasnike,
što kleknuše spremno pred kraljicom i poruku Salamonovu čitati staše.
Kad ču poruku Bilkis uzdahnu da popucaše puce i zlatne vezice,
prosuše se biserne niske niz grudi obnažene,
prelijepo oči bljesnuše kao sunčana zraka prva,
čuvari se zgledaše Sunčevi.
Ovamo ministri moji,
što Salamon u pismu veli*

tumačite jutros kraljici svojoj.

On me poziva u dvorac svoj

klanjati molitve najvećem Bogu,

a našem Bogu Sunca leđa okrenuti,

pretke pogaziti Sunčeve

veli meni on, Salamon silni,

i da ples niz dvore povedem njegove,

ne bi li mu u oklopu srce bubnjeve Muhamedove udarati počelo,

ili će Muhamedove zastave

zazeleniti pustinju ispred naših vrata,

a strijele će njegove zakloniti svjetlo Boga Sunca

na zidinama našim.

Mudri ministri sjetovaše odluku koju Bilkis kraljica od Sabe već bijaše donijela.

Kraljevski poklon

od srebra i zlata

ne ruši grad

al' otvara vrata.

Pa i kad klanjaš

kraljice mila

opet si svome narodu najmilija,

najljepša,

veća no što si prije molitve bila.

Kraljica od Sabe

*sjećam se nje još dok je radost hodala ravnicom
anđeosko lice i smijavice joj tepaju sreću
mala usta što bole
breskva raspukla
pametne oči
dragulji tinjaju
ravna kosa
poezija neopjevana plače sa čela
sjećam se nje*

*danas je gledam
drugove svoje zove
proziva ih u imeniku svetog kaleža
imeniku ljudske vjernosti i dobrote
lučem drugove svoje traži
na zemlji svojoj stoji
onoj što je darovaše
a s nje zemlju svoju zove
onu što je uzeše
anđel je to što iza pomora svega ostade sam na svijetu
bješe li to pametna bilkis
kraljica od sabe
salomonova poezija ili sami prorokov mač
il' ljubav moja koja ne bješe nikad
ne znam ja siromah malešni
bješe li to kosovka djevojka
il' to samo božuri lelujaju ravnicom
sjenka je ili sunce ne znam ona
ili naša jedina nada je u spas duše
hoće li nas možda ona povesti za ruku da vidimo prošlost svoju oplakanu
radost sadašnjosti i budućnosti nosi li u košarici možda nama
odžačka ljepotica*

Žetva đaurkina

*Ah prijateljice moja mila,
jad noćas u velikom hanu kod starog Adaba snađe tvog Hafiza;
ropkinja mu,
đaurka prelijepa,
boka široka
ludu igru povede dušom,
potrčala bosonoga krugove života mehanom.
Po dukatima pustim zveckati stopalima malešnim stade,
ah.
Svu noć su joj ispod vela oči sijevale,
uroke opojne Hafizovoj duši ukijametila .
Slatko mirisno šerbe plavičasto točila,
a prsti igru ludu po sazu prebirali,
bokovima u daire do pola noći udarala,
od pola noći papučama vino Hafizu nudila.
Đaurka obijesna se protegnula šećerom,
a usne medne tepaju,
a grudi bujne mirišu,
a njedra na bosiljak uzdišu.
Dovedi mi je prijateljice noći opet u moj san.
Ah,
mrem.
Mre hafiz,
a rađaju se zore,
zar ne vidiš kako su oči moje snene za njom uplakane.
Pjevaj noćas Hafize iz Širaza
ili plači ako ti je srcu lakše.
Daleka ti ropkinja zvjezdane noći sije,
a žanje kišne danke.*

Beduin

da sam

da sam beduin

a ti moja palma

duboki bunari bi

zapjevali pjesme

vodu bih donosio

vtovima tvojim

nek' piju leptiri

našu ljubav s česme

našu ljubav s česme

a noću

noću bih se gostio

datulama mednim

neka spava sreća

na brljavim usnama

pod zvjezdanim nebom

mahale bi grane

smiješile se oči

cijele noći nama

cijele noći nama

da sam

da sam salomon

a ti kraljica od sabe

sve bi karavane

donosile sreću

slavilo bi jutro

kad bi ruke nježne

*raskopčale njedra
pustinjskome cvijeću
pustinjskome cvijeću*

Kal-El-Hana

hazur

hazur kićeni svatovi

podigli se maglicama

a bubnjevi teški tuku

po zvjezdanim ravnicama

hazur mlada

cvijet svemirski

hazur mjesec

hazur noći

hazur božji talambasi

ah

ljepoto sa istoka

Kal-El-Hana zvijezdo mala

kuda nebom uplakana

bez ženika

bez prstena

visinama pustim hodiš

zalud nebu hrle ruke

i molitve

i pokore

zalud vapaj na usnama

zalud telal s moje gore

ne čuje me zvijezda plava

juri kristal visinama

lijepa li je

lijepa li je

sveti znamen i zakletva

*plava zvijezda plave noći
Kal-El-Hana u uzdahu
Kal-El-Hana u samoći
opijena duša zove
safir nebom mami oči*

*budi moja padalica
pa mi nebom igru stvaraj
da ti tepam
da te tješim
da te ljubim svake noći
donesi mi bajke stare
o ljubavi i sljepoći
kad te grlim visinama
da mi pjevaš Kal-El-Hana
da mi vatrom pališ grudi
nek' se svjetlost plava lije
da ti kažem kad bol mine
kako mi je
kako mi je
ne odlazi
bez tebe je nebo pusto
ne odlazi daljinama
želim s tobom i ja poći
razbluđena zvijezdo plava
pričekaj me
pričekaj me do svitanja
povedi me
povedi me Kal-El-Hana*

Irem from Rub' al Khali

(ljubav i smijavice)

Kad me pogledaše njene oči

Onda kad me pogledaše njene oči

Kad ne mogoh više odoljeti grešnoj čežnji

Onda kad me opiše njene smijavice

Njena me topla duša grijala kao povjetarac sa Svete Gore

A dvije vjeđe kao anadolske dimiskije posjekoše grešna stvora.

Ljubav me dotače nježno kao krilo šumske grlice

Zaječa u sutonu nejač ljudska,

Aman aman,

Te jeseni grešne oči zavoľješe gledati njeno lice.

Aman aman aman aman...

Kad mi ljubav iz njenih grudi u dušu nagrnú

Onda za savjet upitah nju

Mojú voljenu upitah tada za spas,

Umrijuh ti od uzdisaja silnih kad se rađa sunce

Rekoh joj,

Umrijuh ti od uzdisaja silnih kad se suton niz goru na dušu navali,

I kad nebom zvijezde opletu utjehu za izgubljene

Voljena moja Irem

Moj grade od tisuću stupova

Umrijuh ti od ljepote silne.

Usnuo sam čudan san

Usnuo sam slavuje koji pjevati zaboraviše

Usnuo sam leptire koji letjeti zaboraviše

Aman aman,

Čitave božje noći mojom dušom su željni ptići uzdisali,

Aman aman aman aman...

Noćas su na tvoje cvijeće sletjele krijesnice malešne

Nježnost u očima prede duši tananu košulju

Usnuo sam čudan san na tvojim grudima

Voljena moja Irem.

Ona se primače moja voljena tada meni

Moja mila koju voli moja duša

Ona mi šapatom odgovori tada

Ona što je ljubih

Ona što je ljubim

Ona tada šapatom reče meni:

On uzdiše- ja mirišem,

On me sanja- ja mu dišem,

Aman aman,

On mi pjeva- ja ga njišem.

Aman aman aman aman...

(Grijesi i zarovi)

U grijehu sam ti do koljena ljubavi moja

Jednom tužan rekoh njoj;

I ja Valah,

Čuše vrbe.

Noćas sitan osmijeh prinesi dragi grijehovima mojim

U kose mile tri zara ti vežem:

Zeleni zar- da mi duže živiš,

Plavi zar- da te bolje krijem,

Crveni zar- da me lakše pronađeš,

Aman aman,

Da me više želiš.

Aman aman aman aman...

Po mojoj slabosti posadi grijehe najstarije,

U noći izusti tiho moje ime

Po mome poštenju prepuni jedno tiho jezero

*U moje oči naspi dva bistra slapa što grme,
O struku mome nek' tvoje milovanje pjeva,
Dženeta i tako moje oči vidjeti neće
Dženema barem mojoj gladnoj duši dajte!
Galiota lađi!
Aman aman,
Odvažna pastira da nebo pridrži.
Aman aman aman aman...*

*(Kajanje i stare vjetrenjače)
Da ja znadoh kako ljubav tvoja boli
Ne bih tvoje lice milovao divno.
Ah,
Da ja znadoh kako tvoja rijeka teče
Planine bih svoje uz nju svu noć dovlačio
Ogradio bih ti polja nemilice,
Pustinju Rub' al Khali bih po cvijetu brižno posipao
Sve dinu do dine
Suša da zavlada vrtovima rajskim,
Dervišku bi halju pleći prigrlile
Pa neka mi sude smijavice nježne,
Pa neka mi sude tvoje usne draga.
Da ja znadoh dokle tvoja ravnica doseže
Nebom bih oblak kišan dozivao
Da ti po pustarama potopim čardake,
Aman aman,
Pa bi zaplakale vodenice stare što ti oči mame.
Aman aman aman aman...*

*Da ja znadoh koliko tvoja nježnost veže
Ah Irem,
Ja bih se uz tebe na vrijeme privio
Umro bih sa gradom dok su cvale ruže
Da ja znadoh draga kako ljubav tvoja boli
Pred kućicom bih ti pjesme ostavio*

Da ih noć raznese kud ne sviću zore.

Ah,

Zašto mi primače lice usni blizu

Na nebu bih plavom oči možda odmorio

U moru hladnome utopio tugu.

Umjesto što plačem dok ne zgasnu zore

Aman aman,

Pisao bih pjesme zvijezdama dalekim.

Aman aman aman aman...

Palestino ljubavi moja

فلسطين

***Tamo daleko uz Mrtvo more još diše ljubav
nevina na križ razapeta.***

Sa Golgote pogledom ispraća sunčeve zalaske zemljom Abrahamovom.

***Oni što je kamenovaše oslijepiše od njene velike ljepote,
pomahnitaše od pogroma velikoga.***

***Ispružila se usnula Sibila od Judeje do Galileje
pa jordami visinom na križu okovana;
uz more duša bole болоvala,
uz Mrtvo.***

***Njena djeca još praćkom kamenčić na čelične kule hitnu,
kao njeni djedi,
kao njeni oci.***

***Proplakala zemlja gorku suzu,
nigdje mezarju više mjesta nije,
zalomilo tamu na široko i na dugačko.***

***Kroz Judeju i Galileju plač se do neba nevinih duša čuje,
uznici njeni bijelu danu zatrli svaku nadu;
sa kula zemlju svetu Saladinovu oskvrnuše,
sa čeličnih.***

***Plač živih razliježe se uz Mrtvo more
i vapaji nevinih nebu streme.***

***Njive im ostadoše ne uzorane pola vijeka,
drage ne milovane.***

***Zovu sinovi svoju zemlju dok je na opancima nose tuđinom,
osluškuju,***

*a ona im se stalno javlja,
zove.*

*I s neba po Sibili pada suza umjesto kiše sa Jordana,
i kletva ljudskom rodu ispod majčina crna zara stalno stiže,
pokrila se zbog rastanka od djeteta prvorodenog
pod čempresima Galilejskim;
uz more mu u dlanove dovu šaputala,
uz Mrtvo.*

Melek od Bejtulaha

***Onda kada se malešni zračak
Spustio s neba
Da malo posvijetli niz vrelo grešno,
Duša se moja pridignula bješe hirovita
Pojilu njenom
Na čari bajne
Na Zem-Zem vrelo.
Ponese mi je večernji dašak
Tako u letu;
Susretoše se putnici vječni
Moji i njeni
u Bejtulahu
U jesen ranu
Na usni mednoj,
Na uvojcima,
na njenom čelu,
Aman divnom...***

***Što su pričali
Ne mogu znati
Tu tajnu samo vrelo znade,
Ali od tada
Čim svjetlost na lice padne grešno
Bilo da sunce igru stvara
Ili da nebom zvijezde vrte
U gnijezdu mi se razbudi duša
Pa se pridigne;***

*Ponudi očima rosu sjetnu,
Grudima slabost,
Pa tiho doziva lijepu Hadžeru
Gnijezdo joj nudi
Zašto mjesecu sve čari nudi
A oku mome mira ne stvara
Niti spokoja nejaku biću
Davati kani,
Aman, aman
Karasevdaha...*

Draga vječna

***Ustani Rabija i Hafize iz Širaza
srce će prepuknuti moje,
zar ne čujete kako vas doziva ...
Duša mi se samoćom razboljela
otišla je draga vječna;
povežite noćas moje oči,
u zelenu maramu i bosiljak ...
Da vidimo Hafize iz Širaza,
kako pjevaš...
Da vidimo Rabija,
kako ljubiš...
Da vidimo
čije su pjesme uplakane,
čije su suze natopile ćilime prve šafranove,
a čije su nade,
izgubljene...***

Tuga Hafizova

*Mjesec je zrakama bunar zavodio
Munare vjetru dove šaputale
Uzdah se sitan noći obećao
Tu noć,
Noć kad ona mu se na vjernost zaklinjala.
Sad u đulistanu s ružama samuje
Zoru iščekuje ostavljeno štene;
Odnijela je sa sobom osmijehe
I sve ono što roba grijati umije
Nestalo je,
Nestalo je noćas u daljine,
Aman nepoznate...*

*Od mehane svu noć se cika-vika čula
Udario slatki grijeh vinom u sva zvona
Dukatima zlatnim kafedžija vrti;
A po stolovima kao po vatri živov
Bosonoga đaurka pleše lamma badu
Zavezala pamet starome sazliji
Što oplete đule niz bedeme stare,
Što raskući dvore da složi harfove
Ne bi li joj oči cvijetom opčinio;
A ptica mu noćna kajde rimovala
A pod prstima mu žice popucale
A po čivijama mu kose objesila,
Aman divne...*

*Zakloni Hafize lice iza toploga shemagha
Da ti ga noćni vjetar ne nagrdi*

*Zakopčaj rever da sreća ne uđe
Pritisni puče neka tuga spava,
Plači Hafize
Suze grijeh nisu;
Nek' isprate oči umiruće zvijezde
Dok iznad Shiraza ludi derviš pleše,
Obori pogled s nebesa u travu,
Gle,
Sitni cvjetići pjesmu izatkali
Malešna stopala vrtom pogazila
Dobro ti jutro pomršena travo
Donijala si sitnu sreću na uranku,
Aman hudu...*

Anđel od Horasana

***U sutonu dana obgrlit ću svoju ljubav pravu
Krila njena trepere u ritmu sunca
Okrilje dršće moje
Neka nebo svjedok jedini ljubavi njene bude***

***Duša će moja u sutonu pjevati nježne pjesme
Srnama malešnim
I svako živo biće raduje se mojoj dragoj
Od velike sreće posrću gorom zečiči opijeni
I gorsko lane tihim glasom je sebi vabi***

***Ah
Koliko dana je samo lila tuga
Koliko bi dugački da se ispruže svi tužni dani bili
Za mojom dragom
A sad samo sreća okom igra
Stihove davno zaboravljene joj ponudih***

***Ponesi sobom na nebo Anđele sve duše zaljubljenih
U kolu anđeoskom spomeni njeno ime
Moje bosonogo djetinjstvo i sitan koji grijeh zaboravi
U preši velikoj
Nebeskoj***

***Umire mi duša za onim što cvijet je svijeta za sva vremena davno bio
Umire mi duša za Cvijetom tisuću godina što miriše
Ah
Minula ljubav neka daleka boli me oko srca***

Što sanak sanja

Aman u Širazu

I za onom umrijev što cvijet je nježni

Ta Labudica moja zanjihana

Što me mami miris samoga njenog postojanja

I lica lijepoga

Miris Koraka njenoga

I duše njene me u sutonu opija

De savij krila

Njima sakrij moju tugu za danom kad odoh daljinom

Ah

Što ne ponesoh sunce tada sobom jedno

Da me grije

Kad čeznem da mi unese radost u biće

Da ga na grudima njišem

Ah

Visoko u gore da ga samotnjačke nosim

Moje

Pa zar sam se okrenuo na tebe anđele osamljeni

Možda jesam

Ja izdajnik

Proklinjem svake noći dane u kojima te ostavih samu

Da tugom mreš

Svjetlo ti šaljem da me nađeš

I plavu ružu da se prisjetiš mojih vrtova

Lastavice moja nježna

Moj grijeh što pogledah tvoje oči

Veliki je kao nebo

Ali čist je

Kao kišne šume

Kao kišne trave

Venu i bole za tobom razbluđene moje niske bijele

Svakim danom

Draga

I zvezanih bih očiju prepoznao bijel dan

Dan u kome prolaziš cvjetnom livadom

Dan u kome mirišeš

Noć u kojoj uzdahneš

Tvoj sitan korak poznam u mojoj noći draga

Kad iziđeš na rajska vrata

Ne zaboravi sunce ponijeti sobom

Da svijetli na visinama

Dugo

Dugo tamo pjesme nježne tebi čitati

Kanim

Onaj cvijet što ne vene uđe mi u srce

I sitan plamičak nade ti si

Ili to okom samo bljesnuše visoke bajne duge

Ili to mame lice zvijezde visoke

Draga

Bješe' to cvijetak bijeli

Golub možda

Prozračni u duši veo

Ili to dugom hodi moja draga

Bješe' to san ili java

Krilo ili okrilje nježno bješe

Mikaella

Ili to Ptica Rajska široko u moje ušetala dvore

Pogledaj dušu moju načetu

Anđele

Kome sad trebam takav

Kome valjam

Što će okrilje bez krila

Dan bez noći

Igra bez uzdaha

Neka te zakloni sudbe hir

Ne vjetar u milo lice

Ne pijesak u oči

Samo ti smiraj tvome lijepome licu

Samo ti duši vječan mir

Magbula

Da ti je ime

Magbula

umjele bi te sretne ruke grliti,

umjele bi ti usne tiho pjevati.

Plavu bih ti maramu u kose vezao

da cvjetnu livadu pogaziš,

da bijelu danu prkosiš;

kad se prošećeš prkosna

šafrane igrom da zavodiš,

prelijepa Magbulo.

Da ti je ime Magbula

umio bih te budan sanjati,

umio bih te sanjiv buditi.

Nježan cvijet bih u njedrima nosio

u cvijetu bih skrivao Magbulu;

uzalud bi za tebe pitali,

uzalud bi te svuda tražili,

u njedrima te skrivam Magbulo.

Da ti je ime Magbula

odrekao bih se neba i zvijezda,

ljepša je od neba Magbula.

Kiša bi uzalud da padne molila,

preča je od kiše Magbula;

Pjesme bih niz vjetar bacaو,

ljepša je od pjesama

Magbula.

Zlatne daire

ukradoše me ciganke

kad igrah tarabana na putu

svilena suknja skrila oči

zelene u travi cvjetnoj

triput ljepotu zazvaše usne

u zagrljaju anadolki

oslijepiše me mašicama vrelim

u maju pokraj rijeke...

ukradoše me ciganke

dok još nekaj bijah

da sreću po drumovima prosim

molim po ubožnicama dalekim

kad mjesec dođe žut

plešu ciganski tango

uz bubanj i daire zlatne

zadojiše me toplim mlijekom...

zarobiše me u košulju

crnokose ljepotice

naučiše me da volim

u travi ispod zvjezdane pjene

ljubav mi nakapaše

a usne namazaše sladom

svaki put kad se sljepoća javi

u igri mjeseca i sjene...

Ej dovale

Čardak stari pored rijeke

Zrikavci su pirovali

Šaputalo zlatno klasje

Njihao ga vjetrić mali

U smiraju čudni svati

Sjevernjača mjesec vodi

Preko neba

A u vodi

Žutooke zdrijemale

Zagrli me nježni cvijete

Isprosi me

Poljubi me dok ne svane

Ej dovale...

Visinama bubanj tuče

Vrtio se derviš ludi

Ne može se naslušati

Alas s rijeke

Što provози lađe male

Za nebeskom vojskom ode

Ona sluša

Srce žudi

Oči plamte i rubini

Naušnice njene male

Ševak daju mjesečini

U travici zablistali

Zagrli me nježni cvijete

Poljubi me dok ne svane

Ej dovale...

Ja joj rekoh selam cvijete

Ona meni

Ej dovale

Ja joj ljubim usne medne

Ona roni suze male

Ja joj mašem ispod vrbe

Da ne budim čaplje sretne

Ona nebu diže ruke

Ilahije i kaside šaputala

Pozdravljala nebom svate

Selam

Selam usne male

Zagrli me nježni cvijete

Poljubi me dok ne zvane

Ej dovale

Plaću kamile nježne

zabogatih u sutonu vreloga dana

gdje zrikavci prevlače krilom preko tanane strune

smirila se zaigrana džemreta na obzoru

zaleгла se pjesma u duši

triput izmolile urokljive oči starinsku bajalicu

čekam te

trebam te...

ispred skromnoga šatora tu večer privezao sam svoje nemire

potražio umornome tijelu konačište

i blagoslov osame

tada oči ugledaše čudne prilike nebeske

suze svetoga Lovre tekle su poprijeko ka sjevernim vrtovima

zvijezde se zaplele u biserne štrange ludoga kočijaša

u vrtnji oko velikoga stožera jurio je nebom prosipajući srebreni prah

izmamio poglede grešnih smrtnika

a stari cvrčak ludovao u travi

e mol

d mol

e mol

*a ti baš tada zakorači mi bliže
donese mi sva čula koje je stvorio sami Bog
zaplesala si tada u zelenim zjenama
zanjihala si tada svoju saharu
ljubila me dugo dozivajući jesenje kiše...*

*ti si moje bogatstvo
od kad tebe susretoh zabogatih
ti si moja suza i osmijeh divni
moje proljeće i topla zima
ti si kišna livada i sunčana smijavica
moja si pustinja i moja oaza
moj si pijesak i moji duboki bunari
ti si moja ljubav
ti si moja draga
uzalud sam zaklanjao lice ispod tvoga milovanja
uzalud su tukli bubnjevi talambasi iz drugih svjetova
zavrtjela si veliki vitao
opčinila biće
tvoja je muzika bila božanstvena
a tvoje svjetlo bacalo je zrake na grešnu dušu
anđele...*

*raskućih i ja u jednome treptaju oka
sad skrivam lice u tvoju toplu uspomenu*

*a stihove trpam duboko u njedra
sakrivam od zla oka
kad me žeđ na putu sustigne
sanjam velike vode
milujem kamenje
prosipam pijesak kroz prste žedan iščekujući noćnu rosu
plešu fatamorgane
a stare karavane prolaze
mila...
venu moje najljepše kamile od tuge za tobom
plaču kamile nježne...*

*na tvoje se ime pozivam pred Bogom
da se ruke mača ne laćaju
lagano paperje je moja sudbina
kad te se sjetim uzdišem na osamama
planinski ljiljan potražim za utjehu oku
ti si moja slabost i moj prkos
ti si moje usnulo biće
moje raspjevano nebo
ti si moja poezija...*

Lokvarica

Sama hoditi želim koraka tihog u predvečerju

Sunce mi zjenu iritira

Vjetar mi kosu maltretira

Sve moje mi na bagremove miriše

Na putu tome je svatko osim njega

Na tome putu punom skrivenog pogleda

Ja lokvama gacam

A ptica nisam

Snjegovi zimušnji okopnješe prebrzo dragi

A suza malešna već se ispod oka

Bijelu danu krade...

Zašto si mi jesenas dolazio

Kad mi ne možeš dragi biti sve

Ovo prerano proljeće dobru po nas ne sluti

Razmahalo se preširoko

Zatopljelo je prerano

Prva ševa već je zapjevala u lugu

A zaboravio si me zagrliti za zbogom

Okopnjela moja snaga sa snijegom

U šafrane se preselila

U jorgovane

Ljubičice...

Poširoka koraka

Svojim sokakom tiho ode nježna ljubav

Odnese sve što na bagremove miriše

Dušom zavlada muk

Ostade mi samo kaldrma razgažena

A rana ljuta peći stade

Smrknu se u noć danak bijeli

Stegni pojas čvrsto Hafize

Ušuškaj tugu

Preskoči tek puku smrt

Sve zemaljsko na nebu visoku je

Belćim davno zapisano...

Polja tulipana

Pa eto

Još bauljam

Prebirem po poljima tulipana

Moja duša nikada nije u stanju tuge

Ona je samo opijena amalka

Odavno već

Pjesmama je tješim

A pjesme me na dno života vuku

Tko će novce zarađivati

Standard postići dobar

Inženjer omiljeni

A meni su moje pokore najdraže

Polu glad i polu žeđ su moja fešta

Časni posti moj su pir

Minule sjenke davnina su moja raja

Zar duh iz šume uopće živjeti više može

I kako

Kad oblak sivi naiđe slegnem ramenima i hodam dalje

Kad zvijer iza žbuna šuška

Opet slegnem ramenima

Idem dalje

Boli kad me povrijede

I kad mi kažu da tebe nema mila

Da je nada lažna

Da je beznađe moje danas i moje sutra

I da ti nikada za mene nisi ni postojala

Da sam tebe ja samo izmislio

Boli

Slegnem

Slegnem i produžim

Pa eto

Još bauljam

Prebirem po poljima tulipana

Moja duša nikada nije u stanju tuge

Ona je samo opijena amalka

Salomin dah

Ti si moja Kraljica

Ti si pjesma moje duše

Tebi vjerujem

Tebi na vrhu koplja maramu nudim

I sve tajne moga srca ti odajem

Priznajem te kao čast draga

Priznajem te kao anđeosku nježnost i ljudsku toplinu

Pjesmom slavim tvoju ljepotu

Aman Saloma...

Tvoja haljina leprša u sudbinskome jutru

Ona je moja prozračna bojna zastava

I dah koji dišeš blizak je mojoj duši

Za tebe bih mogao vjekovima vrtjeti veliki žrvanj

I nakon što padnem draga

U drugim svjetovima lutati kanim

Aman saloma...

Livada na kojoj nas jutros okupljaš blista

I leptiri nježni što lete sa cvijeta na cvijet

A tvoj zar moja je zagonetka

Dragocjeni poklon pred boj

Tvoje je lice moja zakletva

Raširi ruke

Mahni zarom

Da padnemo danas za tebe s osmijehom na usnama

Aman Saloma...

Tvoje su pjesme slavujev poj

Tvoje su riječi potok nježni koji uvire u moje srce

Tvoje su kose božanske strune

Pogledaj u moje oči draga

Ispusti zar

Pa da s osmijehom na usnama u dženet pođem

Prije nego što varljive zrake na lice opijeno padnu

Aman Saloma...

Mjesečarka

kad bi nebo tvoje ime zaustilo

hoće nebo

ali ne da mu visina

kad bi tiho krovovima koračala

tiho

tiho

ali ne da ti daljina...

kad bi noćas topla kiša

prokapala

hoće kiša

ali ne da joj vedrina

kad bi ljubav pronijela mostovima

hoće ljubav

hoće ljubav ali joj ne da mjesečina...

Cvijet Andaluzije

slavi karavan u španjolskoj noći

perzijski bubanj

i arapska žica

i zvijezda plava

nebom što hodi

što vatrom pali

urok sa lica

u srcu njišeš ljubav ko čedo

usnulu nježnost

i slatke rime

maurski cvijet

suza na licu

iskonska čežnja tvoje je ime

tvoje su grudi pješčane dine

tvoje su oči dragulji gorski

a tvoje čari

male oaze

a tvoje kose

fatamorgane

tvoja se nježnost cijele noći

lila na grudi

sa usne žedne

mjesec oazom leluja sjene

mirišu dozrele

datule medne

najljepšu pjesmu

uzdiše duša

najljepše cvijeće

gnijezdo ti skriva

planinski božur i ljiljan nježni

pleše na bubnju

pustinjska diva

ljubiš svaki put

kad ćuk se javi

i kad ti zvijezde šapuću ime

ljubiš kad zapjeva cvrčak u travi

kad mala krijesnica bljesne iz tmine

moliš kad mujezin s munare zove

moliš kad španjolska zvona zagrme

molitva ljudima ljubav nudi

lamma bada je tvoje ime

pustinjski vjetar granama maše

na njima rajske galame ptice

besramno gledaju bubanj u travi

i ljubav nježnu kako se njiše

Princeza od Samarkanda

ne budi moja ljubav

suzom ću te izgubiti u pustinji

voljena moja

budi moja prijateljica

budi moje nježno biće

kako bih mogao da se odreknem tebe

tijela jesam svjetlosti tvoje ne mogu

anđele daleki

šumom hodim

o velika je tvoja šuma

vodu gazim

o duboka je tvoja rijeka

mjesec gledam

opija me tvoja mjesečina lijepa Erato

ljubav skrivam

opija me tvoja ljubav

kad sunce krene grijati ozeble ljude

molim da ogrije tebe

kiši kažem

*neka zalije tvoje vrtove
daljinom dozivam vjetar
da zavrti tvoje vjetrenjače u očima
cvijeće koje pronađem u šumi
darujem tvojim imenom
kleknem uz njega
prilegnem malo
mirišem ga
milujem ga
a ono se ne otima
tepam mu
a ono šuti*

*o kaži mi kako se zove
koje ime nosi moja tuga
stežem maramom srce da ga ne izgubim po putovima dalekim
da ga ne ukradu
zarobe drugi ljudi
ne tuguj
ne venem draga
duša mi procvjeta kad se sjetim tebe
kad se sjetim tebe
nježno moje daleko biće*

Obsesija

dobro ti jutro

cvijete moj nježni

dobro mi došla

na svijet plavi

dobro te zrake nebeske ljube

dobro te miluju oči

u travi

a ti se mrštiš

a kako i nećeš

tvoja su malešna stopala

smočile

prve lokvice snježne...

dobra ti zora

dani i noći

dobra ti ljubav

anđele bijeli

ne plači odmah

ja samo gledam

opčinjen ljepotom tvojom na javi...

ogradom malešnom ću ograditi goru

da te sakrijem

od cvjećarice

ona bi da te u kosi odnese

to ići neće

ili da te u bokal potopi

strašni

ne može

ne

ne dam ja moje

najljepše cvijeće...

dobro ti jutro

ljubavi moja

ma ne plaši se

samo te malo u travi

gledam

dobro ti stoje latice

cvijete

moja si tajna nikom te ne dam...

dobra bi ljubav moja bila

ah ništa

ma to je samo misao grešna

ne plači ispod bijelog šešira

ne skrivaj od mene krunicu malu

kad mjesec na goru dovede zvijezde

moje će srce da te sanja

nasmiješi mi se

podigni glavu...

Tu, iza urvine...

Kosci

Vjetar je nekad davno oborio stari jelovi panj u ravnici na početku šume . Na velikoj livadi u najljepšoj planinskoj nošnji mirovala je trava, gusta i sočna, protkana divnim cvjetovima, puna jutarnje rose i svježine. Oštar zvižduk kose zadnji će je put baš danas posložiti u otkos. Oko panja su se smjestili mladi kosci, na suknenim kaputima su pognuti kovali kose. Mrke stijene preko planinske rijeke još se nisu okupale suncem. Na sve strane je ječao glas kada na malom nakovnju kosu tuče čekić. Kosa se kuje od vrha prema peti pomoću te dvije jednostavne alatke. Potrebno je prilično umijeće za taj posao. Oštrica ne smije ispucati i nazubiti se, pa udarci čekića moraju biti dobro odmjereni, a kapljica rose mora se na kraju bez razlijevanja sliti niz oštricu od pete do vrha. Ponosan sam bio na moju staru kosu turkinju koju je djed davno izradio kod kovača , a čelik je od prelomljene puške zaostale još iz turskih ratova.

Kamenim belegijama smo naoštrili tek otkovane kose. Kosa se oštri od pete prema vrhu. Još od malih nogu sam učen kako uraditi taj posao. To je jedan od ispita muškosti kod gorštaka. Nekada je to uvjet napretka čitave obitelji, jer zimi kada veliki snjegovi sve zatrpaju sijeno je jedina hrana za životinje u štali. Zvuk oštrenja kosa sada je opet budio nanovo planinu iz jutarnje obamrlosti tvoreći jedan nestvarni ambijent koji glazbom opija dušu.

Cvjetovi u travi još su spavali skriveni u malim klobucima kad smo ih počeli kositi. Jedan za drugim kosci su se redali niz livadu. Pravilnim širokim zamasima odsječena trava sama se slagala u otkos, u njemu je izgledala još živa, kao da i nije odsječena. Pođe pjesma iz momačkih grla;

Oj livado bil' se kosit dala

kud je mala suze prolijevala.

Polegnuti u muškim stavovima smo napredovali prema drugom kraju livade u daljini. Iza nas je poput velike mirne rijeke ostajala pokošena livada i otkosi trave. Mlade srne su na početku šume pasle sočnu travu i slušale glasan razgovor i pjesmu kosaca, pa su uznemirene brzo šmugnule u šumu.

Stari predvodnik Ivan kosio je na čelu. Čista bijela košulja i šarena džečerma na njemu ni malo se nisu namočile znojem. Niz pleći su mu poput djevojačke kose lepršale rese kape kićanke. Na nogama opanci od brijane jeleće kože oputom ručno opšiveni , lagani i udobni, a vunene bijele čarape i gete išarane ilirskim motivima krasile su gorštaka, pa čakšire od izvaljanog sukna na vodenoj stupi te, izatkana široka tkanica omotana oko struka. U nju je Ivan jutros gurnuo crnogorski

kolutaš bez koga ne ide nikad u planinu;

Aoj moja tkanice trobojna

utkala te punica pokojna

kad te tkala mene spominjala

o moj zete moje kćeri cvijete.

Muški snažni glasovi su za vrijeme kratkog odmora pjesmom prolamali planinu. Na nebu se već podiglo sunce, svoje tople zrake bacilo je na kosce i livadu. Brzo smo skinuli košulje i ostali goli do pojasa. Široka ramena ispred mene su se u ritmu zamaha zakretala. Niz leđa se polako cijedio znoj, a

umor je odsijecao noge. Stari Ivan nije svlačio odjeću sa sebe, koračao je za kosom kao da se igra njome, uspravan kao hrast, travu je odsijecao po samom tlu, a kosu rijetko oštrio.

Sa gorskih izvora dolazile su mlade djevojke noseći hladnu vodu u drvenim bremenicama obješenim na leđa. Sa te se strane čula pjesma koja je razgaljivala dušu;

*Dođi dragi livadom i hladom
dosta si mi dolazio kradom.*

Djevojačka pjesma ispala je ljepša od naše, rukavica je bačena, skupili smo se na hrpu, ostavili i kose i Ivana;

*Ide mala niz planinu tužna
slikala se pa ispala ružna.*

Zavodljivi odgovor, mio srcu, brzo je stigao;

*Komšija me zavolio majko
sunce mi ga ogrijalo žarko.*

Brzo je Ivan doveo u red razularenu mladež, dao komandu da se stane nekoliko minuta. Brisali smo znoj sa lica i pili vodu podižući velike drvene posude u zrak. Voda je klokotala niz grlo, a jabučica hodala dolje gore po vratu sa svakim novim gutljajem. Djevojke su zadirkivale da momci puno piju vodu, a malo rade te da će ostati nepokošena livada, a one neće moći tu hodati na miru. Moje oči su se otele za tren na visoke pašnjake u brdima. Gore je kao mali pramičak prema nebu oštro oko vidjelo veliko stado koje je napasala ona, moja zakletva i nada, moja prošlost i budućnost, moja mila ljubav.

-Hajde student, dreknu mi Ivan nemilosrdno na uho, svi ste žuti i bolesni od nezdrave gradske vode i bez zraka i hrane ste!

Činilo se da bi ovaj gorštak sve nejakao i bolećivo maknuo sa ovoga svijeta, ali nije bilo tako, u njemu je tuklo veliko dječje srce. Još jedna pjesma, veli Ivan;

*Mila majko voli nas jednako
il' jednako il' nemoj nikako.*

Djevojke koje su poput planinskih vila sjele u hladovinu odgovaraju;

*Drino vodo ustavi valove
da pokupim kose draganove.*

Daleko i nisko niz planinske klance na jednom zavoju se bljeskala zelena rijeka o kojoj smo pjevali. Momci su zadnji odgovor prije košnje poslali iz muških grla;

*Oj mladosti što me minu
kao magla uz planinu.*

Na jakom suncu trava se promijenila, ne može je kosa sjeći. Ivan je prigovarao da slabo kosimo, da ne brijemo kako treba. Sad travu treba sjeći pri samom dnu, koliko je jedan odsječeni nokat visok. Tu još ima vlage i reska je. Bolji kosci odmakli su naprijed, družina se razvukla, nestalo je svih čari prirode, došlo je vrijeme Tantalovih muka. Ja sam na začelju proklinjao sudbinu i moj odlazak i dolazak. Kako da dobro naoštrim kosu, kako da zviždi kroz travu kao Ivanova, kako da ne zamrsi travu? Djevojke su sa žaljenjem gledale kako sam zaostao i koji put sam preko oka pogledao da mi mašu krišom jedna od druge, šalju poljupce podrške i sažaljenja.

Nekako smo svi sišli u podnožje livade. Sunce s neba je peklo. Sakrivao sam krizu u tijelu i veliki umor. Livadu smo široko prosjekli kroz sredinu i polovicu pokosili, ostalo je lijevo i desno krilo. Trava je čekala svoju sudbinu. Taman smo nanovo kovali kose i spremali se u boj kad stiže ručak. Žene su nosile u rukama zavežljaje s hranom, a na glavi lonce, šerpe i tepsije. Samo sam čekao sa strahom kad će nekoj pasti lonac s glave, ali to se nikada nije događalo. Sada je život bio puno ljepši. Svi smo bili gladni i radosni. U hladovini smo jeli i zadirkivali jedan drugog iznoseći neke smiješne detalje iz bitke. Kose su ležale gurnute u hladnoću otkosa da ne smekša čelik na suncu.

Nakon ručka učvrstili smo grivne i kosišta na kosama pomoću drvenih perlica, da se nešto ne rasklima ili polomi. Nakon malog odmora navalili smo odmoreni i čili na preostali dio livade. Sunce je gubilo svoju snagu i dolazila je svježina s hladnijim zrakom iz visoke planine. Trava je opet postala reska, kosa ju je sjekla i zviždala kao Ivanova. Ispred mene sad su bila posušena tamna leđa, bez znoja. Lica su nam dobila neki smiraj u sutonu dana, svi smo bili nekako anđeoski lijepi, valjda od napaćenosti i nove nade u bolji dio dana koji pristiže sa završetkom košnje. Oči su bez suvišnog svjetla bile ljepše, širih zjenica i istaknutih bjeloočnica. Djevojke su se sve više zagledale u naša lica.

Igra večernjih sjenki je počela. Gore daleko u planini njeno veliko stado se više ne vidi, otišlo je, dan se privodio kraju.

Planina je nijemo gledala kako smo joj pokosili livadu. Nije se ljutila. Znala je da će s prvim kišama još ljepša trava iznići i da će se opet sve šareniti od cvijeću. U tamnom području Mrakodola u koji je već pomalo ulazio sumrak opet sam čuo onaj nepoznat zvuk; tu-tu-tu-tu-tu. Nikada nitko nije znao točno objasniti što to proizvodi takav zvuk. Ivan je govorio da to planina plače za Jankovićem, u turskim bitkama poginulim mladićem, da poziva vile u vilinsko kolo na Jankovića Grobu.

Poljanu smo pokosili i krenuli prema katunu. U rukama smo nosili što je tko stigao, kose, grablje, vile ili lonce. Vraćali smo se prema selu u kome su već žmirkale petrolejke. Moje misli su se plele prema, drugom katunu u koji ja sa planinskih visova za svojim velikim stadom već sigurno stigla ona. Iz kolibice u daljini se nije moglo vidjelo svjetlo, ali na siromašnom ležaju sigurno je uzdisala tiho. Osjećao sam svaki put kad bi ona sklopila ili otvorila oči. U grudima sam dostojanstveno tu večer čuvao njeno mjesto. Za vječnost...

...Već je noć bila poodmakla kad sam otvorio mala vratašca na kolibici, vrata koja ni ključa nisu imala. O brvna je bila obješena mala petrolejka i svijetlila slabašnim plamenom. Na jednom je kraju bio mali grubo istesani stol i ležaj na kome joj je spavala njena stara majka, a na drugom kraju kolibe je na ležaju spavala moja šumska ljepotica. Crna kosa se prosula po ležaju. Plamičak lampe je stvarao sjenu na lijepom licu. Pokrivena grubo izatkanom ponjavom izgledala je mala, malo biće u velikoj gori. Gledao sam to milo i prekrasno lice koje me je voljelo, koje se nadalo sreći. Lice koje bi u trenutku izvadilo svoje oči ako bi za mene bilo potrebno. Nisam se usuđivao prići joj. Milovao sam dasku na kolibi a gledao u nju. U grudima mi je lupalo srce i miješalo ljubavne eliksire. Otvorila je oči i gledala me. Prvo mi se učinilo nezainteresirano kao da me još ne prepoznaje. Srce mi se uplašilo da je nečim u svojim ludostima nisam povrijedio. Kad sam ponovo pogledao njene oči ona se veselo smiješila i gledala me ozarenog lica. Nije bila svjesna svoje veličine i moje velike ljubavi koja je za nju plamtjela.

-Dobro ti večer dušo, jesi li danas ostao živ na poljani, rekla sam ti da ne ideš, oni su jedno, a ti si drugo, rekla je nježnim glasom.

Tako reče ona, moja zaštitnica, amajlija, moja zakletva. Te sam riječi vagao kao jako mudre. Izgovorene iz njenih usta dobile su neku pametnu dimenziju, pa sam se divio njenoj mudrosti. Osjetila je da sam klonule duše i potpuno razoružan.

-Jesam li ljepša od tvoje Marine Cvetajeve, rekla je tiho.

Često je bila ljubomorna na to ime i plašila ga se kao nečega nepoznatog čemu se ona ne umije oduprijeti, osjetila je veličinu te pjesnikinje pa je često gledala njene slike u zbirkama poezije. Sjeo sam uz uzglavlje, milovao sam joj crnu kosu i lice i tiho sa njome razgovarao i osjećao sam sve do zore kako me preplavilo njeno biće, biće poezije, poezije koju nitko ne piše, ali ona je svaki dan živi i dijeli je prirodi oko sebe u tome osamljenom svijetu.

- Najveća si pjesnikinja koju do sada znam, rekao sam joj iskreno i ozbiljno, a takva ćeš zauvijek i ostati jedina moja ljubavi.

Cvijet Zelengore

Hladan jutarnji povjetarac nosio je lagano pramenove magle uz katun. S istoka se rumenila zora. Sunčeve su zrake prvo obasjale božje pašnjake pa se počеше gasiti zvjezdani grozdovi na nebesima. Potom se Humski katuni u daljini rodiše iz noćne koprene pa planuše crveno. Sitne kolibe pokrivene šindrom kao đerdani su se nizali ispod Trebove. Polovica planine veličanstveno je blještala obasjana prvim sunčevim zrakama koje su stizale odozdo, iz donjih svjetova, kao nigdje drugdje, a druga polovica još je spavala, mrak se još nije razbio pod Siljevcem, vile su kolale svoje zadnje noćno kolo, sin tame lagano je gubio igru.

Tračak svjetlosti upade kroz malu badžu pastirske kolibice naslonjene na tor s ovcama. Sunce poče milovati bezgrešno lice na pastirskom ležaju. Sitna, više nego skromna vrata se otvoriše. Ovce u toru su se podigle na noge i prišle bliže izlazu, Luna je oštrim očima vrebala šumski put još obavijen tamom. Svakim pokretom pokazivala je bezgraničnu odanost i ljubav. U očima su joj sijevala dva plava kruga, znak planinskog tornjaka od iskona. Vladala je torom.

Majka je sinu jedincu u ruke pružila pogačicu od ječmenog kruha pokrivenu debelom korom kajmaka, na leđa izatkanu torbu naprtnjaču s mitskim motivima. Po obodu su se tresle raznobojne kite i rese, majčin dar za ne zaborav. Poljubila je milo čelo i kosu. U očima joj zrcalila majčinska toplina. Osvanuo je još jedan sunčan dan na Zelengori.

Veliko stado predvođeno starim ovnom predvodnikom i Lunom kretalo se preko Pašine Poljane. Na jednoj strani mirisali su visoki planinski borovi utisnuti u stijene. Na drugoj strani poljane stara jelova šuma u kojoj se svojim ljubavnim zovom oglašavao planinski tetrijeb vabeći ženku. Hladan zrak štipao je obraze i stiskao pluća. Iz planinskog potoka dizala se jutarnja izmaglica. Tankonoge srne digle su se s konačišta i mirno promatrale. Luna dovede stado na Jankovića Grob.

Stare legende oživiše u prostoru za trenutak. Davno oborene jele nisu još potpuno istrunule i mirisale su na davni boj. U noćima se tu često čuo zov osamljena junaka. Izvor hladne vode još je nijemo svjedočio slučajnom putniku namjerniku o davnom događaju. Luna dovede stado pod Videž Glavu.

Dokle god pogled može doprijeti puca planinska ravnica puna ljepote i zanosa. Kroz pašnjak je žuborio planinski potok. U dolinama se još bijelio vječiti snijeg. Žuti gorocvijet mirisao je zamamno. Nebo plavo i visoko. Glava starih slavenskih legendi stršila je iznad doline prema nebu. Na njenom vrhu su veliki kameni blokovi, nadgrobni biljezi starih predaka. Uokolo nema stabla niti krša, dokle oči vide prostire se raj. Stado je pomamno paslo sočnu travu. Luna je pravila široke krugove zbijajući stado u buljuk radi vukova.

Tihi povjetarac plegao je planinsku travu i cvijeće. Nigdje više nije postojalo toliko široko nebo, nigdje nije postojao tako veliki pašnjak, niti ljepši potok. Usne su zahvaljivale bogu na daru i molile tiho tu pred glavom starih predaka. Molitva je bila zahvala bogu na radosti.

Na drugom kraju pašnjaka od Humskih Katuna micala se bijela crta. Oštre oči gledale su kako se ona primiče i širi, dolazi sve bliže i stišće srce, unosi radost i sreću u ljudsku samoću, mami suzu na oko prevareno vjetrom. To sa humske strane svoje veliko stado goni mlada, tek stasala djevojka.

Kad stado stiže pomiješa se u trenu. Navikle jedne na druge ovce su se njušile, Luna i njen brat Aslan zajednički su pravili oko stada radosne krugove. Stajala je sa jelovom grančicom u lijevoj ruci. U desnoj je držala malu torbu s hranom. Oči u kojima se ogledala djevojačka nada i čežnja gledale su pametno. U crnu dugu kosu majka joj jutros uplela crveno pletivo radi uroka. Pod šarenom dolamicom virila je cijev, djevojačka oprema za vukove i zvjerokradice, moj dar od prošloga ljeta. Podigla je lice i ruke prema meni i osmjehnula mi se, moja prva ljubav, cvijet Zelengore.

U mlinu

Prve sunčeve zrake toga jutra Perun baci s neba na vodu. Zaigraše bisernim sjajem rosne kapljice i niske. Probudi se usnuli jaz i promeškolji, obradova se majskom suncu pa voda veselo krenu u pohode.

Bljesnu u svojoj ljepoti stari mlin, vrbe, odvažne johe i lopoči. Brze pasturve šmugnuše u sjenku, rakovi podigoše kliješta, žabe se prevrnuše u žurbi, bog Vales se povuče pred tolikom ljepotom u modre dubine i umiri se.

Stari mlinar priđe jazu, podiže teške karge, okrenu zasune, a voda se iz jaza sjuri uz tutanj u veliki hrastov badanj, a na dnu badnja, kroz uzani otvor, šiknu jakim mlazom u mlinski kotač, žlice se napregnuše, osovina zaškripa, prvo polako, a zatim brzo, zakrenu se vertikalno debelo vreteno.

Teški mlinski kamen okovan čeličnim obručima pokrenu se, zastenja i zastruga po hrapavoj podlozi brata blizanca, a zatim sve brže i brže u radosnom ritmu zaklepeta, zatrese se mlin, zaigraše drvene kištre i saponi, zastenjaše pregrade i hambari, pobjegoše hrčci i miševi, vile i vilenjaci, zapjeva mlin čarobnim pjevom pred očima boga Sunca.

Mlinar uđe u mlin. Podiže tešku vreću žita i uz drvene skale, stenjući pod teretom, pope se visoko iznad mlinskog kamena, istrese žito u koševе, siđe, otpušta prečku, povuče ručku, spušta vretenca.

Vretenca kao sami vragovi zaigraše po teškom kamenom kotaču. Kao dvije hanume što vrte svoju igru, čim bi jedna pala na jureći kamen, poskočila bi uz ciku skupa sa sestrom kao opečena u zrak, a zatim sve iznova njih dvije su poskakivale do besvijesti.

Vretenca su svojim poskakivanjem pročarkala kroz kanalicu žito koje je iz koša lagano padalo u otvor u sredini mlinskog kamena. Već sljedeći tren zlatni prah šiknu ispod kamena u kištrice i naćve na čijem se dnu brzo skupljalo brašno, kruh naš svagdašnji.

Lijepa Ismihana

Tihi je sumrak padao na mali grad. Po sokacima se svuda čuje veseli žamor, ljudi pričaju o ljetnim vrućinama koje tek postanu podnošljive kad ovako večernji vjetrovi počnu piriti noseći svježinu s obližnje planine u naselje među ljude. Staro i mlado dočepalo se svježeg zraka i večernjeg zanosa jer u sutonu su svi ljudi spokojni a duše i lica im dobiju svečani smiraj, raspoloženi su tada za šalu i ljudski razgovor pa staro i mlado hoda Hamzića sokakom ili pod nekim drvetom uživa u večernjem raju.

Pred svakom kapijom nekoliko mladih ljudi, djevojke i mladići, po troje ili četvero u grupi, a naročito su vesele djevojke koje se sašaptavaju, te smišljaju male smicalice za golobradu momčad, zaljublvenu do ušiju, što se vrte okolo sve gledajući i uzdišući duboko iz grudi za toplinom djevojačke duše. Poneki hrabriji momčić bi se previše odvažio pa bi prišao bliže djevojci, unio joj se blizu lica, ali kad bi ga zamirisala djevojačka duša, koljena bi mu počela klecati od siline osjećaja te bi ni živ ni mrtav počeo kolutati očima i hvatati zraka, u grudima bi mu zatutnjalo oblo plavo ljubavno kamenje, te mu stisnulo dušu u škripac pa bi se momčić brzo od cure odmaknuo posrćući na nogama kao tek rođeno tele. Vrađe djevojke brzo bi to shvatile, pa bi se nasmijale veselim glasom zadirkujući nesretnog momka, a zatim bi složno podigle glavu visoko do samih zvijezda i otpočele umilnu sevdalinku;

gondže ružo u dubokom sadu

lijepo li mirišeš u hladu

ljepše nego sav bosiljak rani

i zumbuli suzom izatkani...

Pred svoju kapiju izišla je tada mlada djevojka Ismihana, ljepotica iz Donje mahale. Lice joj je poput anđeoskog zasijalo u sutonu. Lijepo zelene oči su gledale svoje prijatelje, anđeoske usne se nasmiješile pa su se pokazali kao biser sjajni bijeli zubi. Svi se obradovaše njenom dolasku pa joj potrčase u susret. Na sebi je nosila anadolsku šarenu dolamu od svile i kadife što joj majka zimus izatka. Na nogama je nosila lagane papuče išarane i stvorene od ruke najboljih istambulskih majstora. Šarene svilene dimije su igrale na djevojačkom tijelu kao da će planuti od ljepote i sjaja te od djevojačkih krotkih pokreta. Na glavi je imala divnu crvenu maramu, a u njejoj kosi marama je stvarala zanosan triler boja života i nade. U ruci je nosila knjigu poezije starog preminulog pjesnika.

Na lijepom licu se ogledala čežnja za ljubavlju te je anđeoskim ozračjem zasjao čitav sokak, sve djevojke i golobradi momci te imam na munari koji baš u taj tren počne molitvu također zasija nekim božanstvenim svjetlom. Ismihana pobožno pogleda prema Alahovim pašnjacima, visoko gore, gdje su se tek počele rojiti mlade zvijezde u prelasku ovoga dana u sumrak koji je raspljivao čula pa uzdahni mlada duša i tiho zapjeva;

snijeg pade na behar na voće

neka ljubi tko god koga hoće

Zatim je stala s pjesmom i uzdahnula mlada u sumraku, pogledala je svojim lijepim zelenim očima prema horizontu, prema udaljenoj planini, kao da od nje odgovora traži, zašto više nema onoga koji

toliko voljaše ovu pjesmu, u duši se upali sitan plamičak ljepote i djevojačke čednosti pa priđe mladim ljudima i pogleda umilno mladića koji se bijaše naslonio na ogradu, visokog momka, dobru ljudsku dušu, svoga najmilijeg prijatelja Muhameda i pruži mu knjigu:

Čitaj Muhamede Alaha ti, ili nam još bolje recitiraj stihove, pjesmu hoću čuti još jednom;

Vala mi se ne recitira Ismihana, reče mladić, nema gitare, a bez gitare nema poezije.

Brzo mu donesoše gitaru pa Muhamed poče recitirati najdraže stihove okružen divnim mladim ljudima sve bezgrešnim dušama željnih milovanja i svake božje nježnosti;

volio bih da bar jednom

u sjenci mirisnog jorgovana

na tvoje usne cjelov spustim

u smiraj dana

volio bih da vatra plane

u tvojim očima mila moja

i da mi duša tiho pređe

u njedra tvoja

Mala suza lagano se slijevala niz lijepo djevojačko lice po tko zna koji put kad čuje tu pjesmu. Na licu se pojavila tiha tuga pa uzdahnu tako da razbudi malog ćuka, noćnu pticu usnulu na lipi iznad mlade družine, te se ćuk diže na krila i poleti u mrak tražeći mira svome snu. Oči se navlažiše, a srce uzdrhta taknuto pjesmom starog prijatelja, uspomene se vratiše za trenutak u dane ljubavne poezije i opraštanja.

Mala slatka usta se skupiše u obranu, kao da brani oku da pusti suzu, kao da se u duši Svevišnjem Alahu šapuće molba, ne uzimaj mi više one što ih ja ljubim Svevišnji moj Bože.

Daleko od Ismihane i svega što je volio, u svjetovima gdje mrak ne pada, gdje zvijezde plave pjevaju vitim jelama nježnu uspavanku, na cvjetnoj božjoj livadi širokoj, teče potočić, a jedan čovjek kleči u molitvi duše, u njoj je on crtao u svojoj božjoj i svetoj igri neumorno po svetom pijesku, znak križa i polumjeseca, jedan uz drugog, pa ih zalijevao svaki put suzama iz svojih zelenih očiju. Nakon što bi taj znak njegova suza sprala u pijesku, on bi ponovo crtao isti takav znak ljudske ljubavi i pomirenja. Na udaljenom horizontu zalazilo je u more jedno malo sunce, a istovremeno se s planine rađalo i izlazilo drugo, isto tako malo i lijepo, dva sunca, dva svjetla što ga štite, dva božja svjetla u božjem svijetu, što mraku brane da padne ikad na njegove oči.

Vrijeme smrti

U kutu sobe na podu prostrta janjeća koža. Na mekanom runu kleči mlada djevojka. Dvije debele crne pletenice, ponos goršakinje, pružile se niz leđa. Na kraju pletenica upletena crvena pređa. Na lijepom djevojačkom licu lebdio je smiraj. Zaklopila je crne oči, a samo su se koji put podigle tanke crne obrve u transu molitve Alahu. Dva brata i otac već danima ne dolaze na planinu. Majka joj je lanjske godine otišla u džennetu čuvati božja stada. Osim nje u planinskom zaseoku nije bilo ni žive duše. Ostala je potpuno sama, s paklenim ratom koji je već nekoliko mjeseci kolao krvavo kolo kroz zemlju Bosnu.

Taman je zadnji pozdrav svome bogu predala, i molbu da oca i braću poštedi svakoga zla, kad skrši plot iza kuće i omete molitvu. Tri vuka su vrebajući hodala šljivikom prema osamljenoj kući, a dva su već odavno stigla iza stogova sijena uz samu kuću. Na jutarnjem suncu im se svjetlucalo oružje, mrke kape i brade nisu odavale ovozemaljska stvorenja, kao da su iz samog džehennema nikli. Jedan skriven od svih, otvorio je lagano prozor i ukoračio u malu sobu za goste. Klopka za jaganjca bila je pripremljena.

Vrata udarena nogom izvališe se iz direka i tresnuše unutra. S oružjem uperenim naprijed utrčali su brzo u sobu djevojci.

-Što radiš tu sama, kujo turska, misliš se od nas skriti! Debeli sa zlokobnim očima imao je šubaru spuštenu do samih zjenica, a glavu je zaturio potpuno nazad; govori kad te pitam!

- Nemojte me dirati kao boga vas molim, ja volim sve ljude.

-Kuš kujo, ni da zucnula nisi, grčevito su tražili i uzimali sve što im je došlo pod ruku. Bacali su po podu gimnazijske knjige i zbirke poezije, bilježnice, djevojačke dnevnik i fotografije. Sve to su gazili s gađenjem.

- Govori gdje je on, kad te pitam, govori! Debeli je u rukama držao sliku pastira s velikim stadom ovaca u pozadini.

Djevojka je zanijemila od straha i prkosa, debeli je udari kundakom u leđa pa u glavu. Pala je na janječju kožu na kojoj se maločas molila bogu. Tanak mlaz krvi lagano se slijevao niz lijepo lice.

- Diži se kujo, na noge, ispred mene, koračaj, diži se! Djevojka zadnjom snagom podiže slomljeno tijelo, disala je teško od bola i straha. Ruke su joj vezali žicom na leđa i izgurali vani iz kuće. Koračala je velikom livadom bosa po hladnoj rosnoj travi posrćući svaki put od udaraca...

Sitan bosiljak grane pruža

u mračnoj sobi tuga drijema

ne čekaj majko, oče, brate

neka se broji da mene nema.

... U tri sobe nagurali su njih dvadeset pet, u podrumu još osam. Sobe su dobile miris djevojaka i miris smrti. U sobama nada nije postojala. U njenoj sobi je na podu sjedilo devet djevojaka. Od namještaja je bila jedino klupa za batinanje na koju one od straha nisu smjele sjesti. U kutu je smješten malen

ležaj za odmor na smjenu. U dnu hodnika mala prljava kupaonica sa kadom probijenom kuršumom i jedna mala slavina bez umivaonika.

Oni su dolazili po danu, ali češće noću. Ščepali bi jednu djevojku između njih i teglili je sebi kao lisica malešno pile. Ostale djevojke su vukle u svoju stranu ne bi li je od zla spasile. Sve su plakale krvave suze jer su one prave već davno bile isplakane. Nema nade, nema nade.

Nju su uzeli treću noć i odveli je u prljavom kombiju. Kad su je uveli u zadimljenu sobu koja je smrdjela na znoj i prljavštinu na nju su se odmah bacila trojica i zadali joj bol višestruko. Otimala se planinska ljepotica i hrvala boreći se za svoj život, a zatim preklinjala na svim jezicima, moleći se svim bogovima svijeta da je poštede, da poštede njenu čednost, ali milosti za nju tada ne bješe. Pred zoru su njeno izlomljeno tijelo vratili u kuću strave. Prihvatile su je njene drugarice. Sve su se bacile da je vrate u život. Jedna je prala njeno krvavo lice, druge su je milovale i tješile. Ljubile su joj zgužvanu kosu i raspletene pletenice. Ružom za usne bojale su joj bljede usne. Ajka tad uze ruž i na zidu napisa:

" Noćas me ovdje ubiše ljubavi moja, selam ti i halal ti moja ljubav"

Polegnuli su je na ležaju za odmor na smjenu, do jutra je na njemu ispustila svoju nevinu dušu, moj malešni planinski cvijetak.

Visoko u gorama vuk samotnjak zavijao je tužbalicu u snijegu za svojom družicom. Klancima je odjekivao njegov tužni zov. I danas se u zimskim noćima po planini čuje taj zov, tužan i osamljen, uporno je traži gorom.

Baldahin

Malešna Ahata je dojila na majčinim grudima. Toplo mlijeko lagano je klizilo niz sitni šiljasti jezik. Kao usnulo štene stalno je mljackala dojkü, tražeći još. Ležala je poput anđela u marami koju je majka vezala u čvor, a zatim prebacila oko vrata. U takvom majčinom gnijezdu, u toploj posteljici gugutala je šestomjesečna djevojčica.

Na majčinom krilu je sjedila dvogodišnja Bahama. Prstićima je pratila tragove šara po majčinoj suknji. Zavaravala je glad prateći lavirint ciganskih šara na svili. Drugom je rukom uhvatila jedan kraj majčine marame. Sišući maramu, povremeno je pogledavala u majčine oči i bockala ih prstićima, čim bi se otvorile. U zjenicama se ogledalo zlatno sunce koje je lagano tonulo za goru, pa ga je djevojčica pokušavala uhvatiti prije zalaska.

Tara je bila iznemogla od umora i gladi. Dugo već nije sreła ljudskog stvora, da zamoli koru kruha za gladne djevojčice. Zadnje što su pojele bile su divlje jabuke i lješnjaci. Sedam dana i sedam noći već je prošlo od kad je mladi muž Arhan potjerao vitko noge konje u Cazin na sajam. Tko zna što mu se u brdima moglo desiti, i jeli uspio prodati konje. Ako ih je prodao, jeli nakon prodaje svratio u cigansku krčmu, plahovita krv i rasplesana šarena suknja za čas okrenu sudbinu naopačke. Brižne su se misli rojile kao pčele po glavi zabrinute ljepotice. Rodila je dvije djevojčice svome Arhanu. Još ljepota zove sa njenoga lica. Briga joj je zadnjih dana prvi put utisnula tanku crtu na čelu ispod sitnih crnih kovrdža. Druga se crta urezala ispod srca, unosila nemir u dušu. Gledala je niz put kojim je otišao njen voljeni. Potok je u blizini čerge tiho šumio u sutonu dana. Zvijezde su se na nebu počele stidljivo pokazivati njenim crnim očima. Ispred čerge dogarala je vatra. Prostrta šarena ponjava na kojoj je sjedila bila je njezin čarobni ćilim za san kad zvijezde visoke počnu žmirkati, kad vjetar počne klatiti ovješén baldahin na ulazu. Na tome ćilimu su spavali, putovali u daljine, hranili se, dijelili ljubav i nadu njih dvoje. Još od kad je bez dozvole roditelja utekla iz velikog oćevog tabora, i za ruho ponijela ponjavu, nije se pokajala što nije mogla odoljeti vatrenim Arhanovim očima, a večeras nada kopni, samoća i tuga miluju joj dušu sve jaće.

Iz snova je prenu plač ogladnjele Bahame. Nije je imala čime nahraniti. Nije Tara imala kuda krenuti noćas iz planine, kuda sa dvije nejake djevojčice. Lagano se njihala u struku u ritmu udaranja večernjeg povjetarca u čergu. Iznemogle djevojčice zaspale su držeći palac u ustima. Smjestila ih je na malešni ležaj na ponjavi. Pogledala je u noćno nebo i uzdahnula. Njene oči su se krijesile o zadnje plamičke vatre koja se trnula na zadimljenim glavnjama.

Vani shrza konj, a vitka prilika se s njega izvi i skoči u travu pred čergom. Smaće se perzijski baldahin sa ulaza. Jake muške ruke unesoše teške vreće sa hranom i namirnicama. Nasmiješeno Arhanovo lice ponudilo je lijepoj Tari umilnu utjehu u zvjezdanoj noći.

Bosonogi svatovi

Mjesec, Vile i vilenjaci, stari mudraci dugačkih bijelih kosa, dugačkih brada, dogovarali su našu svadbu na gori. Naša dobra Zlatokosa Djevojka, stalno je iz lijepog plavog lončića, prelijevala ljubav i nježnost u onaj crveni, a zatim opet, iz crvenog u plavi. Ona nas je voljela, vladarica ljudske duše i dobrote, iz naše domovine, a još su je zvali i Nježna Ljubav.

Druga vila je na najvećoj mjesecini jahala metlu od brezovog pruća. Stalno je nešto protestirala; nevjesta ne smije vidjeti mladoženju prije nego stignu svatovi,

nevjesta se ne smije motati oko začaranog Javora Starog, bosonoga i ubrljana medom, i još puno zahtjeva. "Na svoje oči sam vidjela kad je on rekao da je voli, ah, to ne može tako, to je skandalozna izjava, tko sije ljubav, taj žanje tugu", govorila je zla vila, imenom Nestertina, zla vila, koja je imala velike oči.

*s gore pijani mjesec pjesmu nježnu lije
pa pretače snove u nježne stihove*

*osedlao konje ate alataste
repove im spliče a grive raspliče*

*potkove im zvone niz puste drumove
gdje pjevaju vile pjesme iz davnina*

*one mojoj dragoj šaren ćilim slažu
a ruho preslažu u baule stare*

*u baule stare za zvjezdane svate
u snove joj toče mjesečeve čari*

*opčinjena draga raskopčala dveri
kao da se premišlja medom ubrljana
u zvjezdanoj noći bil' uz mene legla*

*ma samo malo
malo prije svatova
pod Javorom Starim*

*Mjesec pijani prekorio moju dragu,
zašto je morala prileći malo prije nego stigoše svatovi,
ispod Javora Starog ,
zar nije mogla to malo pričekati,
bosonoga i ubrljana medom,
a draga mu govori da ona nikad prije nije bila brljava,
pa je morala probati,
što se može.*

*Ljut radi toga čina, a još ga i zla vila savjetovaše da to uradi,
mjesec sve djevojke potjera sa svadbe u selo,
bosonoge, hodale su po cvijeću preko livada cvjetnih.*

*s gore mjesec pijan moju dragu tješi
pa pretače snove u nježne stihove*

*i kao da uzdiše dok fenjere spušta
niz konop nebeski da osvijetli pute*

*djevojkama nježnim što livadom hode
svome selu s pjesmom dive bosonoge*

*A mjesec, od svih bosonogih djevojaka,
izabrao baš nju,
baš izabranicu moga srca,
bosonogu i ubrljanu medom.
Posipao je prahom, sipao je na njenu nježnost malešnu, zlatan prah
opijeni mjesec,
Na nebeskim balkonima izmiješao tri ljubavna napitka,
plavi napitak, da ga više voli;
crveni napitak, da ga ljepše ljubi;
žuti napitak, da ga ne zaboravlja;*

(a ako ga i zaboravi, da ga zaboravi malo, ne puno)

Daje joj da proba jedan gutljaj.

Pjevajući joj nježno, oprašta joj sve grijehе tu noć učinjene pod Javorom Starim.

Pjeva joj opijeni mjesec, a zla ga vila još više ohrabruje, tvoja je, tvoja, govori ona njemu, ne ispuštaj je sad kad je tvoja.

tebe ću čekati

u sjenci behara

jorgovan će cvjetni

baščom mirisati

a nad nama mir

a po licu tvom

nebeski ću nektar posipati

(ali kuda je on sve imao namjeru posipati nebeski nektar, tko zna? Sve to ga je napućivala zla vila)

Đerdan ću načiniti od nebeskih zvijezda što ih za moju voljenu donesoh nanizane na slamku, pa mojoj ljubavi objesiti oko vrata.

Sam ćeš hoditi vjekovima nebom,

i moliti da ti barem jednu zvjezdicu malešnu u san pustim,

ali ni jedna zvjezdica ne želi otići tebi iz njedara moje drage.

Kad ožedniš, nećeš dobiti vode.

U sve ću izvore bukete cvijeća sa cvjetnih livada potopiti,

a ti ćeš misliti;

nije to izvor, to je cvijeće.

Žeđu ću te moriti, kad si se drznuo zavoditi moju ljubav,

Brini se mjeseče, mjeseče pijani, i plači dugo.

Tek kad je mjesec pijani,

velikim zlatnim pečatom potvrdio izjavu potpisanu od starih mudraca,

u njihovoj prisutnosti, da se neće motati oko njenog dvora u samotnim noćima,

oprostio sam mu ljubav.

Istoga trena sve su zvjezdice malešne iz njedara moje ljubavi krenule u vis,

na putovanje, na nebo, vraćale se kući.

U velikoj igri svjetla malešnih zvijezdica,

sve su se ptice za igru sakrile u travu zelenu, provirivale su ispod cvjetića i tiho žvrgoljile.

*Ljudi kažu da nikad nisu čuli u svome vijeku,
da cvrčci tako jako cvrče.
Bosonogi svatovi su se opet razigrali na cvjetnoj livadi.
Moja draga opet je pogledala povaljanu travu,
ah,
ubrljana medom,
opijena mjesecom,
ispružila je opet ruke za vječnu ljubav pod Javorom Starim.*

Potraži me u sutonu

Naći ćeš me ispred ubožnice kako sitniš za svjetsku sirotinju prikupljam, u sutonu prevrćem po uspomenama. Kad zvecnem, ubaci mi jedan groš, za stara vremena, za iskrenu ljubav mila moja.

O, još se sjetim tvoga cvijeta, kako bih ga mogao zaboraviti, najljepši je, najljepše miriše, najjednostavniji je, pametna je glavica koja ga ubra za sebe.

Strah me da ću te mojom razigranom dušom povrijediti anđele, anđele.

Kad se sjetim tvoje lijepe i samotne poezije, velika mi tuga navali na lice. Još mi suze kaplju po sitnim grošima, ne mogu da te zaboravim. Još te duša voli, još bih zelene oči za tebe dao, da ne kažem umro. Ne umire čovjek tako lako, a koji put opet, da, ne živi čovjek valjda tako lako, tko zna . Te filosofije čemu streme, ne vjerujem ja u velike riječi, ja vjerujem u ljubav i dobrotu ljudske duše. Valjda treba za tobom da se patim dugo, da bi posle opet morao da se patim dugo, kad zaboravim tvoje lice. Onda idemo u džennet, valjda te se u njemu neću prisjetiti.

Pozdravljam te, čarobno biće.

Stara stupa

Bijele stijene su se na vrhovima bljeskale kao biseri na sunca koje je lagano išlo na zapadno počivalište. Sa dna stijena se crta planinske sjenke lagano penjala prema upaljenom vrhu, sve visočije kako je sunce na drugoj strani kanjona padalo sve dublje svome smiraju, a kad sjenka u sami vrh stijena stigne, još se malo propne prema nebu, sunce će pasti na zapadu, i mrak će tada strašni stići u planinski kanjon što ga ljudi od pamtivijeka zovu stupa. Stupu o kojoj su se mnoge priče ispredale u zimskim noćima. Tako su Hadžira i Vejsil-aga, od pamtivijeka vlasnici stupe, čas gledali dolje u bijele buk što se vrti u stupi, a čas u sjenku što se penjala uz liticu, te su prema visini te sjenke nad rijekom znali kad je vrijeme za što.

- šest sati i trideset dekika je, ikindija Hadžira, Bogu selam poslati moram grešnice stara, ti se ne češeš bogami nikud, hinsan si za hajvana samo, Alaha mi ćeš u džehennemu čitave zemane vrtiti sama stupu na suho, grešnice stara.

Vejsil-aga se povuče u svoju musalu iza male stijene, na proplanku kleknu klanjati, kao što su naraštajima na istome tome mjestu radili njegovi preci koji su ovu stupu držali u posjedu, umiri se njegovo lice a srce poče sporije udarati, sav se predade molitvi i molbi za oprostite grijehova. Stara Hadžira je smatrala da je dovoljno što Vejsil-aga boga moli, za sebe i nju vrijedi Vejsilovo klanjanje, pa oni su skupa još od njene petnaeste godine, a eto već su sad osamdeset ljeta i zima prešli, pa ona klanjati i ne mora dok Vejsila ima, a nitko u selu ne znade tako Alaha zamoliti i umoliti kao Vejsil-aga, pa su za jakih suša i iz vlaških sela znala čeljad silna dolaziti, i peškeš Vejsilu koji donijeti, samo da otklanja još bolje, još češće, ne bi li se Alah smilovao da poštedi od suše staro i mlado, polja i doline, šume i nizine, i sve usjeve znojem zalivene.

Pred Hadžirinim očima vrtio se veliki bijeli klobuk vode, pa je grmio kao da čopor konja juri putem kroz selo. Stara stupa. U grotlu izdubljenom u kamenu, što su ga još u tursko doba stari majstori isklesali, što liči na ogromni kazan uzavreo vodom, kao suza bistra rijeka je bila uhvaćena u zamku da služi čovjeku, još o pamtivijeka je tako. Rukavac vode odvojen jazom od rijeke šištao je kao zmija prolazeći istim putem stotinama godina od kad ta stupa postoji. Probijala se ta zmija između zelenih joha i lopoča, zavijala oko stijena i kolibe, dok ne stiže u taj kazan od kamena, veliki koliko bi bilo veliko jedno spremište za dobru krečanu ili da rečemo vapnaru što se kopa. Voda je majstorski pod određenim kutom navedena u kameni kazan, tako da kad u njega uđe napravi nekoliko krugova u njemu munjevitom brzinom, a u tome svome okretanju, u tome bijelom uzavrelom klobuku koji grmi i tutnji potmulo, ona vrti sve vunene ćilime, deke, pokrivače i ponjave, irame i jastuke, čakšire, gunjeve i koporane, te drugu suknenu odjeću i obuću za mnogobrojnu čeljad što seljaci imaju u kući, pa tako mogu iskoristiti svoja bijela stada ovaca na taj način, strigući im vunu jednom godišnje, ako se ne broji podstriga koja se obavlja u kasno proljeće. Kasno proljeće mora biti vakat da se ovca podstriže, jer ako ih koja nevješta nevjesta, neiskusna nevremenu i pravom vaktu podstriže ranije, evo ti nevremena, kiše i hladnoće iz planine, pa batišu tada ovce redom, i ležati ostaju po pašnjaku tužno, lipsale od kijameta u jednome jedinome takvu danu.

Suknena odjeća, te prekrivači i prostirala što se u stupi vrte cijeli božji dan, tako izbije i omekšaju, da budu podatni i u ruci se gospodski daju držati, i budu tako mekani i topli, vunasti, da ih čovjek poželi na lice staviti i tako sanjati neki san o dalekoj prošlosti, ili dalekoj budućnosti, a svaki je san bolji od ove čemerne sadašnjosti, kad po bosni ni kruha nema dovoljno za gladna mnogobrojna usta.

Sve što se ovdje vrti kao životni kotač, sve što voda u ovome kazanu po čitav božji dan, pa i noć za fina vremena okreće i prevrće, ispire, sve su to izatkale vrijedne djevojačke ruke, za tkalačkim drvenim stanom u sobi djevojačkoj, što ga od drvenih greda izradiše stari majstori kojih više u čitavom dunjaluku nema ni za zakletvu. Sve te jelove spona i klupe, falaci i škripovi, daske i debeli vuneni konopi, što pritežu i rastežu pređu i sve to silno tkanje pod brzim i vještim djevojačkim rukama, sve je to začinjeno željama, nadam i djevojačkim uzdasima i suzom na snenom oku, željnom ljubavi i muškog milovanja. Pjesma sevdalinka, što se tkoo zna od kad uselila u njihove duše, često tužna, zna se iz njihove sobe čuti u sred bijela dana.

...ja sam mlada i sirota

nemam darova

kad si mlada i sirota

što se udaješ

udala me stara maja

nisam ni znala

aman

aman

nisam ni znala...

Često se dogodi da ta lijepa i vrijedna djevojka, nikad za svoga života ne izađe iz svoje kuće na bijel dan, pa im je koža bijela kao kod anđela, i tako bijele puti ljepotice su to, što se samo pozdraviti trebaju, buketom najljepšeg cvijeća i padanjem na koljena. Ta ljepotica i dobra duša kao cvijet vene godinama, i kao vele svi njeni da je tako i tako napolju sve goli hairsuz i ugursuz i jalija, što bi samo djevojku nesretnu upropastio, u kakav nemio i čemeran čas gurnuo, uništio joj obraz i obraz kuće i predaka što leže u mezarima podno sela. Pa kad je već tako, bolje da hinsan nesretni po čitav dan za tkalačkim stanom uzdiše, a kako je njenom srcu, nitko ne pita, niti milosti za njene molećive poglede u ovoj okrutnoj sadašnjosti itko ima.

voljelo se dvoje mladih

pet mjeseci i godinu

i htjedoše da se uzmu

of aman aman aman

dušmani im ne dadoše

razbolje se lijepa fatma...

Tko zna od kada, i tko zna od koga nastala, teče jedina utjeha duše, stara sevdalinka što se nikad ne zaboravlja. Umilni glasovi odjekuju kao da pozivaju na milost božju, i na pomirenje svih sa svima, uvijek i svugdje, u prostoru i vremenu.

Jedino je dozvoljeno da noću pod prozore momci iz sela dolaze, što kapije kao od šale preskaču, uskoče u avliju curi, pa se popnu uz zid kao nečastiva sila, i tako malo utjehe i uzdaha šalju jedno drugome kroz demirli pendžere u strahu od odraslih. I sama ruka što se može provući kroz kovane pendžere daje nadu i radost, pa ono stvorenje božje s druge strane pendžera, željno topline i ljudskog milovanja, počne ruku cjelivati i ljubiti, kao da je svetinja sama u pitanju, pa je suzom zalije i zakletvom daruje, da ne zaboravlja sjaj očiju u polumraku, da je isprositi dođe i od tamnice ovakve da je izbavljati ne zaboravi, mole usne i srce boga i prirodu da napute i upute ovo momče da ne posustane, da uzdisati ne prestane kad se od pendžera odvoji, i da mu kakve druge sihri netko zao na put ne baci kad se vraćalo bude svome konaku noćas.

...učini mi se od mladog mjeseca

tvoja lijepa šamija

izvezena zlatnim nitima

protkana suzom

tvoje oči

kao da mi znake daju

kad zvijezde zgasnuše daleke

učini mi se od mladog mjeseca

tvoja malešna šamija

draga draga...

Ovom lijepom pjesmom pokušavao je on zauvijek pridobiti njeno srce, da ne sanja u sutonu drugog, da njena duša kao mala lasta počne praviti krugove oko njegova dvora i srca, da se jedino na izvorima njegove duše napajaju njene usne.

Stari Vejsil-aga havdes predade Alahu, poljubi palčeve i dlanove pa poljubac posla svome Bogu, pa odmoren starac skoči čilo na noge, sijevnu očima na Hadžiru, što ne ustavlja stupu, što čeka, noć je već, pa povuče tešku kargu te tako vodu od stupe odvoji, voda krenu kanalićem prema majci rijeci, a bijeli klobuk vode još se samo kratko vrijeme vrtio, te splasnu nemoćan i pretvori se u kukavnu lokvu vode, nestade njegove grmljavine i ljepote, niti sjenka ne bješe više onome razigranome viru od koji tren ranije. Iz smirene vode stari Vejsil-aga i Hadžira su dugačkim motkama s kukama drenovim na vrhu, izvlačili izvaljano sukno i prostirali ga preko dugačkih hrastovih srgova, da se cijede na njima do jutra, a kad novo sunce dođe, da ga suši, i taman pred večer da se suho i čisto lijepo sukno pakuje i tovari na konje, i starim kozjim putem uz prolaz skriven u litici gorskoj, da se iznese u selo, sretnome domaćinu u kuću, a sa izvaljanim suknom doći će puno radosti i božjeg blagoslova tome domu.

Mali junak

Osvanuo je vedar ljetni dan na planini. Taj dan za njega bijaše poseban. Trebalo je položiti nepisani ispit, onaj što će ga uvesti u svijet sposobnih za opstati u gori, svijet malih legendi, nejakog ali sposobnog stvora, niti djeteta niti muškarca, svijet odvažnog dječaka.

Hitro se popeo na jasje u štali, na teške hrastove tesane jasje, duboke i široke, debela hrastova daska tamnu je boju poprimila godinama, jasje koje je pokojni djed napravio, čija se vrijednost ne može procijeniti. Sveta stvar, svetinja. S jaslara je načupao dosta sijena kroz mazgalu, otvor u štali kroz koji se iz potkrovlja uvlači sijeno u jasje, i položio ga pred volove, pune jasje za dva snažna vola, jakih rogova i vratova, širokih leđa, visokih do samog neba, teških kao gora. Nije bilo jačih volova u planini, od pamtivijeka je kod njih bilo tako, ili najbolje imati, ili nemati ništa.

Jablan i Zelenko su jeli sijeno, znali su da je polazak blizu, željni akcije, željni dokazivanja osjetili su da su danas potrebni, da danas trebaju opravdati svu onu silnu zob koja je pred njih donošena danima, što im je on tajno, da drugi ne znaju, donosio i davao im je, samo da danas budu jači, milovao ih po vratu i čelu, pjevao im i recitirao svoje pjesme, volio ih, volio ih iskrenom ljubavi i gajio nadu u današnji uspjeh.

Još sunce nije izašlo iza gore kad je sa mazgale skinuo veliki volujski jaram, teljige, štice, lanac, klanfe, batić za zakivanje i tešku sjekiru, sve je sam rasporedio ispred štale, otvorio vrata i za uho prvo izveo Jablana, isto kao što je i otac uvijek radio. Prvo je na Jablanov vrat stavio volujski jaram odozgo, onda teljig ispod vrata odozdo, da teljig uklopi u rupe, te šticom konačno blokirao teljig u jarmu. Lagano je zatim iz štale za uho izveo Zelenka, ljepotana koji je išao mirno, ne osvrćući se, ne gledajući u stranu, ne mičući ušima ili repom, pokazivao je beskrajnu odanost mladom gospodararu. Kad je uhvatio oba vola u jaram, u sredinu jarma utiče veliki drenovi klin, pa poče omatati dugački teški lanac oko jarma i klina, zatim ugura čelični batić u klanfu ukovanu u jaram. Teški volujski bič odbaci s prezirom u travu, za njegove volove biča ne treba, sve će dati i bez njega, pa tešku sjekiru prebaci preko ramena i baci pogled uz goru.

- Ha Jablane, ha Zelenko sokole moj, hoćemo li!

Na ovu komandu naučeni volovi se istog trena pokrenuše širokim putem prema planinskim visovima. Trebalo je bez ičije pomoći dovući kući teški jelovi balvan, debeo i dugačak, težak i sirov, pripremljen još jesenas, odsječen kad mu je bilo i vrijeme za sječu, tri su čovjeka obarala i okresivala zelenu jelu čitav zimski dan, pilili trupac na mjeru za dugačke grede, jela će dati čovjeku život, da mu bude kuća, da mu bude sklonište, dom da mu bude, sveta stvar.

Na Mrčinama je veliki klobuk vode izviraio iz brda, ručno izrađena drvena česma vodila je ledenu vodu u veliko korito, izdubljeno u smrekovom balvanu, u njemu je ležalo more čiste vode, pa se sva trojica pregeše preko teškog korita i počeše piti hladnu vodu. Volovi su pili znatno duže, sa svakim gutljajem vode su teško otpuhnuili i pravili malešne valove u koritu. Znao je da se teški volovi, već vrući od puta ne smiju previše napiti, da im voda ne udari u koljena, da se ne razbole njegovi planinski lavovi, ponos i dika njegovoga doma.

Volove je pokrenuo kad su se do pola napili, tako su najsnažniji za vuču, tako su sigurni od viška vode. Kad stigoše na Mravinjac, u najgušćoj mladoj jelovoj šumi, na sred planinskog puta, u napadačku poziciju se ispred njih podiže velika medvjedica, i dvoje mladih rutavih njenih potomaka isti stav zauzeše. On se instiktivno uvuče među volove. Medvjedici su oči prijeteći sijevale plavičastom i ljubičastom bojom, gledala je direktno u njega, kao da zna tko je mozak akcije, mirno kao vojnik, uspravna kao svijeća, stoji tako nekoliko minuta i gleda.

On se izvukao iz privremenog skrovišta između volovskih velikih trbuha, te zakoračio jedan korak prema njoj, i podiže u zrak visoko tešku djedovu čeličnu plankaču, koja prijeteći bljesnu na suncu, i ostade u tome stavu. Medvjedica je vidjela promjenu, primače se točno jedan korak naprijed koliko i on, povi se blago naprijed i poče se kriviti i urlati jezovitim glasom koji prijeteći životu. Volovi su se uznemirili i rikali snažno da je gora ječala, nemoćni za obranu, ovako uhvaćeni u jarmu bili su joj lak plijen. Brzo je prišao, izvukao štice iz teljiga, teški jaram s lancem spustio na tlo. Volovi se odmah zbiše jedan uz drugog, okrenuše zadnji dio tijela u kup, a rogovima hrabro paraju mladu jelu, zemlju bacaju nogama ispod sebe, pušu i koč se, pokazuju snagu gorskoj zvijeri. Kako bi pomogao volovima, i on poče vikati što mu prvo pade na um, junačku guslarsku pjesmu,

*...šuplje brdo kod jelove grede
u Krnovske pripada legende
tu je Leko Zete zemlje glava
izjavio pet stotina brava...*

Medvjedica se zgranuta ovom promjenom, spušta na sve četiri noge i snažno zamumlja, izmače se, pogleda prema mladima, a ovi se spustiše na tlo s drveta na koje su se bili popeli kad je rika i junačka pjesma počela, te brzo kao munja pobjegoše putem prema vrhu prevoja. On se osokoli tim povlačenjem, a prvo Jablan krenu prema medvjedici, trčeći i ričući strašnim glasom, vrtio je glavom i velikim rogovima prijeteći, a za njim on i Zelenko.

*...sabljom manu odsječe mu glavu
preko sebe u Sitnicu baci...*

.....

*.. ne čudim se što mu čelo puče
no mu oba oka iskočiše...*

Poražena i nadmudrena zvijer pojuri za mladima plašeći se za njihov život, pa hitro nestade s vidika, a on ponovo uhvati volove u jaram, sjekiru na rame i krenu ispred volova laganim korakom putem za medvjedicom, sve se obazirući da ipak odnekud ne skoči na put.

Kad je stigao do oborene jele, navede volove na trupac, otpušta dugački lanac i poče zakivati. Kad ga zakova viknu na volove, oni trgnuše naprijed, pokrenu se teški balvan, ali kako je bio na velikoj strmini, zakrenu se, zaprijeti da će se otisnuti i zakotrljati niz strminu u šumi, povući za sobom u sigurnu smrt oba vola.

-Oooooooooooj, stani Jablane, stani Zelenko, stoooooooooj!

Volovi se zaustaviše u strmini, gledajući kako se balvan nad njih prijeteći nadvio, pa počeše blago drhtati nemoćni, osjetili su opasnost koja na njih vreba i vrtili se nemirni u jarmu.

-Oooj, miiiiir, mir, stooooooooooj!

Umiriše se volovi. Sve stade. On otkova čelične klinove pa oslobodi lanac iz njih, odmače volove na sigurnu udaljenost i stade promatrati balvan opasno nagnut niz strminu, i otpoče grčevito razmišljati, što sad učiniti.

Teškom sjekirom odsiječe visoko mlado drvo, pa tom jakom dugačkom polugom navalja jedan kraj trupca, da ga ispravi, da se trupac umiri. Jedna se teška jelova grana što strši sa stabla nadvila nad trupac, pa on prebaci kraj lanca preko toga stupa, zakova lanac za trupac teškim klinovima, privede volove oprezno pod stupac sa koga je visio ovješten lanac, učvrsti drugi kraj lanca za jaram i viknu na volove;

- ha Zelenko, ha Jablane, ha junače, hajdeeeeeeeee, haaaaaaaaaaaa soooooookole!

Teški volovi krenuše naprijed, a lanac prebačen preko jelovog stupa podiže u zrak jedan kraj teškog trupca.

- hoooooooooooooj, stooooooooooooj, stani Jablane, drži sokole, stoooooooooooooj!

Brzo pod podignuti kraj trupca poče slagati stare suhe panjeve, granje i kamenje, otpušta lanac sa jarma, svuče ga sa stupa, navede volove na trupac i teret ponovo zakova, ali sad na kratko, tako da su volovi na jarmu, na svojim jakim vratovima, jedan kraj trupca nosili podignut u zraku, a drugi kraj trupca je pisao kao olovka po šumskom tlu. Nije više bilo valjanja, pa su ukoso niz šumsku strminu lagano napredovali prema tvrdom putu, a on je stalno zaustavljao volove, davao im razne komande, i postavljao drvene grane i stupce pod trupac, samo da mu spriječi kotrljanje, da ne satare volove i sebe danas u planinskom bespuću.

Uskoro su stigli na put. Volovi su bili oznojeni noseći u zraku jedan kraj teškog trupca. On raskova lance i klinove, trupac se spušta na tlo i pade čitavom dužinom, a volovi s olakšanjem otpuhnuše.

Nakon kratkog odmora, zakova lanac na normalnu dužinu, pa lagano povuče teret poznatim putem prođe niz goru, pored mjesta na Mravinjcu gdje se zbio nemili susret s medvjedom.

U Mrčinama na vodi ponovo do pola napoji sebe i volove vodom, pa lagano, sretan i veseo viknu iz sve snage na volove, da se pokrenu, da se trupac vozi kući.

- Haaaaaa Jablaneeeeeeeee sokole moj, haaaaaaaaaaaa Zelenkoooooooo!

Sunce se već dobro nagnulo prama zapadu, kad je on, nit dijete niti muškarac, znatno niži rastom od svojih volova, provukao ponosno ogromni trupac kroz selo, vičući na volove ponosito, teglio ga prema svome planinskom domu, a susjedi su ga pozdravljali i tapšali po ramenu, u nevjerici gledali i pitali se, jeli moguće da je to onu veliku jelu sa Mravinjca, oborenu zimus, kroz toliko bespuće i prepreke, dovezao sa svojim volovima taj nejak dječak.

Golubov let

Sunce je kroz malešne otvore bacalo čarobne zrake u bajtu. Na četiri račvasta stupa postavljene su sohe koje su učvršćene u rašljama oputom i divljom lozom. Na prečke je naslagano jelovo granje, a zatim i u krug oko bajte, sve naslagane grančice jele i bukve, dok se u prostoriji nije stvorio mrak u sred ljetnog bijelog dana. Kroz malešni ulaz je nešto svjetlosti padalo u unutrašnjost, ali je i sa stropa kroz grane upadala poneka zraka sunca i šarala prostorijom, baš kao malešni farovi koji su igrali igru pred očima, uzani snopovi sunčeve svjetlosti probijale su se pod različitim kutovima kroz polumrak čineći igru što je daruje Bog sunca s neba. Bajta. Malešna pastirska kućica u hladovini šume, daleko od ljudi i putova, daleko od kuća i njiva, malešna pastirska bajta u planini.

Na postelji od mahovine, glave oslonjene na kabanicu savijenu tako da mu posluži kao jastučić, opruženoga tijela koje je odmaralo i upijalo život na svaku poru, ležao je mladi pastir, čije je stado nešto višoj bilo splandovano pod velikom jelom, kraljicom svih jela. Kraljica nije prokišnjavala ni po najvećoj kiši, a kamoli da će koju zraku sunca puštati na veliko stado. Sve je tiho, ovce su disale ubrzano grabeći u pluća rashlađeni zrak ispod jele, spuštajući glave na tlo, vratom i trbuhom ispruženim na travi rashlađivale tijelo. Popasak. Tako se od vjkada zove vrijeme kad najveća žega u podne vlada na pašnjacima, te kad se ovce moraju skloniti sa sunca, da im se runo ne pregrije, tada se traži ovako mjesto kakvo danas pruža kraljica svih jela, jela nad jelama, jela zelena.

Kako je planinski povjetarac u krošnji velike bukve nježno mahao granama, tako je lišće zaklanjalo zrake koje su kroz krov bajte padale u njen polumrak, a onda ih opet puštalo unutra, pa je u bajti igra svjetla dovela predstavu do savršenstva, šaranjem sunčevih zraka koje nestaju i opet se stvore pred očima. U bajti je osmijeh titrao na pastirskom licu, tijelo je nepomično ležalo i kušalo sreću, duša se radovala igri života i mira božjeg na mekanom ležaju, samo su se zjenice širile i skupljale u ritmu svjetlosti.

Kao strijela jurio je između stabala osamljeni planinski golub što ga je već duže vrijeme šumom neumorno progonio jastreb, pa je za svoj spas pravio šumom krugove života, izbjegavajući u tom strašnom letu stabla i niske grane koje su mu se našla na putu, a isto tako vješto za njim je njegov progonitelj izvodio krugove smrti, brz jastreb željan mesa i krvi opominjao je šumom zastrašujućim kliktanjem, stalno progonio goluba, tražio gozbu. Golub zavi oko visokih jelovih stabala pa se diže munjevitom brzinom kroz krošnju visoke planinske bukve, izvi se prema nebu i vidje da je tu ranjiviji, pa se strelovito sjuri opet nazad prema tlu tražeći spasa, u zadnji tren ispravi putanju da ne udari o tlo, izbjegne sudar sa javorovim panjem koji godinama tu leži oboren onda kad je planinski vikor porušio mnoge javorove na Zelengori, jer im je stablo nježnije od drugih zbog visoke krošnje bogate granama i listom, pa je bog vjetra često udarao baš u te krošnje nemilice se na njih obrušavajući sve dok plemeniti javor ne bi zadnjim dahom huknuo, prepukao neposredno iznad žila, i svalio se prvi i zadnji put na tlo, skupa s granama, ptičjim gnijezdima i vjeveričinim dupljama.

Kad je golub u zadnjem trenu izbjegao sudar sa starim panjem, savio je krila u lijevu stranu jer je tamo krajčkom oka ugledao tamno skrovište, napravio zavoj i munjevitom brzinom uletio u bajtu, zakvačio nogama mahovinu, udario o jelove grančice što su visjele u bajti, spleo se o divlju lozu i pao ravno na

pastirova prsa. Jastreb kao tane brzo projuri mimo bajte klikćući šumom, izvi se visoko prema nebu, i sve se smiri.

Golub je prestrašen ubrzano disao i gledao u ljudske oči i lice, pastir se trgnu iz svoga sna što ga je sanjario u hladovini bajte, pa baci pogled na preplašenu pticu na prsima, pticu što uleće danas u njegovu samoću nepozvana. Rukama je podigao goluba u zrak kao da mu tako želi vratiti život u umorno tijelo, pa ga pomilova po krilima i malešnoj glavi. Plemenitoj ptici srce je kucalo brzo i jako kao da će prepuknuti, pregrijalo se tijelo kao i kod ovaca, zaključa brzo pastir, pa skoči na noge noseći pticu. U kutu bajte izvuče ispod grana malešnu drvenu plosku punu hladne vode, što je još jutros idući za ovcama natoči na hladnom planinskom vrelu na Jankovića Grobu. Nakvašenom jelovom grančicom mahnu na goluba da ga skvasi, da ga ohladi, sve mašući njom kao da mu daje blagoslov božji, pa ptica malo osvježena i već navikla na polumrak bajte u koju je maločas stigla, pogleda bolje očima po spasitelju i malo klepnu krilima, ali ostade u rukama koje su je vraćale u život.

Pastir je trčao šumom prema pašnjaku, noseći pticu u rukama, i znao je da je za nju opasan let između stabala u šumi, te da omamljena ptica više izgleda ima na svježem povjetarcu koji je lagano pirio po pašnjaku sve prevraćajući planinsku travu i cvijeće u klobuke, a oni su dalje napredovali širokim livadama prelazeći u nepregledne valove razigrane po rajskom vrtu.

Kad stiže na pašnjak pastir ispruži ruke nebu i visoko izbaci pticu koja ugleda nebo, osokoli se, prhnu u zrak krilima, raširi ih i napravi tri kruga sreće pašnjakom, a onda se izgubi u letu plavičastom daljinom praćena blagoslovom zelenog oka.

Mali tornjak

Ispod izbočine stijene malešna je pećina. U pećini iznemogla, savijena u klupko, ležala je pogođena kuja. Tužno je pokušavala očima gledati svjetlost dana, ali joj se iz donjeg dijela svijeta, onoga što je bliže zemlji, sa svakom minutom sve bliže primicala tamna sjenka smrti, nosila je mrak u plave oči tornjaka, oči pune ljubavi. Za tren bi kuja klapnula očnim kapcima da otjera neman, ali ne, sve ide kraju, kraj. U dolini udaljenoj oko minutu psećeg trka, maskiran u gustom žbunu zelene jele, jutros je dočeka lovac. Ispalio je snop teške sačme u prsa ljubavi, nedaleko od njenog malog brloga strefi je zla kob. Razloga za paljbu nije bilo, radoznalost, da vidi hoće li plemenita kuja pasti, i da možda već sutra u društvu priča kako je na Goveđim Konacima pao tornjak.

A samo nekoliko dana ranije ona je vjerno čuvala stado ovaca svome mladome gospodaru, savijala ih je u buljuk i dobro pazila da se stara olinjala vučica, strah i trepet Goveđih Konaka, ne privuče kojoj ovčici. Pazila je vrijedna kuja da zasluži onaj skromni obrok jednom dnevno, šaka brašna zamučena u vodi i malo udrobljenog kruha. Taj je obrok svaki dan dijelila sa još tri psa čuvara. Bili su to rasni tornjaci, psi došli u Zelengoru prije ljudi, Ilirski psi. Kad ljudi istrijebiše Ilire, svi počеше svojatati tornjake, kako su oni oplemenjeni, ponos nacije naše velike, prestrašno. A ljudi se svega brzo zasite. Nekoliko porodica tornjaka se zakopilo tu u planini, a ljudsko bi oko voljelo da ih bude malo, možda jedan, možda ni jedan, neka ode i posljednji Mohikanac, neka ga nestane. Zato se često dizala batina, puška, vučja čeljust, i vuk je bolji od tornjaka, ne moli za ljubav, nisu mu plačne oči, ne boli oko duše kad ga vidiš u gori, pa je bolji. Kad je stigla jesen, mladi gospodar je ovce spustio ispred velikih snjegova s planine u donja sela, u štale, psi mu više nisu trebali, pa ih je jednostavno ostavio da lutaju planinskim pašnjacima., da se pate i tuguju u samoći, da mole nepoznatim jezikom susret s čovjekom, i da im u tome susretu čovjek bude plemenit, da ne viče, da ne tuče, da ne puca čovjek. Skoro svake noći jedan je bio manje, pojela ga noć, ili vuk, ili čovjek ubi, ili tuga pokosi.

Uz kuju je ležala malešna šarena čupava loptica. Tiho je cvilila zabivši njuškicu u travu pokušavala u njoj nešto pojesti, glad je nagonila suzu na oko. Tek malo je jutros posisala mlijeka, koji tren prije nego mamu pogodi kuršum.

Na glavici iznad uginule kuje, na stare se noge podbočila strašna olinjala vučica, gospodarica Goveđih Konaka. Gledala je pažljivo kako se malešno klupko malo ispruži, onda se opet u strahu brzo sklupča i zadržće kao grlica na hladnom zraku. Slušala je kako tiho plače naslonjeno o beživotno majčino tijelo. Sjetila se olinjala stara vučica svoga podmlatka, i kako ih je hrabro branila u sukobu dva velika čopora, i kako su joj ih pred njenim očima smakli, bol je kolao starim tijelom, a duša se krila uplakana duboko u stare grudi. Vučica je stala pred malešno klupko, pažljivo i nježno ga prihvatila za gornji dio vrata, podigla i odvojila visoko od mrtvog majčinog tijela, okrenula se i odnijela dragocjeni teret nazad u svoju jazbinu. Šarko se nije bunio što ga nježne čeljusti nose, samo da dobije nešto hrane, da se crna silueta koja odnese majku udalji od njegovih plavih očiju.

Planinom je duvao hladan vjetar. U daljini je oštro oko gledalo kako se leluja bijela omaglica, pa se sve pomalo sa gornjih visova spušta naniže prema širokim pašnjacima. Snijeg. Vučica je uzalud pokušavala namjestiti šarka na svoja prsa, uzalud je šarko sisao zasušenu dojku, kapi mlijeka nije bilo,

malešni šiljasti jezik lizao je tako varalicu, sanjao je pune bunare mlijeka, kako se na njima gosti, i kako uz bunar veselo laje njegova mama.

Kad je shvatila da ne može nahraniti šarka, i kako znade da ni sama dugo nije ništa pojela, te da se tamna silueta iz donjih svjetova sve češće sumiče njenom oku, vučica je skočila iznenada na noge, uhvatila ponovo šarka za kapuricu i s njim potrčala, prvo lagano, a onda brzo kao strijela kroz gusti snijeg i mećavu. Vučica je jedrila prema udaljenom zaseoku, čija su se svjetla poput zvjezdanih biljega ocrtavala, migale su malešne točkice na horizontu. Preskočila je prve plotove, prošla zametenim seoskim drumom između malih planinskih kućica i štala, stigla do kapije koju je poznavala jer je puno puta iz šume gledala kako se u dvorištu igraju ljudska mladunčad. Djeca.

U seoskoj kući su se odrasli prepirali oko toga koliki će snijeg ujutro osvanuti, dali opančar, do koljena, ili do pojasa što bi najprije moglo da se dogodi. Kasna je jesen, a planina je jučer posebno jako ječala, vjeri huče, bruje, lišće pjeva žalosno padajući s bukovih grana, i staroga hrasta iznad sela, jele se njišu i škripe u preponama, žile im se naprežu, ukapaju se dublje u majku zemlju, grane mašu na sve četiri strane svijeta, sve to miriše na posebno veliki snijeg.

Taman su dječica smislila novu igru oko tople peći, kad se ču kako vani snažno zavija strašni vuk. Brzo su djeca dotrčala do prozora, i svako svojim toplim nosićem u ledenom džamu začas otopi malešnu rupicu i proviri vani kroz ledenu koricu. Jasno se vidi kao dan, stara olinjala vučica donese pred njihova vrata šarenu lopticu i baci je u snijeg. Zatim se odmače oprezno natraške nekoliko koraka pa bolno zavija gledajući u puni mjesec, preskoči vratnice u plotu i nestade kao sjenka.

Kad vučica zamače u šumu djeca svoje nosiće okrenuše prema šarenoj loptici, koja se malo pridiže u snijegu, kihnu zbog pahuljica koje su mu škakljale nos, podiže svoju malešnu njuškicu prema mjesecu, pa tankim umilnim glasom počeo da zavija u istom tonu kao i vučica koji čas prije, onda se kao jež sklupčao u lopticu i leže u ledeni snijeg. Malešno štene, povikaše djeca u glas i jurnuše vani u snijeg, podigoše promrzloga šarka i unesoše ga u toplu sobu.

Koji trenutak poslije, uz toplu peć, na prostrtoj serdžadi zavalila se šarena loptica, okruglog punog trbuščića, i radoznalo gledala u plamičak lampe. Sretan i sit, milovan dječjim rukama ležao je šarko. Plamen lampe unosio je posebnu radost u njegovu dušu, ličio mu je na mamine oči.

Gorska straža

Što li jutros rade divlji ljiljani zasađeni njegovom rukom, u dolinici čarobnoj, tamo iza palih jela. Brane li goru od uroka njihove nježne latice vatrene boje.

Jutarnji zrak opio je divne krune, pore se raširile na njima, pa piju jutarnju vlagu iz zraka. Na listovima se sakupile kapljice rose. Blješte na prvim zrakama kao biseri na princezinom čelu. Stabla im se njišu na hladnom povjetarcu, kao sretno udomljene nevjeste.

Devet ljiljana ostavljenih u dolini čekaju ga željno od jutra do mraka. Gledaju na smjenu dolinom, ima li tihog koraka. Kada će lice zakloniti dio neba. Kada će usne početi uobičajenu ceremoniju pozdravljanja i hvale. Koju će pjesmu napisati, čitati je, i popravljati. Koga će od njih devet poslušati za ispravak nekog malog slova ili zareza, i kako će teći vječna borba oko malih slova, pa tko stvori velika slova, i zašto, zašto velika kad su svi ljiljani mali.

Kad padne noć, a njega još nema, zatvore ljiljani nježne latice u malešni turban, naslone se jedan na drugoga i počnu sanjati njegov dolazak na goru. Još miriše davno proljeće, kad je on donio divlje lukovice, korijene djedova i pradjedova, da i ne izrovaju i pojedu divlje svinje ili brbljivi jazavci. Zasadio ih je tu da drže božanstvenu stražu, danima kad sunce grije, i noćima kad pjeva zvjezdano nebo, vjerno se smjenjuju gorski vitezovi.

Tako sanjaju njegovi ljiljani, zasađeni nježnom rukom, u dolinici najljepšoj na svijetu, iza davno palih jela. Njegovi ljiljani osamljeni čekaju petak, najljepši dan. Čekaju tebe kad ćeš doći, da im šapućeš nešto lijepo, draga.

Bješe li to ljubav ili pjesma

U praskozorje se poput anđela ili božice Eos pojavila ona. Njene lijepe oči gledale su njega, i njegov šal s crvenom prugom, opleten davno, kao dar na dalekoj planini. Njeno gospodsko alkan čelo ukrašeno djevojačkim obrvama ponosito je podijelila na pola divnom mirisnom kosom, pa je izgledalo potpuno pjesnički, kao dio mladog mjeseca, ili sunca kad ga uhvatimo u otvorenu pregršt.

Riječi koje je izgovarala bile su kratke i pametne, ljepota je izvirala iz svakog djelića njenog tijela. Muzika je svirala, stihovi poezije su se redali do jutra. Ona sama, ona je bila jedna lijepa pjesma, arfovi nedokučivi, koji su još znali i govoriti, smijati se ,ah bila je, kao štene malešno, bila je kuče koje medne poljupce primati i davati umije...

Arfovi su ga ispitivački promatrali, zadovoljni izgovorenom pjesmom, gledali su ga lijepim očima. Tko znade što se u njenoj pametnoj glavici tada događalo, tko znade je li ona zapamtila njega, putnika, njegovo siromašno ime i status isposnika, koliko je on sve božje dane, i sve silne nevolje što su ga kroz život pratile, koliko je on eto, zapamtio nju.

Njene smijavice davale su nadu u besmrtnost svima nama , u zagrobni život, jer nešto tako lijepo nije moglo nikada umrijeti, a i mi obični smrtnici, vjerojatno smo se nadali nekome raju (dženetu), ili u najmanju ruku, zadovoljno smo uzdisali, kao da smo se upravo napili sa vrela, čija je čarobna voda prvi put šiknula da bi spasila život Ismaelu i njegovoj majci Hagari, sa legendarnog i svetog Zam-zam vrela. Bili smo eto sretnici što smo jedno večer bili u njenoj milosti, u milosti kraljice nježnosti i pameti, u milosti te mlade Venere.

Zam-zam znači, stani-stani, a ona kao da je tu noć ustavila svako kucanje njegovog srca, pa ono bijaše potpuno stalo, a ako je malo i kucalo, bilo je to jedva čujno, plašeći se da je što ne rastuži, ili ne do bog naljuti njeno lijepo lice.

Njena gipka i vitka pojava djelovala je nestvarno, kao da je ona božica Irida, koja se s neba u obliku duge spustila na binu, šarala je prostorom, mamila je najfinija čula, ona, Solomonova zakletva i jedina njegova stvarna nada, njegova kraljica od Sabe, koju mu nitko više i nikad nije mogao oteti.

Sabaheta

Mili Bože, mili Bože, kako se dobro sjećam nje. Stopala naša tada, što da vam pričam, bijahu bosa, glavice čupave, oči bistre. Rat je...Velika livada u obliku čizme, ogromna. Pričali smo tada da je tako ta livada dobila ime, jer su u stara vremena na njoj ratovali divovi, a neko kaže vile, neko... , neko bog te pitaj što, tko će svijetu zabraniti da mašta, ali nekako je eto postalo ime livade, Rat. U sred ljeta je bila paklena vrućina. Hlada nigdje. Kad se je siromašno, tada ni hlada poštena nigdje nije, pa smo savijali po tri mlada hrastića i vezali im vrhove oputom, a onda se zavlačili u takve tunele, u mrak i hlad, te polijegali, i tako zabavljali polugladne stomačiće. Da nam brže prođe vrijeme. Toga dana je na Lopatama kod Potkoluna bio teferič. Sad neki reknu vašar, a da je onda rekao, mi bi svi u glas dreknuli:

-ne kaže se vašar no teferič, što se pušeš.

To što se pušeš je ja mislim i sad ostao sinonim za hvalisavce i malograđane.

Niz Rat je išla čudna svita. Iz daljine se primicalo nešto šareno, nešto čudno, lepršavo i drugačije, nešto što do tada ne vidjesmo, išlo niz blagu strminu prema nama, kao neka čeljad da su. Brzo poskakasmo iz naših kuća, kako smo ih zvali, golobrki i bosci stali smo od čuda...Nama su prilazili mladi ljudi, lijepi, nježni, milostivi,, dal' su vile i vilenjaci, melec ili sama božanstva iz bajke, ni danas nisam u to siguran.

Došli su među nas, milovali nas po kosi. Djevojke su sve bile u šarenim ili plavim svilenim dimijama, imale su svilene košulje i džecerme protkane najljepšom šarom. Na glavama su imale lijepe biserne šamije, koje su malo zaturile unatrag, da nam u veliku počast pokažu svoje lijepo lice. Na nogama su bile lijepe lagane papuče, koračale su kao balerine, smiješile su se umiljato i milovale nas po glavi. Momci su bili visoki, širokih pleća, koščati, neki su bili gologlavi, neki su imali crveni fes na glavi. Meni je prišla najljepša od svih, milovala mi je toplom rukom dječaćku kosu, govorila mi lijepe i umiljate riječi. Kleknula je pred mene da budemo iste visine, mirisala je kao lipov cvijet, kao gorocvijet i kao ljubičica.

- De reci, kako ti je ime, hajde kaži, meni je ime Sabaheta?

Bilo me sram svoje prosto ime izgovoriti pred nebeskom vilom, samo sam zamuckivao i mirisao njene lijepe bijele ruke. Sabaheta je dalje pričala:

- mi smo iz Kremaluše, bili smo na Turbetu na Lopatama na teferiču, pa se sad vraćamo kući. Jutros smo vas vidjeli na dnu livade, kako se igrate kod ovaca, pa smo vam donijele šećerlema, i još dosta kolača.

Iz džepova su kremalušani vadili slatkiše, crveno bijele preslatke šećerleme, em su slatke, em su dugačke, em su na dnu zakrivljene kao kerkače. Svi smo se za čas raskravili, smijali smo se i jeli čudne kolačiće, koji su čudno mirisali, čudnog božanstvenog okusa su bili. Palili su sva čula na nepamćenje. Tako nešto, niti do tada vidjesmo, niti pojedosmo, ma slađi su od šećera bili. Sabaheta je otpočela pjesmu, a mi svi za njome:

-sinoć ja i moja kona na kapiji stajismo,

sinoć ja i moja kona na kapiji stajasmu,

čekala sam dragog da mi dođe da mi ružu donese...

Umilni glas je čudno zvučao u predvečerju, melec su sami pjevali, anđeli nebeski...

Još mi je lijepih riječi govorila Sabaheta, ali to je naša tajna. Tajna koju i dan danas čuvam ljubomorno. Tajna koju ne mogu zaboraviti, niti mogu zaboraviti ljubav i dobrotu koju su među nas siromahe donijeli..Niti kako su pjevali, kako je pjesme započinjala ona, moja vila,vila iz moga djetinjstva, lijepa Sabaheta.

Božje duše (putopis)

S Kapele je vjetar valjao hladan oblak ravno na Pimpere, zapinjao za visoke jele, za Malu Goru, za Ričičko Bilo, sve nestaje kud on prođe. Prvo je progutao sve visoke vrhove, pa onda klance i doline, jednu po jednu poravnao....

Od hladna vjetra šuma ječi, zvoni kao Crkvena zvona u nevolji, zabrinuto se njišu stare jele, iza njih sa Stalka stiže prvi snijeg pod Kapelu...

Nada Pimperova lupala je mašicama u komad staroga lima, stajala je žena na pragu, gledala tamni oblak kako joj prilazi sve bliže i bliže niz goru. U dolcu ispod kuće bez ikakvog straha medvjedica je tresla posljednji jesenji stari drenjak, lomila mu grane nudeći svoju mladunčad slasnim bobicama, nježno ih je pitala drenjcima kao majka malu djecu. Medvjedi bijahu oguglali na Nadino lupanje, još gore, čim bi Nada počela lupati mašicama da ih rastjera po šumi, oni bi se čuvši lupanje lijeno podigli u svome brlogu gore u Pimperovom Dolcu, evo ih ravno ispod Nadine kuće, u mali dolac, da je gledaju, da je slušaju kako prestrašena ljudska duša dršće, prokleta im sreća bila, da Bog da im vuk na koži zavijao...

A nekad je ovdje u Pimperima živio silan svijet, eno ono je Markova šterna, eno Lucine kuće kako joj se samo lijepo merina bijeli, ona dva kamena stupa od Stipanove merine još stoje ne porušeni, tu je i groblje, tu su veliki kameni gdje su se volovi potkivali u staro vrijeme. U rana jutra digla bi se čitava galama po selu. Zveckale bi vratnice kao talijanska ratna komora, volovi, kola, ljudi, žene koje zovu muževe, da se s njima pozdrave, vraćaju se nazad u krevet još vrele od ljubavnog zagrljaja, pa tek su tri sata noći. Hrabri Ledeničani i Krmpočani već bi se počeli penjati uz Malu Goru od koje su živjeli njihovi djedovi, od koje žive oni, od koje će živjeti i njihova djeca. Sazivajući se mrakom njihali su velikim feralima, grabili su prema Franićevoj Šterni visoko u šumi da napoje svoje teške volove balvanaše, pa još dalje u Malu Goru po trupce, pa zakuj, pa otkuj, pa šlajsaj. Čitav Božji dan je trebao da velike balvane dovuku niz planinu, lifrali su se trupci u Topli Porat. Ondje su se ukrcavali na velike brodove, putovali širokim morem u zemlju Taliju. Duboko u temeljima mora ispred Venecije strše pilote, umiru kapelske jele da živi Venecija, prešle su siromašne daleki put, braniti silnu Mletačku Republiku od potonuća.

Umorni gorštaci potom su kretali nazad u Pimpere, nahraniti blago, napojiti umornu dušu dodirrom žene i mirisanjem djece...

Sad jedno ljudsko biće samo samcijato tuče u strahu mašicama o lim, još je kratko održa hrabrost zbog uspomene na svoje minule suseljane, pomrle i raseljene, a onda joj ponovo ovlada jeza oko srca kad vidje da ih više nema, da su to samo sjene, da je večeras sama...

Kad pod teškom medvjedicom skrši plot blizu kuće, Nada pogleda još jednom u mali dolac iz kojega su se u polumraku krijesila dva oka, a onda diže pogled nebu, u oblak koji baš u tome trenutku pristizje njoj, zapljusnu je ledeni val i siva omaglica, čestice leda zagrebaše lice, nestade Nade u oblakovom sumraku, jedva nekako napipa rezu na vratima i utrča u velikome strahu u kuću...

Večeras joj je posebno hladno, vatru je naložila na starome ognjištu, vatra slabo gori, cmari brate, dimi gluha leževina, pa se Nada zamota u pokrivače na krevetu, sva se strese od samoće i bola, od hladnoće i straha, ispaćeno Božje čeljade...

A obiđu Nadu dobri ljudi često, kupe joj sitnice, cigarete, kavu, dovuku tovar drva, vreću brašna. Tada je Nada sretna, zagleda se u oči, s očiju joj pogled ne luta okolo već nasmiješena lica gleda ljude u usne dok pričaju, pa u čelo, pa opet u oči stigne njen topli pogled i veseli osmijeh...

A zahvalna je Nada ljudima, do pola noći šapuće molitve Bogu u svojoj mračnoj sobi, štedi petrolej da vidi večerati, ili iznijeti lampu na prag da zaplaši zvijeri, pa se dugo u noć Nada osmjehuje razmišljajući o svome gostu, te kako samo ima lijepu djecu, lijepu ženu, i kako je samo dobar Bog mu sreću dao na vjeke vjekova, amin...

Tiho koračam kroz planinsko selo pogledujući puste merine kroz koje je bazga proniknula, divlja loza raskućnica oplela vijence na ognjištima. Ni žive duše nema, niti riječi, niti plača, niti koraka. Davno je otišla Nada Pimperova za svojim susjedima, otišla je na nebo na velikim pašnjacima čuvati bijela stada. Ostale joj na kamenom zidu mašice i komad lima. Ostali su u planini Pimper, Lucina i Markova merina, veliki kameni blokovi gdje su stari djedovi davno potkivali volove, ostala je samo živa uspomena, uspomena na Božje duše...

U dolcu (putopis)

Ustani Antune Antunoviću Jedanaesti iz groba, spavaš u njemu tristo ljeta, zar ti ne čuješ ono?

Koje ono Mare?

Ono u našem dolcu što grmi!

U dolcu od Antunovića, istom onom dolcu koji je branjen tisuću godina od Francuza, Avara, Tatara, Talijanaca i Nijemaca, dolcu branjenom od Turaka i Mađara, Srba i žandara, dolcu divnom podno Marinščine, branjenom od braće i sestara, branjenom i od samih Antunovića, od nemani i oluja, u tom časnom dolcu jutros se zemlja tresse. Strašne nadzemne sile hoće u podzemlje da dopru, izdajnik grabi crnicu, plodnu zemljicu Antunovića, potomaka davnog Antuna Antunovića Prvoga Strašnoga.

Kad bager svojim velikim ustima ščepa zemlju Antunovića poždere je u trenu, a onda je bože me oprosti ispljune u veliki metalni sanduk, škrinju za zemlju Antunovića, te kad se škrinja napuni onda krene uz tresak i urlanje, izvlači je teški damper na put, a onda daleko od dolca Antunovića, za tri puškometa ode zemlja crnica, zemlja plodnica, ode u daljine, za Judine škude prodana od potomaka slavniha Antunovića, u nečiji vrt, na zemlju Debelguzog Čelavca, a sve njegova gospa gospoja gleda s prozora od vile, gleda jel' zemlja Antuna Antunovića dosta sipka, jel' mrka, valja li. Ako ne valja vratiti će je Rosa Rospija iz svoga dvorišta, pa zna ona dobro što je zemlja, pa ona i njen pritrus su strigli ovce i koze čitavu mladost, ma što mladost, ma ostarili su strižući koze, ama bogami već su se počeli dobro fatati oko lijeski kad su riješili da se bace u politiku, ideju za to su dobili baš kad su se dobro navlačili na kamenjaru koji žulja lebra (čitaj rebra).

Od tada do danas puno je vremena prošlo, a oni su eto jedva ovu veliku vilu dobili za žute dukate, pa pošteno donijeli dukate, pošteno uselili u svoju vilu. Čim je Rosa Rospija otvorila prozore na vili, dade joj se oko razroko baciti niz svoje vrtove široke oko vile. A vidi vidi, tanke zemlje braćo moja mila. De, podubljuj tu zemlju Debelguze ako misliš glavu na ramenu nositi, i tako mic po mic, poslao je jutros mužjak tešku mehanizaciju, njen dilber dakle vrli, u Antunovića dolac, dolac pošteno otkupljen, pošteno prevaren.

Što će brate zemlja u dolcu Antunovića, kad ih više nema na zemlji, otišli pošteno pod zemlju braneći svoju rodnu grudu i dolac, raselili se, ne množili se, ne dostigli ni dokle, i eto tako, dolac pripade Rosi Rospiji u ruke.

Čim je ona ugledala dolac smrknu joj se brate pred očima tolika zemljetina, tolika dubina, tolika širina, padoše joj naum kuke i motike, i one kozetine, i runa bijela joj zamirisaše kozjom kostreti. Ma ovu zemlju mi donesi oko moje vile viletine, a dolac zatrpaj posle kamenom, poravnaj ga da imam kud hodati, hrđo!

I tako, kako je dan odmicao, damperi su vozili i vozili svetu zemljicu, dolac je sad izgledao kao pustara, više u stvari kao mjesečev krater, a vila od gospode Neznanovića sve je to bila ljepša i urednija. Nasadiše robovi od Neznanovića maslinike oko vile, nasadiše egzotično voće, zatraviše zemlju

Antunovića, platiše par odvjetnika za svaki slučaj, neka se znade tko sad vlada brate mili, pa ničija nije do zore gorjela.

Skoči Antun Antunović iz groba, sjami sjekiru plankaću, pa onako tanak i strašan jurnu prema svome dolcu, poče njome tući po bageru. Vatra sijeva a zemlja se trese, nek' se vidi da nas još imade, ako neće mladi Antunovići čuvati dolac, onda hoće bogme stari iz groba, nećeš Roso Rospijo ni ti ni Debelguz sanku usniti na mojoj zemlji, Bogom ti se kunem, va slavu i čast - va slavu i čast.

Dženi

Kad sam gladan sretan sam, tek onda se osjećam ljudskim bićem, kad sam sretan plašim se da ćeš mi uteći još dalje nego što jesi već, kad sam tužan blizu si skroz, kad sam sam tugujem dugo, dugo dugo...

Onaj dio tebe što je tu vratio bih ti ali ne mogu, na osjetljivu se mjestu ugnijezdio, s mojom dušom se druži pomalo, popiju kafu u Fontani, ili neki čaj, burek manje mastan možda, slušaju Fadila Toskića: Ne lažem te dušo moja, još se skrivaju ispod zelenog mantila...

Ne umiju voditi pametne razgovore, sve nešto budalasto, da ih čuješ sigurno bi bila nezadovoljna takvim izražavanjem, pa oni laju na sva usta, svega i sve, pa zar stvarno želiš da ti vraćam taj dio tebe, uzmi slobodno, nosi obadvoje, odnesi i moje nade svojom daljinom...

Danas bih u bijeli dan pucao da umijem, saginjem se ispod njega, čekam večer, zvijezde ću pokupiti neka više ne mame moje oči, što me lažu, što me lažu fitmije starinske, dabili fitmije jedne...

Ova noć, ova noć što dolazi teška je, sanku oku nije, ovo naše dvoje opet mi devere zadaju duši, posvađali se eto oko Krčmarske Moskve, ovo moje kaže da je Jesenjinova zbirka njegova, a tvoje se uzjogunilo-hoće je vratiti tebi, razvlače me, bubaju me u prsa iznutra, šenuti ću, mahniti pomahnitati...

Ovo jutro što sviće da mogu nazvao bih tvojim imenom, ali sam ga zaboravio, zaboravit ću posle imena i tebe, zaboravit ću te garant, mrak će i tuga zaviti oko mene sve, šafrani više neće proniknuti radost na mojoj gori, niti pčele potražiti cvijeta, ćuk neće dozivati večer niti lisica mlade, nema više moje pjesme, kome smo ovakvi smetali, prokleti neka su svi koji te protjeraše daljinom, neka njihove oči ne vide sunca, ne vide mjesec niti zvijezde, neka im prašinom prekrije vječna tišina oči i smijavice...

Draga mama

Blizu boga sam i budan te noćas sanjam dok vjetar svira kroz jelovo granje uspavanku za ostavljene, isto tako titraju strune moga srca, bude mi dušu pa kao da titrajem prizivaju same anđele da dođu noćas iz planine tješiti tvoje siročce, mama moja.

Ja te opet trebam da me uspavaš svojom umilnom pjesmom, baš kao što si uvijek radila kad me obuzme neki bol ili nemir. Prilaziš i miluješ me po licu, hvališ me i onda kad za hvaljenje nisam, braniš me od očeve šibe i kažeš da nisam ja kriv, nije on, rekla bi tada zaštitnički, iako si se i sama plašila očevih postupaka.

Sjećaš li se mama kako mi tada hrabro nagazismo kroz život trpeći i oskudijevajući često u osnovnim potrepštinama, i kako sam mama na školskoj priredbi recitirao moju voljenu Marinu Cvetajevu u okrpljenim hlačama, a već sam se tada zagledao u mlade djevojke, teško mi bijaše tada pred tolikim narodom izaći na binu, onda mama kad su me zvali Neslani. A kako ti reče tada mama, kad si vidjela koliko volim tu pjesnikinju, da bi je trebali isprobiti meni za nevjestu, pod dojmom moje recitacije, ma otkuda to samo znade reći tako mama moja draga, baš ga pretjera.

Nikada mi ne napravismo kroz život loš čin ili ljudsku prijevaru, uvijek nasmijani i raspoloženi bijasmo nas dvoje, bez obzira na siromaštvo.

Mila moja, koliko bih sada bio sretan da možeš čitati moje stihove, da mi kažeš valjaju li i ne znam ni sam zašto do sada tebi niti jednu pjesmu ne napisah, ali možda su sve one od tebe došle i za tebe napisane.

Dok srce titra i moja se duša razbuđuje i suze gorke mi na obraz zazivlje, uspomena na tebe tako je jasna, kao da si tu uz mene, mama moja. Sjećaš li se kako reče jedanput da sam mekanog srca, kao duša djevojačka. Ja se mama ne sramim moje duše djevojačke, niti ti trebaš, jer si mama rodila cvijet, cvijet s naše planine. U jeli zelenoj i cvjetnoj livadi ja tek nađoh svoju pravu ljubav, jer ljubav ljudska kratko traje, ne voli ona mene mama, koliko ja jako volim nju, nije mogla pratiti moj zov, moje velike potrebe da razmjenjujem ljubavno plavo kamenje neprestano, ne može nitko na ovome svijetu pratiti mama.

Sjećaš li se mama kako sam ti uvijek pomagao motikom raditi u povrću, i njivu krumpira u našem velikom dolcu okopati i zagrnuti. Rekla si tada da tri dobro jake nevjeste moraju ostaviti cijeli dan da okopaju naš veliki dolac, a tvoj sin za jedan dan sve dovrši, ne mogu tri nevjeste mama napraviti više od nas dvoje, šipak im.

Nisam ja mama volio kao dijete raditi ženske poslove kao što tada podrugljivo rekoše moji vršnjaci, tebe mi bijaše žao da se mučiš, bolesna i iznemogla, ne mogu da gledam da sama kopaš u tako velikoj njivi, po jakom suncu, kao miš mala si mi izgledala na njoj. Zato sam ja tebe uvijek zamjenjivao. Moja lijepa majka sjedi pod velikom kruškom u hladovini, a ja sam navalim na krumpir. Igra i druge stvari neka pričekaju, ali ti mama ne. A ne da ti vrag mama mira pa stalno ustaješ ispod kruške, vidi te sad, hoćeš i ti da kopaš, pa navalila brate na silu u krumpir, nemoj se ljutiti mama što sam vikao na tebe,

morao sam, onako brz i pregrijan, pa zašto ne slušaš mama. Kao da si se tada plašila od mene, ma jesi luda mama, pa kako bih ja digao ruku na svoju svetinju, nego onako brate, navalila u njivu pa baš na silu, ne može to mama tako, moram da se ljutim na tebe, ali nikada tvoj sin nije udario niti jedno ljudsko biće, pa ni životinju, biljku mama i cvijet ne otkidam rosni iz zagrljaja njegove majke livade, jele zelene danas milujem i ljubim mama moja, one mi mirišu na rane djevojke, ne udaram ja mama nikada.

Oprosti mi mama što s vama nisam mogao biti u ratu, pa vi svi odoste prerano pod zemlju bez mene, zagasi se tvoja loza skoro potpuno. Svaki rat koji je stigao bio je grobište naše familije. Nisam ja mogao mama naše susjede i prijatelje ganjati po šumi i prepadati njihovu djecu, orati njihove njive, i nanositi im bol. Ja ih tada mama voljeh svih, i danas ih volim, oni su isto što i mi, mi smo mama jedan svijet, jedan smo cvijet mama, jedna krijesnica smo što brzo bljesne, a još brže zgasne. Mi pjesnici mama ne ubijamo ljude, mi im pjevamo, zato se tako valjda i zovemo, ali kad nas bolje pogledaš, više ti mama mi plačemo nego što pjevamo, a taj naš plač, mama, mi zovemo pjesma, a takvu pjesmu u nama bude drugi ljudi, većinom suznu pjesmu. Kad se sjetim tebe, brata i moje voljene Ajkune i svih ljudi na svijetu što umriješe nevini bespotrebno, ja plačem i moja duša u meni, i danas ja mama moje pjesme važem prema prosutim suzama, stalno mi kaplju na stihove mila moja mamice, pa je tako i sad jer sam te uvijek volio i noćas te volim jako, iako te nema više na ovome svijetu.

Sadržaj

<i>Ja ne tražim</i>	5
<i>Uzdarje</i>	6
<i>U gnijezdu</i>	8
<i>Sužanj</i>	10
<i>O sudbino</i>	12
<i>Jesenjinu</i>	14
<i>Neznanaka</i>	16
<i>Nije čežnja</i>	19
<i>Hrvatska princeza</i>	20
<i>Na kolodvoru</i>	21
<i>Volio bih</i>	22
<i>Selam alejkum</i>	23
<i>San sreće</i>	24
<i>San tuge</i>	25
<i>Straža</i>	27
<i>Lijepa Anadolka</i>	28
<i>To mišljah</i>	29

<i>Planinski cvijet</i>	20
<i>Neka mržnja mre</i>	31
<i>Bog zemljotresa</i>	32
<i>Makarenko</i>	33
<i>Kad zamirišu bagremi</i>	35
<i>Samoća</i>	36
<i>Luči se njišu</i>	37
<i>Snježni suton</i>	38
<i>Svemirskoj dragoj</i>	40
<i>Planinski sokol</i>	41
<i>Ljubavno kamenje</i>	42
<i>Ime ruže</i>	43
<i>Lelina kći</i>	45
<i>Srebreničke gimnazije</i>	47
<i>Pismo sestri Dženiti</i>	49
<i>Ruža</i>	50
<i>Marama crvena</i>	52
<i>Moja drugarica</i>	54
<i>Zove duša</i>	56
<i>Pismo prijatelju</i>	57

<i>Ne strijeljaj.....</i>	<i>59</i>
<i>U bogumilskom gnijezdu.....</i>	<i>60</i>
<i>Ćuk.....</i>	<i>61</i>
<i>U zagrljaju.....</i>	<i>62</i>
<i>Nepomuk.....</i>	<i>65</i>
<i>Kad ona otvori oči.....</i>	<i>66</i>
<i>Daljinama.....</i>	<i>67</i>
<i>Kupite plavo cvijeće.....</i>	<i>69</i>
<i>Topla zima.....</i>	<i>71</i>
<i>Malo njuš njuš.....</i>	<i>72</i>
<i>Tragovi.....</i>	<i>74</i>
<i>Rađanje pjesme.....</i>	<i>76</i>
<i>Lišće pada.....</i>	<i>78</i>
<i>Cvijeta nije.....</i>	<i>79</i>
<i>U sutonu.....</i>	<i>80</i>
<i>Kad nema nas.....</i>	<i>81</i>
<i>Rastanak.....</i>	<i>82</i>
<i>Žuta.....</i>	<i>84</i>
<i>Probudi me</i>	<i>85</i>
<i>Snubljenje.....</i>	<i>86</i>

<i>Sretan ti dan Ljepotica,, ili Umjesto harfova.....</i>	<i>87</i>
<i>Topla kiša padala.....</i>	<i>88</i>
<i>Pobjegulja.....</i>	<i>89</i>
<i>Ašikovanje.....</i>	<i>91</i>
<i>Mostobran.....</i>	<i>93</i>
<i>Volim li te.....</i>	<i>94</i>
<i>U Fontani.....</i>	<i>95</i>
<i>Ima li je.....</i>	<i>96</i>
<i>U mahali</i>	<i>98</i>
<i>Taj mahal.....</i>	<i>99</i>
<i>Lijepa Ma.....</i>	<i>100</i>
<i>Samotnjak.....</i>	<i>101</i>
<i>Bosanka.....</i>	<i>103</i>
<i>Prognanik.....</i>	<i>104</i>
<i>Svitanje.....</i>	<i>106</i>
<i>Dan tetrijebova.....</i>	<i>108</i>
<i>Čekanje.....</i>	<i>110</i>
<i>U pećini.....</i>	<i>111</i>
<i>Pastir.....</i>	<i>112</i>
<i>Bogumila princeza od Bosne</i>	<i>113</i>

<i>Iguman.....</i>	<i>115</i>
<i>Dervišica.....</i>	<i>117</i>
<i>Pismo brigadirki.....</i>	<i>119</i>
<i>Anterija.....</i>	<i>121</i>
<i>Mjesečina.....</i>	<i>122</i>
<i>Grieh je.....</i>	<i>123</i>
<i>Ne plači narcise.....</i>	<i>124</i>
<i>Tragedija nosi ime Jeleč.....</i>	<i>126</i>
<i>Što te nema.....</i>	<i>131</i>
<i>Na stubištu.....</i>	<i>133</i>
<i>Riječi ljubavne.....</i>	<i>135</i>
<i>Igra.....</i>	<i>136</i>
<i>Sabaha.....</i>	<i>137</i>
<i>Polomljeni harfovi.....</i>	<i>138</i>
<i>Snježna princeza.....</i>	<i>140</i>
<i>Dođi na veliki planet.....</i>	<i>141</i>
<i>Ne pitaj me.....</i>	<i>143</i>
<i>Mila moja.....</i>	<i>145</i>
<i>Na izvoru.....</i>	<i>147</i>
<i>Princeza duše.....</i>	<i>149</i>

<i>Sirius</i>	150
<i>Moj cvijet</i>	151
<i>Tako nježno</i>	152
<i>Na tratini</i>	154
<i>Muallim</i>	155
<i>Mjesečeva livadica</i>	156
<i>Daljinama</i>	158
<i>Nebeski sakupljač</i>	160
<i>Singarella</i>	162
<i>Običan dan</i>	164
<i>Dženi rijeko</i>	166
<i>Glasnica</i>	168
<i>Melečka ćuprija</i>	170
<i>Pijesak</i>	172
<i>Slijepac</i>	173
<i>Sljedbenici</i>	174
<i>Ramazanska rapsodija</i>	176
<i>Pastirski motivi</i>	180

<i>Dođi s velikim stadom.....</i>	<i>181</i>
<i>Potraga.....</i>	<i>182</i>
<i>Noćas smo dijelili nebo.....</i>	<i>183</i>
<i>Divlji ljiljan.....</i>	<i>184</i>
<i>Srno moja.....</i>	<i>185</i>
<i>Šamija.....</i>	<i>186</i>
<i>Na pojilu.....</i>	<i>187</i>
<i>Rapsodija u plavom jutru.....</i>	<i>188</i>
<i>Pastirica.....</i>	<i>190</i>
<i>Pastirski rastanak.....</i>	<i>192</i>
<i>Nemoj Zelengoro.....</i>	<i>195</i>
<i>Jelečka poema.....</i>	<i>197</i>
<i>Oproštaj.....</i>	<i>200</i>
<i>Pastirski tango.....</i>	<i>291</i>
<i>Nebeski ovčar.....</i>	<i>292</i>
<i>Pozdrav Zelengori.....</i>	<i>203</i>
<i>Arapski motivi.....</i>	<i>204</i>
<i>Saharo vrtu ljubavi.....</i>	<i>205</i>

<i>Kod starog maura.....</i>	<i>207</i>
<i>Rabi'ah al-Adawiyya,, s posvetom.....</i>	<i>210</i>
<i>Lijepa Bilkis.....</i>	<i>211</i>
<i>Kraljica od Sabe.....</i>	<i>213</i>
<i>Žetva đaurkina.....</i>	<i>214</i>
<i>Beduin.....</i>	<i>215</i>
<i>Kal-El-Hana.....</i>	<i>217</i>
<i>Irem from Rub' al Khali.....</i>	<i>219</i>
<i>Palestino ljubavi moja.....</i>	<i>223</i>
<i>Melek od Bejtulaha.....</i>	<i>225</i>
<i>Draga vječna.....</i>	<i>227</i>
<i>Tuga Hafizova.....</i>	<i>228</i>
<i>Anđel od Horasana.....</i>	<i>230</i>
<i>Magbula.....</i>	<i>234</i>
<i>Zlatne daire.....</i>	<i>235</i>
<i>Ej dovale.....</i>	<i>237</i>
<i>Plaču kamile nježne.....</i>	<i>239</i>
<i>Lokvarica.....</i>	<i>242</i>
<i>Polja tulipana.....</i>	<i>244</i>
<i>Salomin dah.....</i>	<i>246</i>

<i>Mjesečarka</i>	248
<i>Cvijet Andaluzije</i>	249
<i>Princeza od Samarkanda</i>	252
<i>Obsesija</i>	254

<i>Tu, iza urvine</i>	235
-----------------------------	-----

<i>Kosci</i>	258
<i>Cvijet Zelengore</i>	262
<i>U mlinu</i>	264
<i>Lijepa Ismihana</i>	265
<i>Vrijeme smrti</i>	267
<i>Baldahin</i>	269
<i>Bosonogi svatovi</i>	270
<i>Potraži me u sutonu</i>	274
<i>Stara stupa</i>	275
<i>Mali junak</i>	278
<i>Golubov let</i>	281
<i>Mali tornjak</i>	283
<i>Gorska straža</i>	285

<i>Bješe li to ljubav ili pjesma.....</i>	<i>286</i>
<i>Sabaheta.....</i>	<i>287</i>
<i>Božje duše (putopis).....</i>	<i>289</i>
<i>U dolcu (putopis).....</i>	<i>291</i>
<i>Dženi.....</i>	<i>293</i>
<i>Draga mama.....</i>	<i>294</i>